

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานโครงการต่างๆ ภายใต้งบประมาณที่จังหวัดมหาสารคามได้รับการอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ได้กำหนดแผนงานงบประมาณ ผลผลิต (เป้าหมายเกษตรกร) ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบตามตัวชี้วัดทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเวลา เป็นคู่มือในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ โดยคู่มือดังกล่าวได้รวบรวมรายละเอียดโครงการส่งเสริมการเกษตร ให้เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการเกษตร ปี ๒๕๖๓ และเป็นกรอบในการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ศักยภาพ ความพร้อมของบุคคล และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการดำเนินงานภายใต้ นโยบายและแนวทางการดำเนินงานการส่งเสริมการเกษตรประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ของกรมส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
ชื่อโครงการ/กิจกรรม	
๑. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	
- กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน	๑
- กิจกรรมส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๗
๒. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	๑๗
๓. โครงการเกษตรอินทรีย์	๒๓
๔. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๒๘
๕. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	
- กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชตระกูลถั่วเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร	๓๕
- กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย	๔๒
- กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง	๔๗
๖. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา	๕๓
๗. โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	๕๗
๘. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
- โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน	๖๔
- โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๓)	๗๒
- โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่	๗๘
๙. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร	๘๔
๑๐. โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ	๘๗
๑๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	๙๐
๑๒. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	๑๑๑
๑๓. โครงการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ OTOP	๑๒๒
๑๔. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	๑๓๙
๑๕. โครงการส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร	๑๕๐

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

กิจกรรม พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน

๑. ความเชื่อมโยง

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เกษตรสร้างมูลค่า

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : เกษตรปลอดภัย

๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๓) การเกษตร แผนย่อย : เกษตรปลอดภัย

๑.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๓) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (๒) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยให้ความรู้ด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐาน อาทิ หลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี รวมถึงส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารสำหรับผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มที่มีมาตรฐานเฉพาะ

๑.๔ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒.๑) การพัฒนาภาคการเกษตร (๒.๑.๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโดยกำหนดมาตรการจูงใจให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้เข้าสู่มาตรฐานความปลอดภัย อาทิ หลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) มาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ มาตรฐานฮาลาล และสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมกระบวนการตรวจรับรอง การวางระบบการตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย สนับสนุนการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัยทั้งในและต่างประเทศ

๑.๕ แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ

๑.๖ กลยุทธ์หน่วยงาน : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสามารถแข่งขันได้

๑.๗ นโยบายหลัก ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย

๑.๘ นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยสุขภาพให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย ได้คุณภาพและมาตรฐาน ในขณะที่เดียวกับการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศได้นำมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (SPS) และความปลอดภัยด้านอาหารมาเป็นเงื่อนไขทางการค้ามากขึ้น อีกทั้งขณะนี้มีการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกันและกับประเทศอื่นๆ โดยประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล เพื่อให้ผลผลิตสินค้าเกษตรเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน GAP ระดับฟาร์มมากขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนา

ให้กระบวนการผลิตสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทางมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP เพิ่มขึ้นด้วยการขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่และพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร ให้มีการพัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตตามระบบมาตรฐาน GAP

๓.๒ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่ระบบมาตรฐานเกษตร GAP เพิ่มมากขึ้น

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๔.๑ เกษตรกรผู้ผลิตพืช (ยกเว้น ข้าว) จำนวน ๑๖๘ ราย ในพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม ที่ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ หรือพื้นที่ทั่วไปที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาด

๔.๒ คุณสมบัติของเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่

๑) เกษตรกรที่ยังไม่เคยเข้ารับการอบรม เรื่อง GAP

๒) เกษตรกรรายเดิมที่ยังไม่ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้น

๓) เกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรที่อยู่ในขอบข่ายการตรวจรับรองของกรมวิชาการเกษตร (เน้น พืชอาหาร หรือพืชอุตสาหกรรมที่มีตลาดรับซื้อต้องการสินค้าที่ได้มาตรฐาน GAP)

๔) พื้นที่ในการผลิต ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (มีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย หรือมีเอกสาร/หนังสือรับรอง)

๕. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP จำนวน ๑๖๘ ราย

๕.๑.๑ กิจกรรมอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน จำนวน ๑๖๘ ราย

เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP ได้ เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

- แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๑ พืชผัก ต.ชื่นชม อ.ชื่นชม เกษตรกร จำนวน ๕๒ ราย

- แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๑ อ้อยโรงงาน ต.หนองกง อ.แกดำ เกษตรกร จำนวน ๔๕ ราย

- แปลงเตรียมความพร้อมแปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๓ พืชผัก ต.มิตรภาพ อ.แกดำ เกษตรกร จำนวน ๒๕ ราย

- แปลงทั่วไป มะขามป้อม ต.นาโพธิ์ อ.กุฉีกรัง เกษตรกร จำนวน ๒ ราย

- แปลงทั่วไป มะม่วง ต.นาโพธิ์ อ.กุฉีกรัง เกษตรกร จำนวน ๒ ราย

- แปลงทั่วไป มะม่วง ต.เลิงแฝก อ.กุฉีกรัง เกษตรกร จำนวน ๑ ราย

- แปลงทั่วไป ข้าวโพดฝักสด ต.โคกสีทองกลาง อ.วาปีปทุม เกษตรกร จำนวน ๔๐ ราย

- แปลงทั่วไป อินทผาลัม ต.แวงดง อ.ยางสีสุราช เกษตรกร จำนวน ๑ ราย

โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ และหรือร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืช

ชุมชน (ศจช.) ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานในระบบ E-project ของกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโครงการ แล้วดำเนินการจัดอบรมพัฒนาเกษตรกรเป้าหมาย พร้อมจัดศึกษาดูงานในแปลงตัวอย่างหรือสถานประกอบการที่มีศักยภาพด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรเป้าหมายโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รายละเอียดหลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP” จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๒ วัน จำนวนเกษตรกรเป้าหมาย ๑๖๘ ราย

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบประมาณ ๑๓๔,๕๐๐ บาท

- ค่าอาหารเกษตรกร จำนวน ๑๖๘ รายๆละ ๒ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๓,๖๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๖๘ รายๆละ ๔ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๖,๘๐๐ บาท
- ค่าพาหนะเกษตรกรเหมาจ่าย จำนวน ๑๖๘ รายๆละ ๒ วันๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๓,๖๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมงๆละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรมสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๖๘ ราย เป็นเงิน ๔๓,๖๐๐ บาท
- ค่าติดตามงานโครงการเจ้าหน้าที่จังหวัด/อำเภอ เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๓๔,๕๐๐ บาท

ทั้งนี้ทุกรายการสามารถถ่วงจ่ายได้ตามความเหมาะสม

การรายงานผล เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นตามแผนปฏิบัติงานกิจกรรม/โครงการแล้ว

ให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณในระบบ E-project ของกรม ส่งเสริมการเกษตรทันที เพื่อให้ทันกับระบบการเร่งรัดการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานหลักของโครงการต่อไป และทำการวิเคราะห์จัดสรุปรายงานผลเสนอหัวหน้าส่วนราชการทราบตามระเบียบต่อไป

๕.๑.๒ กิจกรรมติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน ๑๖๘ ราย/แปลง

ให้เจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาเกษตรกร จัดทำแผนออกติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรและดำเนินการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานในระบบ E-project กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของโครงการ แล้วจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำการนัดหมายเกษตรกรเป้าหมายครบทุกราย ซึ่งเกษตรกรเป็นเป้าหมายเดียวกับกิจกรรมการอบรมและศึกษาดูงานจากกิจกรรมข้างบน เพื่อออกให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นให้กับเกษตรกรเป้าหมายของโครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร กิจกรรมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒ ครั้ง และให้ทันฤดูกาลผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิด งบประมาณ ๖๗,๒๐๐ บาท

- ค่าติดตามให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เป็นค่าตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น

ครั้งที่ ๑ งบประมาณ ๓๓,๖๐๐ บาท

- อำเภอ ๒๕,๒๐๐ บาท

- จังหวัด ๘,๔๐๐ บาท

ครั้งที่ ๒ งบประมาณ ๓๓,๖๐๐ บาท

- อำเภอ ๒๕,๒๐๐ บาท

- จังหวัด ๘,๔๐๐ บาท

การรายงานผล เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นตามแผนปฏิบัติงานกิจกรรม/โครงการแล้ว

ให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณในระบบ E-project กรมส่งเสริมการเกษตรทันที เพื่อให้ทันกับระบบการเร่งรัดการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานหลักของโครงการต่อไป และทำการวิเคราะห์จัดสรุปรายงานผลเสนอหัวหน้าส่วนราชการทราบตามระเบียบต่อไป

๕.๑.๓ กิจกรรมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลิตผลสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น จำนวน ๑๖๘ ราย

แนวทางการสนับสนุนสามารถเป็นการให้วัสดุและหรือการให้ความรู้ทางวิชาการด้านการตลาด การแปรรูปผลผลิต บรรจุภัณฑ์ (packaging) แบนด์/โลโก้สินค้า การทำ QR-Code แนะนำประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร GAP ของกลุ่ม ประสานเชื่อมโยงกับตลาดในขั้นต้นได้ เป็นต้น ทั้งนี้ เกษตรกร

เป้าหมายทุกรายต้องได้รับการสนับสนุนข้างต้นอย่างน้อย ๑ เรื่อง ซึ่งเกษตรกรเป็นเป้าหมายเดียวกันกับกิจกรรมการอบรมและศึกษาดูงานฯ ในลำดับแรก

-สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการสนับสนุนการพัฒนาผลิตผลสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น แก่เกษตรกร สมาชิกแปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๑-๖๓ เกษตรกร ๑๖๘ ราย งบประมาณ ๑๖๘,๐๐๐ บาท

รวมสามกิจกรรม เป็นเงินทั้งสิ้น ๓๖๙,๖๐๐ บาท (สามแสนหกหมื่นเก้าพันหกร้อยบาทถ้วน)

๖. แผนปฏิบัติงาน

๗. ระยะเวลา

๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (output)

เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๑๖๘ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ตามระบบมาตรฐาน GAP

ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรเป้าหมาย ร้อยละ ๗๐ สามารถนำความรู้การผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP ไปปฏิบัติในแปลง

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : เกษตรกรเป้าหมาย ๑๖๘ ราย ได้รับการอบรมให้ความรู้ตามระบบมาตรฐาน GAP

เชิงคุณภาพ : เกษตรกรเป้าหมาย ร้อยละ ๗๐ ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้นพร้อมที่จะยื่นขอ

การรับรองตามระบบมาตรฐาน GAP

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรผู้ผลิตมีการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP ได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรผู้ผลิตมีการจัดการระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัยต่อทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นที่ต้องการของตลาด

๑๑. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๑. นายธีระพงศ์ ฤทธิโชติ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทรศัพท์ ๐๘ ๔๖๐๓๔๘๙๘

๒. นางสาวอริสรา ภูเตนผา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘ ๕๐๑๐๑๔๖๗

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถ่ายจ่ายได้

ภาคผนวก

๑. ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๑.๑ กิจกรรมอบรมเกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และศึกษาดูงาน จำนวน ๑๖๘ ราย

ตารางที่ ๒ ร่างหลักสูตร “การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ระบบคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP”

เรื่อง	ระยะเวลา/รายละเอียดเพิ่มเติม	วิทยากร/รูปแบบนำเสนอ
๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ	๑ ชั่วโมง	ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/ อำเภอในพื้นที่
๒. แนวทางและแผนการปฏิบัติงาน กิจกรรม/โครงการของเจ้าหน้าที่ที่ ปรึกษาเกษตรกร	๑ ชั่วโมง	ผู้แทนสำนักงานเกษตรจังหวัด/ อำเภอในพื้นที่
๓. หลักเกณฑ์และแนวทางการ ตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นและ การตรวจรับรองของหน่วย ตรวจสอบตามระบบมาตรฐาน GAP	๒ ชั่วโมง (ชนิดสินค้าเกษตร ตามเป้าหมาย ของแต่ละพื้นที่)	แบ่งกลุ่มย่อย - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตร จังหวัด/อำเภอในพื้นที่ - วิทยากร ผู้แทนหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่
๔. ศึกษาดูงานด้านการผลิต การตลาดสินค้าเกษตร GAP การจัดการพันธุ์และศัตรูพืช	๔ ชั่วโมง	แบ่งกลุ่มย่อย - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตร จังหวัด/อำเภอในพื้นที่ - วิทยากร ผู้แทนหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่
๕. ผลที่ได้จากการจัดอบรมและ แนวทางการพัฒนาหลักสูตรครั้ง ต่อไป	๒ ชั่วโมง	แบ่งกลุ่มย่อย นำเสนอผลโดย - ตัวแทนเกษตรกร - วิทยากร ผู้แทนสำนักงานเกษตร จังหวัด/อำเภอในพื้นที่

หมายเหตุ สามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

๑.๒ กิจกรรมติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน ๑๖๘ ราย/แปลง
ตารางที่ ๓ ร่าง “แนวทางการออกติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น”

เรื่อง/ขั้นตอน	รายละเอียดเพิ่มเติม	ช่วงดำเนินการ
๑. จัดทำประเด็นการให้คำปรึกษา	ตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP	เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒
๒. จัดทำแผนออกให้คำปรึกษาเกษตรกรเป้าหมาย	ตามชนิดสินค้าพืช ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของแต่ละพื้นที่	เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒
๓. ออกให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรตามแผน		เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ – พฤษภาคม ๒๕๖๓
๔. ติดตามและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น	เน้นหนักในประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหา/ดำเนินการไม่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานสินค้าเกษตร GAP	เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ – พฤษภาคม ๒๕๖๓
๕. สรุปผลและส่งใบสมัครเกษตรกรให้หน่วยตรวจสอบรับรอง		เดือนมกราคม – พฤษภาคม ๒๕๖๓
๖. บันทึกข้อมูลในระบบ DOAE GAP Online		เดือนมกราคม – พฤษภาคม ๒๕๖๓

หมายเหตุ สามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

๑.๓ กิจกรรมสนับสนุนการจัดการและพัฒนาผลผลิตสินค้าเกษตร GAP ในขั้นต้น จำนวน ๑๖๘ ราย
ตารางที่ ๔ ร่าง “แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนผลผลิตสินค้าเกษตร GAP”

เรื่อง/ขั้นตอน	รายละเอียดเพิ่มเติม
๑. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ และคัดเลือกเกษตรกร	เน้นเกษตรกรเป้าหมายที่มีการรวมกลุ่ม
๒. ประชุมรับฟังความเห็นและความต้องการและแนวทางการพัฒนาของเกษตรกรเป้าหมาย	เน้นกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรให้เป็นเครือข่าย
๓. จัดทำแผนและดำเนินการให้การสนับสนุนตามความต้องการของเกษตรกรเป้าหมาย	การสนับสนุนให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและ/หรือของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เช่น องค์ความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ด้านการพัฒนาผลผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกร เป็นต้น
๔. ประเมินและสรุปผลเป็นแนวทางการพัฒนาครั้งต่อไป	

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายสามารถถัวจ่ายภายในกลุ่มและสามารถปรับรายละเอียดและเวลาได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร กิจกรรม ส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑. แผนงาน ยุทธศาสตร์เกษตรสร้างมูลค่า
๒. ผลผลิต -
๓. กิจกรรม ส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
๔. หลักการและเหตุผล

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศต้องอาศัยยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เป็นเป้าหมายการพัฒนาอย่างให้เกิดความยั่งยืน บรรลุตามวิสัยทัศน์ของประเทศที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ที่ ๕ ประเด็น คือ

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ในการเพิ่มศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร ถือว่าเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการผลักดันให้ภาคการเกษตรสามารถสร้างมูลค่าด้วยตัวสินค้าเอง โดยการพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีความเป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่น พัฒนาการเกษตรที่มีความปลอดภัยทั้งกระบวนการผลิตและผลผลิต พัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์เกษตรชีวภาพ พัฒนาการการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาการทำารเกษตรแบบอัจฉริยะ ซึ่งจากที่กล่าวมาหากเกษตรกรสามารถพัฒนาการผลิตของตนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่ตลาดหรือผู้บริโภคต้องการ และมีปริมาณที่เพียงพอ นอกจากจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดในประเทศได้แล้วยังจะทำให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศอีกด้วย

สำหรับประเทศไทยที่เป็นประเทศในแถบร้อนชื้น แม้จะมีความได้เปรียบทางด้านความหลากหลายของพืชพันธุ์ แต่อีกด้านหนึ่งกลับพบปัญหาการระบาดของศัตรูพืชมากขึ้น ประกอบกับภาวะโลกร้อน และสภาพอากาศที่แปรปรวน นับว่าปัจจัยสนับสนุนอย่างยิ่งที่ทำให้ศัตรูพืชเกิดการระบาดเพิ่มมากขึ้น มีทั้งศัตรูพืชท้องถิ่นเดิมที่ไม่เคยระบาดสร้างความเสียหายถึงระดับเศรษฐกิจ ก็กลับเกิดการระบาดสร้างความเสียหายอย่างมาก เช่น จักจั่นไต่รอย่าย แมลงวันผลไม้ ดั้วแรด และหนูในปาล์มน้ำมัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีศัตรูพืชต่างถิ่น (ศัตรูพืชอุบัติใหม่) เข้ามาระบาดสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตการเกษตรในประเทศไทยด้วย ซึ่งในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา พบการระบาดของศัตรูพืชต่างถิ่นหลายชนิด เช่น หนอนหัวดำมะพร้าว แมลงดำหนามมะพร้าว โรคเหี่ยวในกล้วย โรคใบด่างในมันสำปะหลัง และหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เป็นต้น ทำให้คุณภาพของผลผลิตต่ำลง และประเทศไทยต้องสูญเสียรายได้จากความเสียหายที่เกิดกับผลผลิตทางการเกษตรเป็นมูลค่ารวมหลายพันล้านบาทต่อปี ส่งผลกระทบถึงความมั่นคงด้านเศรษฐกิจของประเทศ

ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมการอารักขาพืชให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ให้สามารถผลิตผลผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชอย่างต่อเนื่องเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดการระบาดของศัตรูพืช การส่งเสริมและให้บริการจัดการศัตรูพืชสำคัญในพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ โดยการให้ความรู้เกษตรกรในพื้นที่เสี่ยงเกี่ยวกับการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน การสนับสนุนปัจจัยการควบคุมศัตรูพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสร้างความสมดุลให้กับระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังเน้นเรื่องการปรับพฤติกรรมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชและสนับสนุน

การขับเคลื่อนและบริหารจัดการงานอารักขาพืช เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ ลดความสูญเสียที่เกิดจากการทำลายของศัตรูพืช ซึ่งจะส่งผลดีต่อภาพรวมของการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อไป

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ พัฒนาให้เกษตรกรในพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรสามารถจัดการศัตรูพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์

๕.๒ พัฒนาค้นแบบการติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวังศัตรูพืชที่เป็นมาตรฐาน

๕.๓ สนับสนุนการให้บริการด้านการจัดการศัตรูพืชในพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตร

๕.๔ สนับสนุนให้เกษตรกรเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัด ศัตรูพืช

๖. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๖.๑ เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๘๐ ราย ได้รับการพัฒนาให้สามารถดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสานได้เหมาะสมกับสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๒ เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๒๕ ราย ได้รับการพัฒนาให้รู้จักการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช อย่างถูกต้องและปลอดภัย

๖.๓ พื้นที่การเกษตรไม่น้อยกว่า ๗๕ ไร่ ได้รับการดูแลปัญหาการระบาดของศัตรูพืช

๗. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่

๗.๑ ส่งเสริมและให้บริการจัดการศัตรูพืชสำคัญในพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตร (พืชเศรษฐกิจ)

๗.๒ ปรับพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

มีรายละเอียดวิธีการดำเนินงานดังนี้

๘. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	ส่งเสริมและให้บริการจัดการศัตรูพืชสำคัญใน พื้นที่ผลิตสินค้าเกษตร (พืชเศรษฐกิจ)			
	๑.๑ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชไร่ (มัน สำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย)			
	๑) รมรงค์การจัดการศัตรูข้าวโพด (หนอน กระทุ้งข้าวโพดลายจุด)	๒๐๐	ราย	๔๐,๐๐๐
	๑.๒ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชตระกูลปาล์ม (มะพร้าวและปาล์มน้ำมัน)			
	๑) จัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการศัตรูพืช ตระกูลปาล์ม	๑	แปลง	๒๐,๐๐๐

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๒	ปรับปรุงพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร			
	๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เรื่อง การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย	๒๕	ราย	๑๐,๐๐๐
	๒.๒ สนับสนุนการใช้ปัจจัยควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ใช้สารเคมี	๗๕	ไร่	๓๗,๕๐๐
	๒.๓ ประเมินสุขภาพของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ	๒๕	ราย	๒,๕๐๐
	๒.๔ ตรวจสอบวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร	๓๐	ตัวอย่าง	๓,๐๐๐

๙. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม

๙.๑ กิจกรรมที่ ๑ ส่งเสริมและให้บริการจัดการศัตรูพืชสำคัญในพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตร (พืชเศรษฐกิจ)

กิจกรรมที่ ๑.๑ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชไร่ (มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย)

กิจกรรมย่อยที่ ๑ อบรมการจัดการศัตรูข้าวโพด (หนอนกระทู้อ้อยข้าวโพดลายจุด)

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัด	๒๐๐	ราย	๔๐,๐๐๐	จังหวัด
	รวม	๒๐๐	ราย	๔๐,๐๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

อบรมการจัดการศัตรูข้าวโพด (หนอนกระทู้อ้อยข้าวโพดลายจุด) ในพื้นที่ที่พบการระบาดของศัตรูข้าวโพด (หนอนกระทู้อ้อยข้าวโพดลายจุด) โดยมีบุคคลเป้าหมายเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดและพืชอาหารของหนอนกระทู้อ้อยข้าวโพดลายจุด จังหวัดละ ๒๐๐ ราย เป็นการอบรมเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหนอนกระทู้อ้อยข้าวโพดลายจุดที่เป็นศัตรูพืชชนิดใหม่ และตระหนักถึงผลเสียหายต่อต้นข้าวโพดและผลผลิตข้าวโพดหากไม่มีการควบคุม หรือป้องกันกำจัดอย่างถูกวิธี โดยกำหนดเนื้อหาที่จะถ่ายทอดให้เกษตรกรประกอบด้วย

- ให้เกษตรกรรู้จักหนอนกระทู้อ้อยข้าวโพดลายจุด พืชอาหาร และผลเสียหายที่เกิดขึ้นหากมีการระบาดของ
- ให้เกษตรกรมีการสำรวจและเฝ้าระวังไม่ให้เกิดการระบาดของหนอนกระทู้อ้อยข้าวโพดลายจุด
- ให้เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการป้องกันกำจัดหนอนกระทู้อ้อยข้าวโพดลายจุดโดยใช้สารเคมี กรณีมี

การระบาดรุนแรง

- ให้เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการป้องกันกำจัดโดยชีววิธี กรณีมีการระบาดไม่รุนแรงหรือใช้เพื่อการป้องกัน

- ให้เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการผลิตและขยายศัตรูธรรมชาติ ด้วยตนเอง เพื่อเตรียมการก่อนการระบาด

วิธีการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจัดทำสื่อรณรงค์ในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงเกษตรกรได้เป็นรายบุคคล โดยไม่จำเป็นต้องให้เกษตรกรมารวมตัวกัน เช่น เอกสารคำแนะนำ แผ่นพับ โปสเตอร์ แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ รถแห่ วิทยุกระจายเสียง info graphic คลิปวีดิทัศน์ และการแพร่ภาพสด (Live) โดยมีเนื้อหาตามที่กำหนด และนำออกเผยแพร่สู่เกษตรกรในพื้นที่ที่เป็นแหล่งปลูกข้าวโพด สำนักงานเกษตรจังหวัดสามารถเลือกจัดทำสื่อในหลายรูปแบบให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอด และเข้าใจได้ง่าย

งบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตและเผยแพร่สื่อรณรงค์และถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรและอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรม

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการผลิตและเผยแพร่สื่อรณรงค์และถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรและอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดและเข้าใจได้ง่ายเป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๑.๒ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชตระกูลปาล์ม (มะพร้าวและปาล์มน้ำมัน)

กิจกรรมย่อยที่ ๑ จัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชตระกูลปาล์ม

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอโกสุมพิสัย	๑	แปลง	๒๐,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
	รวม	๑	แปลง	๒๐,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

จัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชตระกูลปาล์ม โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันคัดเลือกแปลงที่มีการระบาดของศัตรูมะพร้าวหรือศัตรูปาล์มน้ำมันเพื่อเป็นแปลงเรียนรู้ ขนาดอย่างน้อย ๓ ไร่ อยู่ในพื้นที่ที่เกษตรกรสามารถเดินทางมาเรียนรู้ได้สะดวก โดยพิจารณาแปลงที่มีการระบาดระดับปานกลาง – รุนแรง เป็นลำดับแรก และเลือกวิธีจัดการตามความเหมาะสมกับศัตรูพืช ระดับความรุนแรงการระบาด และความสูงของต้นมะพร้าวหรือต้นปาล์มน้ำมัน เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติร่วมกัน และสามารถติดตามผลด้วยตัวเอง

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อ-จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ค่าพาหนะ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าจัดทำป้ายแปลงเรียนรู้ ค่าวัสดุอุปกรณ์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมแปลงเรียนรู้เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมอำนวยการ

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงและน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงานของเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท (อำเภอดำเนินการ)

๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงและน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงานของเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด
เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๒ ปรับพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร
กิจกรรมที่ ๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
เรื่อง การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๒๕	ราย	๑๐,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๒๕	ราย	๑๐,๐๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกจุดดำเนินการจังหวัดละ ๑ จุด (เกษตรกรจุดละ ๒๕ ราย) โดยจังหวัดที่ดำเนินการจากปี ๖๒ ให้ดำเนินการคัดเลือกจุดใหม่ที่ไม่ซ้ำกับจุดเดิมและทำการถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง (ครั้งที่ ๑ ดำเนินการแล้ว) หรือสามารถจัดสื่อถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์ เรื่อง การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัยให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้ ทั้งนี้ ขอให้แจ้งแผนการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยทราบ ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓

๒) จุดดำเนินการควรเน้นพื้นที่ที่ต้องการผลิตพืชปลอดภัย หรือมีการดำเนินโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ และมีประวัติหรือมีแนวโน้มการใช้สารเคมีมาก

งบประมาณ เพื่อใช้เป็นค่าอาหาร อาหารว่าง วัสดุฝึกปฏิบัติ สื่อถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์ เรื่อง การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าอาหาร อาหารว่าง วัสดุฝึกปฏิบัติ สื่อถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์ เรื่อง การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๒.๒ สนับสนุนการใช้ปัจจัยควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ใช่สารเคมี

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๗๕	ไร่	๓๗,๕๐๐	จังหวัด
รวม		๗๕	ไร่	๓๗,๕๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอสับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมใช้ปัจจัยควบคุมศัตรูพืชชนิดต่างๆ เพื่อลดการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชรายละ ๓ ไร่ โดยวิเคราะห์ความ

ต้องการใช้ปัจจัยทดแทนสารเคมีของเกษตรกรจากชนิดของศัตรูพืชที่พบสร้างความเสียหาย และดำเนินการจัดซื้อ/จัดหาวัสดุผลิตปัจจัยทดแทน เช่น วัสดุผลิตสารสกัดสมุนไพร วัสดุผลิตเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมโรค-แมลงให้เกษตรกร เป็นต้น

งบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อ-จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิตปัจจัยทดแทนสารเคมี เป็นเงิน ๓๗,๕๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

จัดซื้อ – จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิตทดแทนสารเคมี เป็นเงิน ๓๗,๕๐๐ บาท

(จังหวัดดำเนินการ)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๗,๕๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๒.๓ ประเมินสุขภาพของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๒๕	ราย	๒,๕๐๐	จังหวัด
รวม		๒๕	ราย	๒,๕๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด (กลุ่มอารักขาพืช) ประสานงานหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่เพื่อขอรับบริการตรวจระดับสารเคมีทางการเกษตรตกค้างในเลือดของเกษตรกร โดยครั้งแรกตรวจก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๓ และตรวจอีกครั้งหลังเข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข ค่าวัสดุที่ใช้สำหรับตรวจสอบสารเคมีทางการเกษตรตกค้างในเลือดของเกษตรกร ค่าเดินทางของเกษตรกร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้สำหรับตรวจสอบสารเคมีทางการเกษตรตกค้างในเลือดของเกษตรกร หรือ ค่าเดินทางของเกษตรกร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)

กิจกรรมที่ ๒.๔ ตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๓๐	ตัวอย่าง	๓,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๓๐	ตัวอย่าง	๓,๐๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดใช้ชุดน้ำยาตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรนำไปใช้ตรวจวิเคราะห์ผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตอนเก็บเกี่ยวผลผลิต

งบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ปฏิบัติงานและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ปฏิบัติงานและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในกิจกรรมอำนวยการ

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงและน้ำมันเชื้อเพลิงในการออกตรวจและเก็บตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด เป็นเงิน ๕๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้สามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ

๑๐. แผนปฏิบัติงานโครงการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ เม.ย. ๖๓ - ก.ย. ๖๓											
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. ส่งเสริมและให้บริการจัดการศัตรูพืชสำคัญในพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตร (พืชเศรษฐกิจ)												
๑.๑ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชไร้ (มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย)												
๑) รณรงค์การจัดการศัตรูข้าวโพด (หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด)									↔			
๑.๒ ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชตระกูลปาล์ม (มะพร้าวและปาล์มน้ำมัน)												
๑) จัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชตระกูลปาล์ม								↔				
๒. ปรับพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร												
๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เรื่อง การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย								↔				
๒.๒ สนับสนุนการใช้ปัจจัยควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ใช่สารเคมี									↔			
๒.๓ ประเมินสุขภาพของ										↔		

๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร เรื่อง การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย	๑๐,๐๐๐								๕,๐๐๐	๕,๐๐๐			
๒.๒ สนับสนุนการใช้จ่ายควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ใช้สารเคมี	๓๗,๕๐๐									๓๗,๕๐๐			
๒.๓ ประเมินสุขภาพของเกษตรกรก่อนร่วมโครงการ	๒,๕๐๐										๒,๕๐๐		
๒.๔ ตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร	๓,๐๐๐										๓,๐๐๐		

๑๒. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๑๒.๑ ผลผลิต (output)

- ๑) เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๘๐ ราย ได้รับการพัฒนาให้สามารถดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานได้เหมาะสมกับสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๒๕ ราย ได้รับการพัฒนาและรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย
- ๓) พื้นที่การเกษตรได้รับการดูแลจัดการศัตรูพืชน้อยกว่า ๗๕ ไร่

๑๒.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรสามารถป้องกันและลดความเสียหายด้านศัตรูพืชที่จะเกิดกับสินค้าการเกษตร ลดการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช หรือใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัยมากขึ้น ผลผลิตสินค้าเกษตรได้คุณภาพตามมาตรฐานด้านความปลอดภัย

๑๒.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) เชิงปริมาณ
 - ๑.๑ เกษตรกรจำนวน ๑๐๕ ราย ที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย
 - ๑.๒ เกษตรกรจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๕ ราย ได้รับปัจจัยควบคุมศัตรูพืชที่สนับสนุน
- ๒) เชิงคุณภาพ
 - ๒.๑) เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชที่ถูกต้องและเหมาะสม สามารถปกป้องผลผลิตของตนจากภัยศัตรูพืชได้
 - ๒.๔) เกษตรกรลดการใช้สารสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และใช้ปัจจัยทดแทนสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและปลอดภัยต่อสุขภาพและผลผลิต

๑๓. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นางสาวสุดารัตน์ ผิวเนียน

กลุ่มอารักขาพืช

E-mail: mahasarakham207@gmail.com

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์มือถือ ๐๘๙-๔๘๘๒๖๖๗

ชื่อ นางสาวอมรรัตน์ ประสมมงคล

กลุ่มอารักขาพืช

E-mail: mahasarakham207@gmail.com

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โทรศัพท์มือถือ ๐๙๔-๒๘๓๗๙๐๗

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก
(Agri - Map)

๑. ความเชื่อมโยง

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
 - ๑.๑) แนวทางการพัฒนา การเกษตรสร้างมูลค่า
 - ๒) ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- ๓) กลุ่มงบประมาณรายจ่าย ได้แก่
 - ๓.๑) แผนงานพื้นฐาน
 - ๓.๒) แผนงานบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร
 - ๓.๓) แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค
- ๔) เป้าหมายกระทรวง สร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร
- ๕) เป้าหมายบริการหน่วยงาน มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

๒. หลักการและเหตุผล

การผลิตสินค้าเกษตรหลายชนิดของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากเกษตรกรส่วนหนึ่งนำพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อย/ไม่เหมาะสม มาใช้เพื่อปลูกพืช ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีต้นทุนการผลิตสูง และในหลายสินค้าผลผลิตสินค้าเกษตรมากเกินความต้องการ ประสพสภาวะราคาตกต่ำเกิดภาวะด้านงบประมาณให้กับภาครัฐที่ต้องเข้าไปช่วยเหลือแทรกแซงราคาการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เป็นแนวคิดที่ดำเนินการภายใต้นโยบายของรัฐบาลในการจัดการและใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศเพื่อประโยชน์สูงสุด ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศเขตเหมาะสมสำหรับการผลิตแล้ว ได้แก่ ด้านพืช ประกอบด้วย ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน ลำไย สับปะรดโรงงาน เงาะ ทุเรียน มังคุด กาแฟ มะพร้าว ด้านปศุสัตว์ ประกอบด้วย โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และด้านประมง ประกอบด้วย กุ้ง ปลานิล ปลาน้ำจืด โดยในการประกาศเขตเหมาะสมการผลิต คำนึงถึงปัจจัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ดิน น้ำ อากาศ แสงแดด ความชื้นสัมพัทธ์ (Land Suitability) และระดับความต้องการของพืช (Crop Requirement) การผลิตสินค้าเกษตรในปัจจุบัน (Existing Land Use) หรือเงื่อนไขสำหรับการผลิตอื่น ๆ เช่น เป็นพื้นที่ปลอดโรค เป็นต้น ซึ่งในการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมนอกจากคำนึงถึงเขตการผลิตที่เหมาะสมแล้ว ยังต้องพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ การปรับปรุงแบบการผลิตในเขตเหมาะสมน้อยและไม่เหมาะสม เพื่อสร้างมาตรฐานสินค้าและลดต้นทุนด้วยการจัดการระบบขนส่งสินค้า (Logistic) เป็นต้น โดยเมื่อมีการประกาศเขตเหมาะสมสำหรับการผลิตแล้ว ต้องถือว่าพื้นที่นั้นคือยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการผลิต ซึ่งระดับพื้นที่จังหวัดต้องพิจารณาใช้พื้นที่ที่มีความเหมาะสมเป็นยุทธศาสตร์การผลิตด้านการเกษตร โดยใช้การตลาดเป็นตัวชี้้นำในการส่งเสริมการผลิต ซึ่งตั้งเป้าหมายว่าผลผลิตออกมาแล้วต้องขายได้ในราคาที่เกษตรกรอยู่ได้ และมีเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้ให้คำแนะนำและประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นศูนย์ระดับชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยใช้หลักการของโซนนิ่งร่วมกับความต้องการของเกษตรกร เป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้ของเกษตรกรและประชาชนที่สนใจในด้านการเกษตรจากสถานที่จริง เรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ทำอาชีพการเกษตรและประสบความสำเร็จ เน้นการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิต พร้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓.วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรวางแผนการผลิตและทำการผลิตสินค้าเกษตรได้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ตามเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืช และปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ

๓.๒ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากการปรับเปลี่ยนการผลิต

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๔.๑ เป้าหมาย

เกษตรกรที่มีการผลิตสินค้าเกษตรหรือปลูกพืชตามหลักของการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม โดยปรับเปลี่ยนชนิดพืชในเขตไม่เหมาะสมและเพิ่มประสิทธิภาพในเขตที่เหมาะสมใน ๓ อำเภอ

๔.๒ สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ๓ อำเภอ โดยเป็นอำเภอที่เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) เกษตรกรจำนวน ๘๕ ราย พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ดังนี้

(๑) อำเภอนาเชือก เกษตรกร ๒๐ ราย พื้นที่ ๖๐ ไร่

(๒) อำเภอแกดดำ เกษตรกร ๒๐ ราย พื้นที่ ๖๐ ไร่

(๓) อำเภอยางสีสุราช เกษตรกร ๔๕ ราย พื้นที่ ๑๓๕ ไร่

๕. กิจกรรมบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning)

๕.๑ กิจกรรม อบรมให้ความรู้เกษตรกรและศึกษาดูงานการปลูกพืชทางเลือกใหม่ จำนวน ๘๕ รายๆ ละ ๓ ครั้งๆ ละ ๒ วัน งบประมาณ ๑๗๘,๕๐๐ บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

๑) ค่าอาหารเกษตรกรจำนวน ๘๕ รายๆ ละ ๓ ครั้งๆ ละ ๒ วันๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๕๑,๐๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร จำนวน ๘๕ รายๆ ละ ๓ ครั้งๆ ละ ๒ วันๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท

๓) ค่าพาหนะเกษตรกร จำนวน ๘๕ รายๆ ละ ๓ ครั้งๆ ละ ๒ วันๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๕๑,๐๐๐ บาท

๔) ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๓ ชั่วโมงๆ ละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๒ วัน เป็นเงิน ๕,๔๐๐ บาท

๕) ค่าวัสดุ/เอกสาร/ป้าย/เบี้ยเลี้ยง เป็นเงิน ๔๖,๖๐๐ บาท

๖) ค่าติดตามนิเทศงานให้คำแนะนำเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๓,๐๐๐ บาท

รวม ๖ รายการ เป็นเงิน ๑๗๘,๕๐๐ บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

- ทั้งนี้สามารถจ่ายได้ทุกรายการ

๕.๒ กิจกรรม สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสม งบประมาณ ๘๙๒,๕๐๐ บาท (แปดแสนเก้าหมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน)

- สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสม จำนวน ๘๕ ราย เป็นเงิน ๘๙๒,๕๐๐ บาท

รวม ๒ กิจกรรม เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๗๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านเจ็ดหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน)

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓								
	ต.ค. ๖๒	พ.ย. ๖๒	ธ.ค. ๖๒	ม.ค. ๖๓	ก.พ. ๖๓	มี.ค. ๖๓	เม.ย. ๖๓	พ.ค. ๖๓	มิ.ย. ๖๓	ก.ค. ๖๓	ส.ค. ๖๓	ก.ย. ๖๓
๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map												
๑.๑ อบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานการปลูกพืชทางเลือกใหม่												
๑.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสม												

๗. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๓

๘. งบประมาณ

๑,๐๗๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านเจ็ดหมื่นหนึ่งพันบาทถ้วน)

๙. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (output)

พื้นที่การผลิตพืชไม่เหมาะสมได้รับการปรับเปลี่ยนการผลิตตามศักยภาพ จำนวน ๒๕๕ ไร่ เกษตรกรจำนวน ๘๕ ราย

ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรตามเขตความเหมาะสม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุน โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นหรือลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ ๑๐

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

จำนวนพื้นที่ไม่เหมาะสม (N,Sm) ได้รับการปรับเปลี่ยนการผลิต จำนวน ๒๕๕ ไร่

เชิงคุณภาพ

พื้นที่การเกษตรได้รับการปรับเปลี่ยนเพื่อการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพและเกิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรสามารถดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพทำให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถทำการเกษตรต่อไปได้อย่างมั่นคงยั่งยืน

๑๑. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๑. นายธีระพงศ์ ฤทธิโชติ

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทรศัพท์ ๐๔๓ ๗๗๗ ๓๘๗

๒. ชื่อ นางสาวอริสรา ภูเด่นผา

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๔๓ ๗๗๗ ๓๘๗

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการเกษตรอินทรีย์

๑. ความเชื่อมโยง

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ: ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
 - ๑) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เกษตรสร้างมูลค่า
 - ๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : เกษตรปลอดภัย
๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ: (๓) การเกษตร แผนย่อย : เกษตรปลอดภัย
๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ
 - ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๓) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (๓) ขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง โดยสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมการผลิตการยกระดับราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้แตกต่างจากสินค้าเกษตรที่ใช้สารเคมี
๔. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒.๑) การพัฒนาภาคการเกษตร (๒.๑.๔) สนับสนุนการอนุรักษ์ฐานทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตร ส่งเสริมระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพในการต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ และพัฒนาเชื่อมโยงไปสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจ และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ
๕. แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ
๖. กลยุทธ์หน่วยงาน : มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน
๗. นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย
๘. นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

เกษตรอินทรีย์เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อปรับทิศทางการผลิตของภาคเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ปัจจุบันประชากรโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยด้านอาหาร กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสวัสดิภาพของผู้ผลิต การผลิตตามแนวทางเกษตรอินทรีย์เป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรด้วยหลักธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้ปัจจัยการผลิตจากการสังเคราะห์ ไม่ใช่สารเคมี ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนสังเคราะห์ และไม่ใช้พืชที่มีการตัดแปรพันธุกรรม (GMOs) มีการจัดการผลผลิต และแปรรูปเพื่อรักษาสุขภาพและคุณภาพเกษตรอินทรีย์ในทุกขั้นตอน ในปัจจุบันตลาดมีความต้องการสินค้าเกษตรอินทรีย์มากขึ้น เกิดกระแสความตื่นตัวในการดูแล

สุขภาพเพื่อหลีกเลี่ยงโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ โดยหันมาบริโภคสินค้าที่ปลอดภัยไม่มีสารเคมีปนเปื้อนอีกทั้งต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศวิทยามากยิ่งขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ให้มีคุณภาพ ปลอดภัยและได้มาตรฐาน จะทำให้มีอาหารที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ดูแลสุขภาพของเกษตรกรผู้ผลิต รักษาสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำโครงการเกษตรอินทรีย์ขึ้นเพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้มีความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ในเชิงลึกเพื่อเป็นวิทยากรหลักในการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรได้อย่างถูกต้อง มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเข้าสู่ระยะปรับเปลี่ยนและเข้าสู่การรับรองตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยเน้นในพื้นที่ที่มีการบูรณาการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) , Young Smart Farmer, Smart Farmer และเกษตรกรที่มีความต้องการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่ ๖๓ จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์แบบบูรณาการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายเกิดความเข้มแข็งมากขึ้นต้นทุนการผลิตลดลงมีแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์สินค้ามีคุณภาพตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มีตลาดและช่องทางในการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นมีความมั่นคงในอาชีพ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการผลิตและกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ

๓.๒ เกษตรกรได้รับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

๔. กลุ่มเป้าหมาย

๔.๑ รายใหม่ ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๘๕ ราย รายละเอียด ดังนี้

- เกษตรกรที่มีความต้องการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ อำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน ๘๕ ราย

๔.๒ รายเดิม ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๗๕ ราย รายละเอียด ดังนี้

- กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จำนวน ๗๕ ราย

๕. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมพัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์

๕.๑ การพัฒนาเกษตรกรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (รายใหม่)

กิจกรรมย่อย อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (รายใหม่) จำนวน ๘๕ ราย สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดอบรมพัฒนาเกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๒ ครั้ง เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ รายละเอียดตามหลักสูตรที่กำหนด

๕.๒ การพัฒนาเกษตรกรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และศึกษาดูงาน (รายเดิม)

กิจกรรมย่อย อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และ/หรือศึกษาดูงาน (รายเดิมปี ๒๕๖๒) จำนวน ๗๕ ราย สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดอบรมพัฒนาเกษตรกรเป้าหมายโดยเน้นหนักให้กับเกษตรกรที่ผ่านการอบรมเมื่อ ปี ๒๕๖๒ เพื่อผลักดันให้เกษตรกร

ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ๑ ครั้ง และจัดการศึกษาดูงานในแหล่งที่ประสบความสำเร็จเพื่อจูงใจให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้ ๑ ครั้ง รายละเอียดตามหลักสูตรที่กำหนด

๕.๓ ติดตามและประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน ๑๖๐ แปลง

สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ทำการนัดหมายเกษตรกรเป้าหมายครบทุกราย ซึ่งเกษตรกรเป็นเป้าหมายเดียวกับกิจกรรมการอบรมและศึกษาดูงานจากกิจกรรมข้างบน เพื่อออกติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นให้กับเกษตรกรเป้าหมายของโครงการ จำนวน ๒ ครั้ง ให้ทันต่อฤดูกาลผลิตสินค้าเกษตรแต่ละชนิด

๖. สถานที่

- เกษตรกรที่มีความต้องการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคามจำนวน ๘๕ ราย
- กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรตำบลหนองคู อำเภอนาดูน จำนวน ๗๕ ราย

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน ธันวาคม ๒๕๖๓ - เดือน กันยายน ๒๕๖๓

๘. งบประมาณ

โครงการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กิจกรรม พัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์ จำนวนเกษตรกร ๑๖๐ ราย งบประมาณ ๑๘๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

๘.๑ กิจกรรม อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (รายใหม่) จำนวน ๒ ครั้ง

เกษตรกร ๘๕ ราย งบประมาณ ๕๙,๕๐๐ บาท

๘.๑.๑ ค่าอาหารเกษตรกร จำนวน ๘๕ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท

๘.๑.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร จำนวน ๘๕ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท

จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท

๘.๑.๓ ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๒ วันๆ ละ ๓ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

๘.๑.๔ ค่าจ้างจัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม จำนวน ๘๕ เล่มๆ ละ ๕๐ บาท

เป็นเงิน ๔,๒๕๐ บาท

๘.๑.๕ ค่าจ้างจัดทำป้ายไวนิล (X-Stand) พร้อมขาตั้ง ขนาด ๖๐X๑๖๐ เซนติเมตร

จำนวน ๕ ชุดๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๘.๑.๖ ค่าวัสดุประกอบการฝึกอบรม เป็นเงิน ๑๕,๖๕๐ บาท

๘.๑.๗ ค่าเบี้ยเลี้ยงและพาหนะเจ้าหน้าที่เพื่อติดตามการดำเนินงานระดับจังหวัด

เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๘.๑.๘ ค่าเบี้ยเลี้ยงและพาหนะเจ้าหน้าที่เพื่อติดตามการดำเนินงานเจ้าหน้าที่ระดับ

อำเภอ เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

รวม ๘ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๕๙,๕๐๐ บาท (ห้าหมื่นเก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

- ทั้งนี้สามารถถัวจ่ายได้ทุกรายการ

**๘.๒ กิจกรรม อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์และ/หรือศึกษาดูงาน
(รายเดิมปี ๒๕๖๒) จำนวน ๗๕ ราย งบประมาณ ๖๑,๕๐๐ บาท**

๘.๒.๑ ค่าอาหารเกษตรกร จำนวน ๗๕ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๘.๒.๒ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร จำนวน ๗๕ รายๆ ละ ๔ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท
เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

๘.๒.๓ ค่าจ้างเหมารถเพื่อศึกษาดูงาน ๑ วัน จำนวน ๒ คันๆ ละ ๑๕,๐๐๐ บาท
เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท

๘.๒.๔ ค่าตอบแทนวิทยากรจุดศึกษาดูงาน จำนวน ๑ วันๆ ละ ๓ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท
เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

๘.๒.๕ วัสดุประกอบการฝึกอบรมและจัดทำเอกสาร จำนวน ๗๕ รายๆ ละ
เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท

รวม ๕ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๖๑,๕๐๐ บาท (หกหมื่นหนึ่งพันห้าร้อยบาทถ้วน)

-ทั้งนี้สามารถจ่ายได้ทุกรายการ

๘.๓ กิจกรรม ติดตามและประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน ๑๖๐ แปลง งบประมาณ ๖๔,๐๐๐ บาท

๘.๓.๑ อำเภอเมือง ๘๕ ราย เป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท

๘.๓.๒ อำเภอนาดูน ๗๕ ราย เป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท

๘.๓.๓ จังหวัดฯ ๑๖๐ แปลง เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท

รวม ๓ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๖๔,๐๐๐ บาท (หกหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

รวม ๓ กิจกรรม เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๘๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

-ทั้งนี้สามารถจ่ายได้ทุกรายการ

๙. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓									
	ต.ค. ๖๒	พ.ย. ๖๒	ธ.ค. ๖๒	ม.ค. ๖๓	ก.พ. ๖๓	มี.ค. ๖๓	เม.ย. ๖๓	พ.ค. ๖๓	มิ.ย. ๖๓	ก.ค. ๖๓	ส.ค. ๖๓	ก.ย. ๖๓	
๑.อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ (รายใหม่)				↔						↔			
๒.อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ และศึกษาดูงาน (รายเดิม ปี ๒๕๖๒)								↔	↔				
๓. ติดตามและประเมินแปลงเบื้องต้น								↔	↔				

๑๐. ระยะเวลา

๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๑๑. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (Output) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๑๖๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตและกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำได้

ผลลัพธ์ (Outcome) เกษตรกรร้อยละ ๗๐ ได้รับการประเมินแปลงเบื้องต้น และเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๖๐ ราย ได้รับการอบรมด้านการผลิตและกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์

เชิงคุณภาพ เกษตรกรร้อยละ ๗๐ มีความรู้ในด้านการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายเกิดความเข้มแข็งมากขึ้น พื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง มีแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ สินค้ามีคุณภาพตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มีตลาดและช่องทางการจำหน่ายผลผลิตมากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุล และยั่งยืน

๑๓. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๑. นายธีระพงศ์ ฤทธิโชติ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทรศัพท์ ๐๘ ๔๖๐๓๔๘๙๘

๒. นางสาวอริสรา ภูเตนผา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘ ๕๐๑๐๑๔๖๗

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้

กำหนดการฝึกอบรมหลักสูตร การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์
กิจกรรม อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์และ/หรือศึกษาดูงาน (รายเดิมปี ๒๕๖๒)
โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
วันที่.....
ณ

ครั้งที่ ๑ วันที่.....

เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ กล่าวเปิดการอบรมโครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืนประจำปี ๒๕๖๓ กิจกรรม พัฒนาการผลิตเกษตรกรอินทรีย์ โดย
เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	การบรรยายและจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่อง ประโยชน์และความสำคัญของเกษตรกรอินทรีย์ โดย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด/เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	การบรรยาย เรื่อง ความรู้เรื่องเกษตรกรอินทรีย์และมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์ โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม
เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	สรุปผลการฝึกอบรม โดย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด/เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

ครั้งที่ ๒ วันที่.....

เวลา ๐๖.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน/เดินทางไปจุดดูงาน
เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ การบรรยาย เรื่อง กระบวนการผลิตพืชอินทรีย์สินค้าและการบริหารจัดการ โดย ประธานกลุ่ม/เกษตรกรต้นแบบ
เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	การบรรยาย เรื่อง การเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่มเกษตรกร และด้านการตลาด โดย ประธานกลุ่ม/เกษตรกรต้นแบบ
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.	การบรรยาย/ศึกษาดูงานในพื้นที่กลุ่ม โดย ประธานกลุ่ม/เกษตรกรต้นแบบ
เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.	สรุปผลการฝึกอบรม/เดินทางกลับ โดย ประธานกลุ่ม

หมายเหตุ. รับประทานอาหารว่าง เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. และ เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๑๕ น.

รับประทานอาหารกลางวัน เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น

กำหนดการฝึกอบรมหลักสูตร การพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
 กิจกรรม อบรมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (รายใหม่)
 โครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
 วันที่.....
 ณ

ครั้งที่ ๑ วันที่.....

เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการ กล่าวเปิดการอบรมโครงการพัฒนาเกษตรกรมัยยั่งยืนประจำปี ๒๕๖๓ กิจกรรม พัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์ โดย
เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.	การบรรยายและจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่อง ประโยชน์และความสำคัญของเกษตรอินทรีย์ โดย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด/เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ
เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	การบรรยาย เรื่อง ความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมหาสารคาม
เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	สรุปผลการฝึกอบรม โดย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด/เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

ครั้งที่ ๒ วันที่.....

เวลา ๐๖.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน
เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	การบรรยาย เรื่อง เทคโนโลยีการผลิตและปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการทำ เกษตรอินทรีย์ โดย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด/เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ
เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.	การบรรยายและฝึกปฏิบัติ เรื่อง การผลิตสารชีวภัณฑ์ที่ใช้ในการทำเกษตร อินทรีย์ โดย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด/เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ
เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๗.๐๐ น.	สรุปผลการฝึกอบรม/เดินทางกลับ

หมายเหตุ. รับประทานอาหารว่าง เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น. และ เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๕.๑๕ น.
 รับประทานอาหารกลางวัน เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

๑. ความเชื่อมโยง

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เกษตรสร้างมูลค่า
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : เกษตรอัจฉริยะ
- ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๓) การเกษตร
- ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๔) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร (๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต โดยเร่งส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่และเกษตรกรรมแม่นยำสูงในพื้นที่ที่เหมาะสม
 - ๔) แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ
 - ๕) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒.๑) การพัฒนาภาคการเกษตร (๒.๑.๗) ส่งเสริมการจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยวางแผนการผลิตให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาดและภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูป สร้างมูลค่าและสร้างสมดุลการผลิตในทุกระดับ ตั้งแต่ท้องถิ่น จังหวัด ภูมิภาค และประเทศ ตลอดจนเชื่อมโยงการผลิตภาคเกษตรกับภาคการผลิตอื่น เช่น ภาคบริการและการท่องเที่ยวเพื่อลดการพึ่งพิงการส่งออกสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร
 - ๖) กลยุทธ์หน่วยงาน : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสามารถแข่งขันได้
 - ๗) นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย
 - ๘) นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเน้นการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายการตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรสู่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคงในอนาคต ตามแผนปฏิรูปการเกษตร โดยเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และร่วมกันดำเนินการบริหารจัดการการผลิต ทั้งนี้ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายของเกษตรแปลงใหญ่ ดำเนินการในพื้นที่ต่างๆ เช่น พื้นที่ในเขตชลประทาน พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ในเขตสหกรณ์นิคม และพื้นที่เกษตรทั่วไป โดยเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่จะร่วมกันกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ การปรับระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ จะก่อให้เกิดความ

ร่วมมือในการผลิต โดยเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่ใกล้เคียงกันหรือติดต่อกัน เป็นแปลงใหญ่ทำให้เกิดขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้น (Economy of Scale)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายสำคัญในการพัฒนาภาคเกษตร คือ รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกร ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ดูแลเกษตรกรที่มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ที่ดิน แหล่งเงินทุน โดยจัดทำโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร (Motor Pool) เพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการตลาด ด้วยการบูรณาการทุกภาคส่วน โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ตลอดโซ่อุปทาน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร สร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๔.๑ เป้าหมายการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร

๔.๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิต แปลงใหญ่สินค้าเกษตรด้านพืช (ไม่รวมนาแปลงใหญ่) ผักและแมลงเศรษฐกิจ จำนวน ๒๓ แปลง ประกอบด้วย

๑) แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๘ แปลง

๒) แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๒ แปลง

๓) แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๓ แปลง

๔.๑.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการแปลงใหญ่ในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โดยแต่ละประเภท มีความหมาย ดังนี้

แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ หมายถึง

- แปลงใหญ่ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด (Chief of Operation : COO) และมีข้อมูลในระบบ Co-farm.doae.go.th ณ วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๒

แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๓ หมายถึง

- แปลงที่สำนักงานเกษตรจังหวัดสำรวจว่ามีศักยภาพในการดำเนินการแบบแปลงใหญ่ พร้อมดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการในรูปแบบแปลงใหญ่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (รับรองได้ภายใน ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒)

เงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ มีดังนี้

๑) เกษตรกรสมัครใจรวมกลุ่ม เข้าร่วมดำเนินการ โดยเป็นการรวมแปลงผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน แปลงไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกันเป็นผืนเดียว แต่ควรอยู่ภายในชุมชนที่ใกล้เคียงกัน

๒) ขนาดพื้นที่และจำนวนเกษตรกร จำแนกเป็น ๓ ประเภทสินค้า ดังนี้

ข้าว พืชไร่ ปาล์มน้ำมัน และยางพารา มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ และเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย

ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ สมุนไพร หรือพืชอื่นๆ มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ หรือ เกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย

ประมง ปศุสัตว์ ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ หรือเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย

- โค ๑ ตัว เท่ากับ ๐.๖๕ หน่วย

- กระบือ ๑ ตัว เท่ากับ ๐.๗๐ หน่วย

- แพะ แกะ ๑ ตัว เท่ากับ ๐.๑๐ หน่วย

- สัตว์ปีก ๑ ตัว เท่ากับ ๐.๐๑ หน่วย

- ผึ้งพันธุ์/ผึ้งโพรง/ชันโรง ๑ รัง เท่ากับ ๐.๖ หน่วย

- จิ้งหรีด ๑ บ่อ เท่ากับ ๐.๖ หน่วย

- สุกร ๑ ตัว เท่ากับ ๐.๔๐ หน่วย

๔.๒ สถานที่ดำเนินการ ๑๓ อำเภอ

๕. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ กิจกรรมเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร/สนับสนุนปัจจัย/วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้

สนับสนุนวัสดุในการพัฒนาคุณภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เป็นการสนับสนุนวัสดุ เพื่อประกอบการให้ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เช่น การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การปรับปรุงคุณภาพผลผลิต การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านระบบสารสนเทศ เป็นต้น โดยดำเนินการตามความต้องการของกลุ่มมีค่าใช้จ่าย ดังนี้

๕.๑.๑ แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒ แปลงปีที่ ๓ และแปลงปีที่ ๒ (๑๐ แปลง)

แปลงขนาดเล็ก (๓๐-๕๐ ราย) จำนวน ๙ แปลงๆละ ๕๐,๐๐๐ บาท

(๑) แปลงใหญ่ผักปลอดสารพิษ หมู่ที่ ๑๓ บ้านโพธิ์เงิน ต.นาสีนวล อ.พยัคฆภูมิพิสัย

เกษตรกร ๔๘ ราย

(๒) แปลงใหญ่ผักปลอดสารพิษ หมู่ที่ ๘ บ้านโคกก่อง ต.คันธารราษฎร์ อ.กันทรวิชัย

เกษตรกร ๔๘ ราย

(๓) แปลงใหญ่พืชผักปลอดภัย หมู่ที่ ๒ บ้านหนองโง้ง ต.นาตูน อ.นาตูน เกษตรกร ๔๘ ราย

(๔) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๘ บ้านศาลา ต.นาภู อ.ยางสีสุราช เกษตรกร ๔๘ ราย

(๕) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๗ บ้านโขงกุดหวาย ต.แก้ง อ.เมือง เกษตรกร ๔๕ ราย

(๖) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๑๐ บ้านพงสว่าง ต.หนองสิม อ.บรบือ เกษตรกร ๔๘ ราย

(๗) แปลงใหญ่อ้อยโรงงาน หมู่ที่ ๗ บ้านน้ำเที่ยง ต.หนองกุง อ.แกดำ เกษตรกร ๔๘ ราย

(๘) แปลงใหญ่ไม้ผล หมู่ที่ ๔ บ้านดอนกลอย ต.เขวาไร่ อ.นาเชือก เกษตรกร ๓๙ ราย

(๙) แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ที่ ๕ บ้านดงม่วง ต.สำโรง อ.นาเชือก เกษตรกร ๓๐ ราย

- ค่าติดตามนิเทศงาน จำนวน ๙ แปลง เป็นเงิน ๙๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๕๔๐,๐๐๐ บาท

แปลงขนาดกลาง (๕๑-๗๐ ราย) จำนวน ๑ แปลงๆละ ๖๐,๐๐๐ บาท

(๑) แปลงใหญ่ผักอินทรีรี่ หมู่ที่ ๖ บ้านน้ำจั้น ต.ชื่นชม อ.ชื่นชม

เกษตรกร ๕๒ ราย

- ค่าติดตามนิเทศงาน จำนวน ๑ แปลง เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๗๐,๐๐๐ บาท**รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๖๑๐,๐๐๐ บาท****๕.๒ กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๓ แปลง)****๕.๒.๑ แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๓ แปลงปีที่ ๑ (๑๓ แปลง)****แปลงขนาดเล็ก (๓๐-๕๐ ราย) จำนวน ๑๐ แปลงๆละ ๑๒๐,๐๐๐ บาท**

๑) แปลงใหญ่สมุนไพร หมู่ที่ ๖ บ้านเขาค้อ ต.แคน อ.วาปีปทุม เกษตรกร ๓๔ ราย

๒) แปลงใหญ่กล้วย หมู่ที่ ๒ บ้านหนองโดน ต.นาโพธิ์ อ.กุตุรงค์ เกษตรกร ๔๑ ราย

๓) แปลงใหญ่ข้าวโพดข้าวเหนียว หมู่ที่ ๑๔ บ้านท่าขอนยาง ต.ท่าขอนยาง อ.กันทรวิชัย

เกษตรกร ๓๑ ราย

๔) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๘ บ้านผักสังข์ ต.เมืองเตา อ.พยัคฆภูมิพิสัย เกษตรกร ๓๗ ราย

๕) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๘ บ้านหนองสนม ต.ก้ามปู อ.พยัคฆภูมิพิสัย เกษตรกร ๓๕ ราย

๖) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๑๒ บ้านโนนท่าใหม่ ต.ราษฎร์เจริญ อ.พยัคฆภูมิพิสัย

เกษตรกร ๓๐ ราย

๗) แปลงใหญ่อ้อยโรงงาน หมู่ที่ ๔,๕,๙ บ้านโนนสูง, โนนสวรรค์, โนนศรีสวัสดิ์ ต.เสื่อเต่า

อ.เขียงยืน เกษตรกร ๔๑ ราย

๘) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๘ บ้านสะแบง ต.ดอนจัว อ.บรบือ เกษตรกร ๓๐ ราย

๙) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๕ บ้านเหล่าโพธิ์ ต.หนองจิก อ.บรบือ เกษตรกร ๔๐ ราย

๑๐) แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ที่ ๖ บ้านดงเค็ง ต.บ่อใหญ่ อ.บรบือ เกษตรกร ๓๐ ราย

- ค่าติดตามนิเทศงาน จำนวน ๑๐ แปลง เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท**แปลงขนาดกลาง (๕๑-๗๐ ราย) จำนวน ๓ แปลงๆละ ๑๔๐,๐๐๐ บาท**

๑) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๕ บ้านหนองฮี ต.เมืองเตา อ.พยัคฆภูมิพิสัย เกษตรกร ๕๒ ราย

๒) แปลงใหญ่พืชผัก หมู่ที่ ๘ บ้านเมืองเจีย ต.ปะหลาน อ.พยัคฆภูมิพิสัย เกษตรกร ๕๙ ราย

๓) แปลงใหญ่อ้อยโรงงาน หมู่ที่ ๒ บ้านหนองกุงเต่า ต.ท่าสองคอน อ.เมือง เกษตรกร ๖๑ ราย

- ค่าติดตามนิเทศงาน จำนวน ๙ แปลง เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๔๘๐,๐๐๐ บาท**รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๘๘๐,๐๐๐ บาท****รวมทั้งสองกิจกรรมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๔๙๐,๐๐๐ บาท**

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓									
	ต.ค. ๖๒	พ.ย. ๖๒	ธ.ค. ๖๒	ม.ค. ๖๓	ก.พ. ๖๓	มี.ค. ๖๓	เม.ย. ๖๓	พ.ค. ๖๓	มิ.ย. ๖๓	ก.ค. ๖๓	ส.ค. ๖๓	ก.ย. ๖๓	
๑. การบริหารจัดการแปลงใหญ่													
๑.๑ แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๑ แปลงปีที่ ๓ (๘ แปลง)													
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร													
๑.๒ แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๒ แปลงปีที่ ๒ (๒ แปลง)													
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร													
๑.๓ แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๓ แปลงปีที่ ๑ (๑๓ แปลง)													
- ส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต													
๒. การบริหารจัดการโครงการ													

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (output)

พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า ๒๓ แปลง

ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรในแปลงใหญ่มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนา การบริหารจัดการที่ดี ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า ๒๓ แปลง

เชิงคุณภาพ

แปลงใหญ่ร้อยละ ๘๐ มีการลดต้นทุนการผลิตและผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรได้รับการสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๘.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๙. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๑. นายธีระพงศ์ ฤทธิโชติ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

โทรศัพท์ ๐๘ ๔๖๐๓๔๘๘๘

๒. นางสาวอริสรา ภูเด่นผา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

โทรศัพท์ ๐๘ ๕๐๑๐๑๔๖๗

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้

ภาคผนวก

แนวทางการจัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และ แปลงใหญ่

๑. วัตถุประสงค์การประชุม

เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการดำเนินงานของทั้งสองเครือข่ายอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม สามารถใช้ ศพก. เป็นฐานเรียนรู้และเป็นแหล่งองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรแปลงใหญ่ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรที่จะเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ ได้อย่างแท้จริง

๒. บุคคลเป้าหมาย คณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด เขต และระดับประเทศ โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย

๓. แผนการประชุม คณะกรรมการฯ ทุกระดับ ประชุมทุก ๓ เดือน รวม ๔ ครั้ง/ปี

๔. เนื้อหาการประชุม

๔.๑ สรุปประเด็นจากการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ระดับต่าง ๆ

๔.๒ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานร่วมกันระหว่างแปลงใหญ่ และ ศพก. ในช่วงที่ผ่านมา

๔.๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/การถอดองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าแปลงใหญ่

๔.๔ กำหนดประเด็นที่ต้องดำเนินการร่วมกันระหว่างสองเครือข่าย ในช่วงหลังจากการประชุมครั้งนี้

๔.๕ การร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

ทั้งนี้ ทุกประเด็นที่มีการพิจารณาในที่ประชุม ขอให้หาข้อสรุปให้ได้ กรณีหาข้อสรุปไม่ได้ ขอให้นำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการฯ ระดับเหนือขึ้นไป พิจารณา

๕. กรอบวาระการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

๑.๑ วัตถุประสงค์การประชุม

๑.๑.๑ เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

๑.๑.๒ สรุปผลการดำเนินงาน

๑.๑.๓ รับทราบปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข หรือเสนอปัญหาให้

คณะกรรมการฯ ระดับเหนือขึ้นไปทราบและหาแนวทางแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน

รายงานผลงานหรือความก้าวหน้าหรือปัญหาอุปสรรค เรื่องที่ที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้เกี่ยวข้องไปดำเนินการ หรือให้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม หรือเคยพิจารณามาก่อนแล้ว แต่ยังไม่ได้ออกข้อสรุปให้ที่ประชุมทราบหรือพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ

๔.๑ สรุปประเด็นสำคัญจากการประชุมร่วมคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่และ ศพก. ระดับเหนือขึ้นไป ให้ที่ประชุมทราบ

๔.๒ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้า การบริหารจัดการองค์กร และการบริหารจัดการด้านการตลาด

๔.๓ รายงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๔.๓.๑ การผลิตสินค้าแบบแปลงใหญ่ และ ศพก.

๔.๓.๒ การเชื่อมโยงการดำเนินงานผลิตสินค้าเกษตรแบบแปลงใหญ่ กับ ศพก.

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องเพื่อพิจารณา

๕.๑ เรื่องที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการฯ เหนือขึ้นไป

๕.๒ การหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

๕.๓ เรื่องที่จะกำหนดเป็นนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ศพก. และการผลิตสินค้าแบบแปลงใหญ่

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

๕.๑ กำหนดประชุมร่วมฯ ครั้งต่อไป

๖. การเชื่อมโยงการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ระดับต่าง ๆ

๖.๑ การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ศพก. และแปลงใหญ่

ถ่ายทอดนโยบาย แนวทางปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ การขอความร่วมมือในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา ศพก. และแปลงใหญ่ ผ่านการประชุมคณะกรรมการฯ ระดับต่าง ๆ ลงไปตามลำดับ คือ

๖.๑.๑ กรรมการฯ ระดับประเทศ ต้องนำประเด็นที่ต้องดำเนินการ ไปถ่ายทอดต่อในเวทีประชุมคณะกรรมการฯ ระดับเขต

๖.๑.๒ กรรมการฯ ระดับเขต ต้องนำประเด็นที่ต้องดำเนินการ ไปถ่ายทอดต่อในเวทีประชุมคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด

๖.๑.๓ กรรมการฯ ระดับจังหวัด ต้องนำประเด็นที่ต้องดำเนินการ ไปถ่ายทอดต่อในเวทีประชุมคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ

๖.๒ การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

นำเสนอประเด็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ให้คณะกรรมการฯ ระดับเหนือขึ้นไปพิจารณาและหาแนวทางแก้ไข

๗. การเสนอรายงาน

๗.๑ ระดับจังหวัด

จัดทำรายงานการประชุมฯ เสนอคณะกรรมการร่วมฯ ระดับเขตทราบ ภายใน ๑๕ วันหลังเสร็จสิ้นการประชุม

๗.๒ ระดับอำเภอ

จัดทำรายงานการประชุมฯ เสนอคณะกรรมการร่วมฯ ระดับจังหวัดทราบ ภายใน ๑๕ วันหลังเสร็จสิ้นการประชุม

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชตระกูลถั่วเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร

๑. ความเชื่อมโยง

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เกษตรสร้างมูลค่า
 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : เกษตรปลอดภัย
- ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๓) การเกษตร แผนย่อย : เกษตรปลอดภัย
- ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๔) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร (๔) บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร
 - ๔) แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ
 - ๕) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒.๑) การพัฒนาภาคการเกษตร (๒.๑.๖) พัฒนาความเข้มแข็งการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรในการสร้างความมั่นคงด้านอาหารและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้อง กับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) พัฒนาระบบติดตาม เฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตรให้มีความแม่นยำ ทันกับสถานการณ์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการเกษตรโดยใช้ตลาดนำและเพื่อติดตามผลกระทบของราคาอาหารต่อผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งศึกษาและพัฒนาฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ
 - ๖) กลยุทธ์หน่วยงาน : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสามารถแข่งขันได้
 - ๗) นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย
 - ๘) นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

พืชตระกูลถั่วเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อระบบการปลูกพืช เนื่องจากเป็นพืชอายุสั้น ใช้น้ำน้อย ช่วยตัดวงจรการระบาดของศัตรูพืช เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับดิน สามารถปลูกทดแทนข้าวนาปรังเพื่อลดปริมาณผลผลิตข้าวในประเทศ นอกจากนี้พืชตระกูลถั่วยังเป็นพืชที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยใช้บริโภคและเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมแปรรูปต่าง ๆ ปัจจุบันผลผลิตพืชตระกูลถั่วมีไม่เพียงพอและมีแนวโน้มลดลงตามพื้นที่การเพาะปลูก จึงต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้สูญเสียเงินออกนอกประเทศปีละเป็นจำนวนมาก โดยในปี ๒๕๕๙ พบว่า ประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกพืชตระกูลถั่ว ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสง จำนวน ๒๑๗,๑๗๑ ไร่, ๘๖๒,๒๒๖ ไร่ และ ๑๒๓,๙๐๙ ไร่ มีปริมาณผลผลิต

๕๖,๙๖๓ ตัน ๑๐๐,๗๒๐ ตัน ๓๓,๓๗๙ ตัน และปริมาณการนำเข้า ๒,๒๖๓,๐๐๐ ตัน , ๒๗,๒๘๒ ตัน และ ๖๘,๖๗๑ ตัน ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรมีการเพาะปลูกพืชตระกูลถั่วลดลง เนื่องมาจากเกษตรกรขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดีสำหรับการใช้ในการเพาะปลูก เกษตรกรโดยทั่วไปมักจะซื้อเมล็ดพันธุ์ในท้องถิ่นซึ่งมีเปอร์เซ็นต์ความงอกต่ำ รวมทั้ง ขาดการส่งเสริมและสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรให้เกิดความตระหนักในการใช้เมล็ดพันธุ์ดี ทำให้เกษตรกรต้องใช้เมล็ดพันธุ์ในอัตราสูง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง เมื่อเทียบกับพืชแข่งขันชนิดอื่นแล้วนั้นพืชตระกูลถั่วยังมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ต่ำ อีกทั้ง การใช้เมล็ดพันธุ์ที่ไม่มีคุณภาพยังส่งผลให้พืชตระกูลถั่วมีการเจริญเติบโตไม่สม่ำเสมอ ผลผลิตต่ำ และไม่มีคุณภาพ เกษตรกรจึงไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตในชั้นคุณภาพดีได้

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้พืชตระกูลถั่วจะมีข้อจำกัดมากมาย แต่ถือได้ว่าเป็นพืชที่มีความจำเป็นที่จะต้องคงอยู่เพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศ และความยั่งยืนของระบบนิเวศน์ กรมส่งเสริมการเกษตรได้เห็นถึงความสำคัญและปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดีในชุมชน รวมทั้ง ส่งเสริมให้เกษตรกรให้หันมาปลูกพืชตระกูลถั่วเพิ่มมากขึ้น และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชตระกูลถั่วแก่เกษตรกร ตลอดจนเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตภายในประเทศเพื่อลดการนำเข้า

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
- ๓.๒ เพื่อพัฒนาศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน
- ๓.๓ เพื่อเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด
- ๓.๔ เพื่อจัดงานรณรงค์และประชาสัมพันธ์การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน

๔. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม(บาท)
		จำนวน	หน่วยนับ	
๑	การจัดตั้งและพัฒนาศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน ๑.๑ จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว ๑) ถั่วเหลือง ๒) ถั่วลิสง ๑.๒ จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว ๑) ถั่วเหลือง ๒) ถั่วลิสง ๑.๓ บันทึกกิจกรรมแปลงของสมาชิกศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน	๒	ศูนย์	๒๘,๐๐๐
		๒	ศูนย์	๓๖,๐๐๐
		๒	ศูนย์	๑๑๒,๐๐๐
		๒	ศูนย์	๑๔๗,๐๐๐
		๘๐	ราย	๑,๒๐๐
		๒	การบริหารงานโครงการ ๒.๑ เชื่อมโยงการผลิตและการตลาด ๑) จัดประชุมเชื่อมโยงระหว่างศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชนกับผู้ใช้เมล็ดพันธุ์	๕๖
รวม				๓๔๖,๖๐๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม

๕.๑ กิจกรรมที่ ๑ การจัดตั้งและพัฒนาศูนย์เมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อ.กันทรวิชัย (ถั่วเหลือง)	๑	ศูนย์	๑๔,๐๐๐	จังหวัด
๒	อ. ยางสีสุราช (ถั่วเหลือง)	๑	ศูนย์	๑๔,๐๐๐	จังหวัด
๓	อ.เมือง (ถั่วลิสง)	๑	ศูนย์	๑๘,๐๐๐	จังหวัด
๔	อ.ชื่นชม (ถั่วลิสง)	๑	ศูนย์	๑๘,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๔	ศูนย์	๖๔,๐๐๐	

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว จำนวน ๔ ศูนย์ ศูนย์ ละ ๕ ไร่ รวม ๒๐ ไร่
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อทำแปลงเรียนรู้ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ (จากหน่วยงานที่ผลิตเมล็ดพันธุ์สังกัดกรมวิชาการเกษตร) ไรโซเบียม ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยชีวภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการบริหารจัดการ เช่น การเตรียมดิน การปฏิบัติดูแลรักษา
๓. รายงานผลการจัดทำแปลงเรียนรู้ พร้อมภาพกิจกรรมตั้งแต่มก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ส่งให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคามเมื่อแล้วเสร็จโครงการ

๒) รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๖๔,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการจัดหาปัจจัยการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ (จากหน่วยงานที่ผลิตเมล็ดพันธุ์สังกัดกรมวิชาการเกษตร) ไรโซเบียม ปุ๋ย อินทรีย์ ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยชีวภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการบริหารจัดการ เช่น การเตรียมดิน การปฏิบัติดูแลรักษา หรือค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ทั้งนี้ทุกรายการสามารถจ่ายได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

ชนิดถั่ว	แปลงเรียนรู้ (ไร่/ศูนย์)	ค่าปัจจัยการผลิต (บาท/ไร่)	งบประมาณ (บาท/ศูนย์)
ถั่วเหลือง (๒ ศูนย์)	๕	๒,๘๐๐	๑๔,๐๐๐
ถั่วลิสง (๒ ศูนย์)	๕	๓,๖๐๐	๑๘,๐๐๐

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒ จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อ.กันทรวิชัย (ถั่วเหลือง)	๑	ศูนย์	๕๖,๐๐๐	จังหวัด
๒	อ. ยางสีสุราช (ถั่วเหลือง)	๑	ศูนย์	๕๖,๐๐๐	จังหวัด
๓	อ.เมือง (ถั่วลิสง)	๑	ศูนย์	๗๓,๕๐๐	จังหวัด
๔	อ.ชื่นชม (ถั่วลิสง)	๑	ศูนย์	๗๓,๕๐๐	จังหวัด
รวม		๔	ศูนย์	๒๕๙,๐๐๐	

๑) เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว ศูนย์ฯ ๒๕๖๑ จำนวน ๔ ศูนย์ ศูนย์ละ ๓๕ ไร่ รวม ๑๔๐ ไร่

๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ โรโซเปียม ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยชีวภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๓. รายงานผลการจัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว พร้อมภาพกิจกรรมตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ ส่งให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคามเมื่อแล้วเสร็จโครงการ

๒) รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ

จำนวน ๒๕๙,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการจัดหาปัจจัยการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ โรโซเปียม ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยชีวภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการบริหารจัดการ เช่น การเตรียมดิน การปฏิบัติดูแลรักษา หรือค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ทั้งนี้ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

ชนิดถั่ว	แปลงส่งเสริม (ไร่/ศูนย์)	ค่าปัจจัยการผลิต (บาท/ไร่)	งบประมาณ (บาท/ศูนย์)
ถั่วเหลือง (๒ ศูนย์)	๓๕	๑,๖๐๐	๕๖,๐๐๐
ถั่วลิสง (๒ ศูนย์)	๓๕	๒,๑๐๐	๗๓,๕๐๐

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๓ บันทึกกิจกรรมแปลงของสมาชิกศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อ.กันทรวิชัย (ถั่วเหลือง)	๒๐	ราย	๓๐๐	อำเภอ
๒	อ.ยางสีสุราช (ถั่วเหลือง)	๒๐	ราย	๓๐๐	อำเภอ
๓	อ.เมือง (ถั่วลิสง)	๒๐	ราย	๓๐๐	อำเภอ
๔	อ.ชื่นชม (ถั่วลิสง)	๒๐	ราย	๓๐๐	อำเภอ
รวม		๘๐	ราย	๑,๒๐๐	อำเภอ

๑) เจ็อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. สมาชิกศูนย์ฯ ทุกรายจะต้องทำบันทึกกิจกรรมแปลงรายบุคคล
๒. ประมวลผลและรายงานผลการบันทึกกิจกรรมแปลงรายบุคคล เป็นภาพรวมของศูนย์ฯ โดยสรุปส่งให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคามเมื่อแล้วเสร็จโครงการ

๒) รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑,๒๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ค่าใช้จ่ายในการบันทึกข้อมูล จำนวน ๔ ศูนย์ ศูนย์ละ ๒๐ ราย รวม ๘๐ ราย รายละเอียด ๑๕ บาท
รวมเป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท

๕.๒ กิจกรรมที่ ๒ เชื่อมโยงการผลิตและการตลาด

ที่	พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อ.กันทรวิชัย (ถั่วเหลือง)	๑๔	ราย	๒๒,๔๐๐	จังหวัด
๒	อ.ยางสีสุราช (ถั่วเหลือง)	๑๔	ราย		
๓	อ.เมือง (ถั่วลิสง)	๑๔	ราย		
๔	อ.ชื่นชม (ถั่วลิสง)	๑๔	ราย		
รวม		๕๖	ราย	๒๒,๔๐๐	จังหวัด

๑) เจ็อนไขและวิธีการดำเนินงาน

จัดประชุมเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดระหว่างเกษตรกรสมาชิกศูนย์ฯ ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์กับผู้รับซื้อเมล็ดพันธุ์ของศูนย์ฯ โดยเจ้าหน้าที่จังหวัด เพื่อให้เกษตรกรได้นำไปพัฒนาศูนย์ฯ ของตนเองให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

๒) รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณ จำนวน ๒๒,๔๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบประมาณ ๒๒,๔๐๐ บาท

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕๖ ราย รายละเอียด ๑ มื้อ มื้อละ ๑๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน ๕,๖๐๐ บาท
 ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕๖ ราย รายละเอียด ๒ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท
รวมเป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท
 ๓. ค่าพาหนะเหมาจ่ายสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕๖ รายๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๖๐๐ บาท
 ๔. ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงาน เจ้าหน้าที่จังหวัดหรือค่าวัสดุในการจัดกิจกรรม เป็นเงิน ๘,๔๐๐ บาท
- ทั้งนี้ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

๘. ตัวชี้วัด**เชิงปริมาณ**

๑. มีศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน จำนวน ๔ ศูนย์
๒. มีสมาชิกไม่น้อยกว่าศูนย์ละ ๒๐ ราย

เชิงคุณภาพ

มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐ ราย ได้รับความรู้และเข้าใจเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว

๙. ผลผลิต (Output)

มีการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วชุมชน จำนวน ๔ ศูนย์ สมาชิก ๘๐ ราย

๑๐. ผลลัพธ์ (Outcome)

มีเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่วคุณภาพดีกระจายสู่ระบบการผลิตในชุมชน จำนวน ๒๐ ตัน และรองรับพื้นที่ปลูก ๑,๖๐๐ ไร่

๑๑. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

๑. นายธีระพงศ์ ฤทธิโชติ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต โทรศัพท์มือถือ ๐๘๔-๖๐๓๔๘๙๘

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

๒. นางสาวศตพร หาญชนะ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต โทรศัพท์มือถือ ๐๘๔-๕๑๘๗๑๑๙

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

๑. ความเชื่อมโยง

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เกษตรสร้างมูลค่า
 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้อย : เกษตรปลอดภัย
- ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๓) การเกษตร แผนย่อย : เกษตรปลอดภัย
- ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๔) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร (๔) บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร
 - ๔) แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ
 - ๕) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒.๑) การพัฒนาภาคการเกษตร (๒.๑.๖) พัฒนาความเข้มแข็งการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรในการสร้างความมั่นคงด้านอาหารและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri – Map) พัฒนาระบบติดตาม เฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตรให้มีความแม่นยำ ทันกับสถานการณ์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการเกษตรโดยใช้ตลาดนำและเพื่อติดตามผลกระทบของราคาอาหารต่อผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งศึกษาและพัฒนาฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ
 - ๖) กลยุทธ์หน่วยงาน : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสามารถแข่งขันได้
 - ๗) นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย
 - ๘) นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

อ้อยโรงงานเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย โดยที่ประเทศไทยมีการส่งออกน้ำตาลเป็นอันดับสองของโลกรองจากประเทศบราซิลในปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ มีพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งประเทศรวม ๑๑.๑๙ ล้านไร่ ให้ผลผลิตรวม ๑๓๔.๙๓ ล้านตัน (ที่มา : คณะกรรมการอ้อย) ผลผลิตอ้อยโรงงานมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ประมาณ ๔๕.๑๖ เปอร์เซ็นต์ แต่เนื่องจากความต้องการผลผลิตอ้อยมีปริมาณเพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมน้ำตาล จึงมีการขยายฐานกำลังการผลิตโดยการเพิ่มพื้นที่ปลูกอ้อยเพิ่มขึ้น แต่ผลผลิตที่ได้ต่อหน่วยพื้นที่ยังสู้กับประเทศคู่แข่งไม่ได้และผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการซึ่งสาเหตุได้แก่ ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ปริมาณธาตุอาหารในดินลดลง การเผาใบอ้อยก่อนการเก็บเกี่ยว

อ้อย เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานทำให้มีปัญหาเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช และวัชพืช ขาดวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว ไม่มีการบริหารจัดการไร่ที่ดี และเกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆ ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อยได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตอ้อยที่สำคัญ ให้มีความรู้ ความสามารถ พร้อมเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพอ้อยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม และจัดทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย เพื่อให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้และสามารถนำไปปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อยให้มีผลผลิตเพียงพอรองรับความต้องการในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อย
- ๓.๒ จัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยแก่เกษตรกร
- ๓.๓ ประชาสัมพันธ์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

๔. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	อบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการเพาะปลูกอ้อยให้แก่เกษตรกร	๒๘	ราย	๑๑,๒๐๐
๒	ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒.๑ จัดงานวันสาธิต	๑	ครั้ง	๑๕๐,๐๐๐
รวม				๑๖๑,๒๐๐

๕. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ กิจกรรมที่ ๑ อบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการเพาะปลูกอ้อยให้แก่เกษตรกร

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อ. ชื่นชม	๒๘	ราย	๑๑,๒๐๐	อำเภอ
รวม		๒๘	ราย	๑๑,๒๐๐	อำเภอ

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

จัดอบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการเพาะปลูกอ้อยให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามประเด็นการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนการผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ การจัดทำแปลงพันธุ์ดี การจัดการศัตรูพืช การเตรียมดิน
- การเพิ่มผลผลิต เช่น การใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ การจัดการน้ำ การไถระเบิดดินดาน การปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกต้อง

- การพัฒนาคุณภาพ เช่น การเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ถูกต้อง การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๑,๒๐๐ บาท

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๒๘ รายๆละ ๒ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๖๐๐ บาท
 ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๒๘ รายๆละ ๔ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท
 ๓. ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงาน เจ้าหน้าที่อำเภอหรือค่าวัสดุในการจัดกิจกรรม เป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท
- บาททั้งนี้สามารถถัวจ่ายได้ทุกรายการตามความเหมาะสม
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑,๒๐๐ บาท
- ๕.๒ กิจกรรมที่ ๒ ประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย**
กิจกรรมย่อยที่ ๒.๑ จัดงานวันสาธิต

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อ. โกสุมพิสัย	๑	ครั้ง	๑๕๐,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๑	ครั้ง	๑๕๐,๐๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตรร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องวางแผนการจัดงานรณรงค์การตลาดการเผาใบอ้อย การลดการใช้แรงงานเด็ก และการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย และระบบอ้อยและน้ำตาลทรายภาคอุตสาหกรรมในประเทศไทยและตลาดโลก

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

ค่าใช้จ่ายในการจัดงานวันสาธิตประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

๖. แผนปฏิบัติงานโครงการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปริมาณงาน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. อบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการเพาะปลูกอ้อยให้แก่เกษตรกร	๒๘ ราย								←	→			
๒. ประชาสัมพันธ์โครงการ ๒.๑ จัดงานวันสาธิต	๑ ครั้ง								←	→			

๗. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๑ - ก.ย. ๖๒											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. อบรมถ่ายทอด ความรู้และเทคโนโลยี ในการเพาะปลูกอ้อย ให้แก่เกษตรกร	๑๑,๒๐๐								๑๑,๒๐๐				
๒. ประชาสัมพันธ์ โครงการ ๒.๑ จัดงานวันสาธิต	๑๕๐,๐๐๐								๑๕๐,๐๐๐				
รวม	๑๖๑,๒๐๐												

๘. ตัวชี้วัด/ผลผลิต/ผลลัพธ์

ผลผลิต (output)

๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๒๗ ราย ใน จังหวัดมหาสารคาม ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

๒. มีแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อย ๑ แปลงเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยแก่เกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม

ผลลัพธ์ (outcome)

๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีความรู้ความสามารถในเรื่องเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในแปลงของตนเอง

๒. ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จากผลผลิตเฉลี่ย ๑๒ ตัน/ไร่ เป็น ๑๓ ตัน/ไร่

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. อบรมเกษตรกร ๒๗ ราย
๒. จัดทำแปลงเรียนรู้ ๑ แปลง

เชิงคุณภาพ

๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ ๘๐ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติสำหรับแปลงตนเอง
๒. ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จากผลผลิตเฉลี่ย ๑๒ ตัน/ไร่ เป็น ๑๓ ตัน/ไร่

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรได้รับความรู้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยโรงงานและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้
๒. ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๙. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

๑. นายธีระพงศ์ ฤทธิโชติ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต โทรศัพท์มือถือ ๐๘๔-๖๐๓๔๘๙๘
E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com
๒. ชื่อ นางสาวศตพร หาญชนะ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต โทรศัพท์มือถือ ๐๘๔-๕๑๘๗๑๑๙
E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมันสำปะหลัง

๑. ความเชื่อมโยง

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เกษตรสร้างมูลค่า

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : เกษตรปลอดภัย

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๓) การเกษตร แผนย่อย : เกษตรปลอดภัย

๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๔) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร (๔) บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร

๔) แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ

๕) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒.๑) การพัฒนาภาคการเกษตร (๒.๑.๖) พัฒนาคความเข้มแข็งการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรในการสร้างความมั่นคงด้านอาหารและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) พัฒนาระบบติดตาม เฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตรให้มีความแม่นยำ ทันกับสถานการณ์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการเกษตรโดยใช้ตลาดนำและเพื่อติดตามผลกระทบของราคาอาหารต่อผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งศึกษาและพัฒนาฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ

๖) กลยุทธ์หน่วยงาน : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและสามารถแข่งขันได้

๗) นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย

๘) นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้นำมากำหนดเป็นเป้าหมายในการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร ตลอดจนยุทธศาสตร์การส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและยกระดับสู่มาตรฐานสากลด้วยงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมของกรมส่งเสริมการเกษตร มันสำปะหลังได้ถูกกำหนดให้เป็นสินค้ายุทธศาสตร์ของประเทศ โดยกำหนดยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๙ มีเป้าหมายการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เป็น ๕ ตัน ในปี ๒๕๖๒ และเป็น ๗ ตันในปี ๒๕๖๙ มีการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ ๘.๕ ล้านไร่ รวมถึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย การส่งออกทำรายได้ในปี ๒๕๖๒ มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๑๒๐,๐๐๐ ล้านบาท และไม่ต่ำกว่า ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยมียุทธศาสตร์ดำเนินการ ๕ ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านนโยบายและบริหารจัดการ ด้านการแปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่ม และด้านงานวิจัยและพัฒนา

ในปีการผลิต ๒๕๖๐/๖๑ มีพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตทั้งประเทศ จำนวน ๘.๐๒๕ ล้านไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๕๐ จังหวัดมีเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๔๙๔,๖๑๘ ครัวเรือน ผลผลิตรวม ๒๗.๘๗๕ ล้านตัน ในขณะที่ความต้องการใช้ในภาพรวมของประเทศมีประมาณ ๔๐ ล้านตัน และในปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ คาดการณ์ว่าผลผลิตมีประมาณ ๒๙.๙๗ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเนื่องจากในปี ๒๕๖๑ มันสำปะหลังมีราคาดี เกษตรกรที่เคยหยุดการเพาะปลูก หรือเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นหันกลับมาปลูกมันสำปะหลังเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังโดยมีเป้าหมาย คือ เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน พัฒนาคุณภาพ การส่งเสริมการใช้พันธุ์ดีที่ได้รับการรับรอง และเหมาะสมกับพื้นที่ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเพิ่มผลผลิต

ฉะนั้นเพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีความสามารถในการผลิตมันสำปะหลังที่ตอบสนองกับยุทธศาสตร์และนโยบาย ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งผลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และสามารถเป็นวิทยากรกระบวนการในการจัดการความรู้ให้กับเกษตรกร

๓.๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๓.๓ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดเครือข่ายผู้ผลิตมันสำปะหลัง สำหรับเป็นกลไกเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดของเกษตรกรไปสู่แปลงใหญ่

๔. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง			
	๓.๑ จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี	๒	กลุ่ม	๗๕,๐๐๐
	๓.๒ จัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่มผลิตมันสำปะหลังพันธุ์ดี	๖๐	แปลง	๙๐๐
๒	ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายมันสำปะหลัง	๖๐	ราย	๑๕,๐๐๐
๓	ประกวดแปลงมันสำปะหลังดีเด่นระดับจังหวัด	๑	ครั้ง	๓,๐๐๐
รวม				๙๓,๙๐๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม

๕.๑ กิจกรรมที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอนาเชือก	๑	กลุ่ม	๓๗,๕๐๐	อำเภอ
๒	อำเภอบรบือ	๑	กลุ่ม	๓๗,๕๐๐	อำเภอ
รวม		๒	กลุ่ม	๗๕,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

จัดทำแปลงส่งเสริมการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี จำนวน ๒ กลุ่มๆ ละ ๑๕ ไร่ ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนารวมทั้งพิจารณาถึงประเด็นหลักในการเพิ่มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังพันธุ์ดี

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๗๕,๐๐๐ บาท

ค่าใช้จ่ายในการจัดหาปัจจัยการผลิต ได้แก่ ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี ปุ๋ย อินทรีย์ ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยชีวภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการบริหารจัดการ เช่น การไถระเบิดดินดาน การเตรียมดิน การปฏิบัติดูแลรักษา หรือค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ จำนวน ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๓๗,๕๐๐ บาท ทั้งนี้ทุกรายการสามารถใช้จ่ายได้ตามความเหมาะสม

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๕,๐๐๐ บาท

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒ จัดทำทะเบียนสมาชิกกลุ่มผลิตมันสำปะหลังพันธุ์ดี

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอนาเชือก	๓๐	ราย	๔๕๐	อำเภอ
๒	อำเภอบรบือ	๓๐	ราย	๔๕๐	อำเภอ
รวม		๖๐	ราย	๙๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. สมาชิกกลุ่มทุกรายจะต้องทำบันทึกกิจกรรมแปลงรายบุคคล จำนวน ๒ กลุ่ม กลุ่มละ ๓๐ ราย

๒. ประมวลผลและรายงานผลการบันทึกกิจกรรมแปลงรายบุคคล เป็นภาพรวมของอำเภอ โดยสรุปส่งให้กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคามเมื่อแล้วเสร็จโครงการ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๙๐๐ บาท

ค่าใช้จ่ายในการบันทึกข้อมูล จำนวน ๖๐ ราย รายละเอียด ๒๐ ราย รายละเอียด ๑๕ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๐๐ บาท

๕.๒ กิจกรรมที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายมันสำปะหลัง

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอนาเชือก	๓๐	ราย	๑๕,๐๐๐	จังหวัด
๒	อำเภอบรบือ	๓๐	ราย		
๓	สำนักงานเกษตรจังหวัด	-	-		
รวม		๖๐	ราย	๑๕,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังระดับจังหวัด

๒. จัดกิจกรรมศึกษาดูงานเครือข่ายเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาเครือข่ายของเกษตรกร

๓. จัดกิจกรรมเชื่อมโยงภาคีและเครือข่าย โรงแปงมัน ลานมัน โรงงานอาหารสัตว์ และโรงงานเอทานอล เพื่อให้เกษตรกรและผู้ประกอบการมาร่วมกันวางแผนการผลิตและบริหารจัดการผลผลิตมันสำปะหลังให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย รายละ ๑ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๖๐ ราย รายละ ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท

รวมเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

๓. ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงาน เจ้าหน้าที่จังหวัดหรือค่าวัสดุในการจัดกิจกรรม เป็นเงิน ๗,๕๐๐ บาท

ทั้งนี้ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้ตามความเหมาะสม

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ บาท

๕.๓ กิจกรรมที่ ๓ ประกวดแปลงมันสำปะหลังดีเด่นระดับจังหวัด

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด	๑	ครั้ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
รวม				๓,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. ประกวดแปลงมันสำปะหลังดีเด่นระดับจังหวัด เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังที่ประสบผลสำเร็จ

๒. ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยมีประเด็นที่สำคัญ คือ การยอมรับและนำเทคโนโลยีไปใช้ การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต ผลกระทบที่เกิดขึ้น ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๒. ส่งเสริมและพัฒนา เครือข่ายมันสำปะหลัง	๑๕,๐๐๐									๑๕,๐๐๐			
๓. ประกวดแปลงมัน สำปะหลังดีเด่นระดับ จังหวัด	๓,๐๐๐									๓,๐๐๐			
รวม	๑๘,๐๐๐												

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต(Output)

๑. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ๖๐ ราย มีความรู้และสามารถนำความรู้ไปปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต มันสำปะหลัง ให้มีประสิทธิภาพและผลผลิตเพิ่มขึ้น

๒. เกษตรกร ๖๐ ราย มีความรู้เรื่องโรคใบด่างมันสำปะหลัง การสำรวจ ติดตาม เฝ้าระวัง และจัดการโรคใบด่างมันสำปะหลัง

ผลลัพธ์(Outcome)

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีศักยภาพในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

ตัวชี้วัด

๑. เเชิงปริมาณ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ๖๐ ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพและสามารถนำความรู้ไปเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังได้

๒. เเชิงคุณภาพ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ ๖๐ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตมันสำปะหลังให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๙. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

๑. นายธีระพงศ์ ฤทธิโชติ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต โทรศัพท์มือถือ ๐๘๔-๖๐๓๔๘๘๘
E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

๒. ชื่อ นางสาวศตพร หาญชนะ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต โทรศัพท์มือถือ ๐๘๔-๕๑๘๗๑๑๙
E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

๑. ความเชื่อมโยง

๑. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เกษตรสร้างมูลค่า
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : เกษตรปลอดภัย
๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๓) การเกษตร แผนย่อย : เกษตรปลอดภัย
๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๑) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน (๑) พัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รวมทั้งจัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่หาได้ และการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตร
 ๔. แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ
 ๕. กลยุทธ์หน่วยงาน : พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒.๑) การพัฒนาภาคการเกษตร (๒.๑.๑) พัฒนาระบบทรัพยากรทางการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืนโดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำที่หาได้โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งเก็บน้ำ แหล่งน้ำในไร่นา อ่างน้ำขนาดเล็กและขนาดกลางให้กระจายตัวตามศักยภาพของพื้นที่ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตร คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกร สนับสนุนการเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ปริมาณน้ำ และความต้องการของตลาดในพื้นที่เร่งฟื้นฟู ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ ฟื้นฟูพื้นที่นาร้าง ส่งเสริมการเข้าถึงปัจจัยการผลิตคุณภาพดีอย่างทั่วถึงและราคาเป็นธรรม
๗. นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย
๘. นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
๙. Flagship : เป็นโครงการจำเป็นเร่งด่วน

๒. หลักการและเหตุผล

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ด้านการสร้างควมมั่นคงน้ำภาคการผลิต กำหนดให้มีการจัดแหล่งน้ำเก็บกักน้ำเพิ่มเติมและพัฒนาพื้นที่ชลประทาน ๑๘ ล้านไร่ จัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนให้มีพื้นที่รับประโยชน์ ๑๔ ล้านไร่ พัฒนาระบบผันน้ำและเชื่อมโยงแหล่งน้ำ การเพิ่มประสิทธิภาพโครงการแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเดิม รวมทั้งการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตการใช้น้ำ

กิจกรรมการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ข้าว ยางพารา อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น มีความต้องการใช้น้ำสูงถึงร้อยละ ๗๕ ของความต้องการใช้น้ำทั้งหมด ซึ่งทำให้ภาคเกษตรควรต้องมาตระหนักการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งในพื้นที่ชลประทานและในพื้นที่เขตนน้ำฝน จะเป็นการสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

ในขณะที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ขับเคลื่อนงานส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตร ผ่าน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๘๘๒ แห่ง กระจายอยู่ทุกอำเภอทั่วประเทศ ที่เป็น แหล่งเรียนรู้สำคัญให้กับเกษตรกรได้ในระดับไร่นา และเพื่อให้เกิดความมั่นคงของน้ำภาคการผลิตด้านการเกษตร จึงควร ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นาแก่เกษตรกร

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

๕. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน จังหวัดดำเนินการ

๕.๑ การถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

๕.๑.๑ หลักสูตรการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕๐ ราย

๕.๑.๒ หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นาสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕๐ ราย

๕.๒ จัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา ภายใต้ ศพก. เพื่อเป็นตัวอย่างและจุด เรียนรู้ให้กับเกษตรกร และขยายผลสู่พื้นที่ดำเนินการ จำนวน ๑ แห่ง ศพก. อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

๕.๔ การติดตามนิเทศงานและการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

๕.๔.๑ การติดตามนิเทศงานการดำเนินงานโครงการ โดยส่วนกลาง และจังหวัดที่มีพื้นที่ดำเนินการ

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำใน ระดับไร่นา												
๒. การถ่ายทอดความรู้แบบมีส่วนร่วมแก่เจ้าหน้าที่ และเกษตรกรเป้าหมาย ๒.๑ หลักสูตรการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าสำหรับ เกษตรกร ๒.๒ หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำใน ระดับไร่นาสำหรับเกษตรกร								↔	↔			
๓. การจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการ ใช้น้ำในระดับไร่นา								↔				
๔. การติดตามนิเทศ และประเมินผล - การติดตามนิเทศงานการดำเนินงานโครงการ - การประเมินผลการดำเนินโครงการ								↔				

๗. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

เมษายน – กันยายน ๒๕๖๓

๘. งบประมาณ

จำนวน ๘๖,๕๐๐ บาท (แปดหมื่นหกพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ที่	กิจกรรมและรายละเอียดค่าใช้จ่าย	ปี ๒๕๖๓		ผู้รับผิดชอบ
		เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	
๑.	ประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา	๘๐ คน		ส่วนกลาง
๒	การถ่ายทอดความรู้แบบมีส่วนร่วมแก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร ๒.๑ หลักสูตรหลักสูตรการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าสำหรับเกษตรกร ๒.๒ หลักสูตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นาสำหรับเกษตรกร	๑๐๐	๒๕,๐๐๐	จังหวัด
๓	การจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา	๑ จุด	๖๐,๐๐๐	จังหวัด
๔	การติดตามนิเทศ และการประเมินผล - การติดตามนิเทศงาน	๑ ครั้ง	๑,๕๐๐	จังหวัด
	รวม		๘๖,๕๐๐	

๙. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (output)

- เกษตรกรในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑๐๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและการใช้น้ำอย่างมีส่วนร่วมในระดับไร่นา
- เกิดแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา ในพื้นที่ ศพก. เป็นตัวอย่างและจุดเรียนรู้ให้กับเกษตรกร

ผลลัพธ์ (outcome)

- เกษตรกรร้อยละ ๖๐ ในพื้นที่ นำความรู้จากการเข้ารับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับไร่นา

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้แบบมีส่วนร่วม ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในหลักสูตรการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และหลักสูตรการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) จำนวนแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา

เชิงคุณภาพ

ร้อยละของเกษตรกร สามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับไร่นา

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพในระดับไร่นาได้ผลตอบแทนสูงขึ้น สามารถใช้ประโยชน์จากแปลงเรียนรู้ เพื่อการผลิตในไร่นาของตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๑๑. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ นายวัชระ เทพแพง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๙-๑๘๖๕-๗๕๗๕

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คู่มือโครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๓

๑. แผนงาน แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

รหัสงบประมาณ ๐๗๐๑๑๑๕๗๒๖๐๐๐๐๐๐

๒. กิจกรรม ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

รหัสกิจกรรมหลัก ๐๗๐๑๑๔๔๐๐๐๑๐๙๖

๓. ความเชื่อมโยง

๑. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เกษตรสร้างมูลค่า

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : เกษตรอัจฉริยะ

๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๓) การเกษตร

๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๖) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกร (๑) พัฒนาระบบข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตรให้มีความถูกต้อง เชื่อถือได้และสามารถนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการวางแผนด้านการเกษตรโดยใช้ตลาดนำ รวมถึงการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึง และการพัฒนาระบบเตือนภัยการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

๔. แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ

๕. กลยุทธ์หน่วยงาน : มีบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

๖. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒.๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ พลังงานและดิจิทัล ๒.๕.๒๑ ส่งเสริมการให้ความรู้ และเพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ประชาชนและผู้ทำงานในทุกสาขาอาชีพเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วน สามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและสังคม

๗. นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย

๘. นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๔. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการรับขึ้นทะเบียนทะเบียนเกษตรกรในกลุ่มผู้ปลูกพืช ทำไร่นาสวนผสม ทำนาเกลือและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ จากเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อต้องการทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกร ประมาณการผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด ในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเกษตรกรจะต้องเป็นผู้มาแจ้งขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเกษตรอำเภอตามที่ตั้งแปลงปลูกเมื่อได้เริ่มทำการเกษตรใหม่ และต้องแจ้งปรับปรุงข้อมูลทุกครั้งที่มีการเก็บเกี่ยวแล้วทำการเพาะปลูกใหม่ไปแล้ว ๑๕ วัน

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้นำเครื่องมือ และเทคโนโลยี มาปรับปรุงวิธีการรับขึ้นทะเบียนปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- นำเครื่องจับพิกัดภูมิศาสตร์ GPS มาใช้ในการจัดเก็บพิกัดที่ตั้งแปลง วัตถุประสงค์พื้นที่
- ใช้แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียมมาค้นหาพิกัดและวาดผังแปลงด้วยโปรแกรม GISagro
- พัฒนาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Qgis และใช้แผนที่ Google Map ในการค้นหาพิกัดและวาดผังแปลง
- พัฒนา Mobile Application ชื่อ DOAE FARMBOOK ซึ่งเป็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลที่ใช้แทนสมุดทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรทุกคนสามารถดาวน์โหลดได้ผ่านสมาร์ตโฟนระบบแอนดรอยด์ ช่วยอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรสามารถแจ้งปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนได้ด้วยตนเองผ่านสมาร์ตโฟน โดยไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ตามที่ให้ข้อมูลไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตรได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อสิทธิประโยชน์และการเข้าร่วมโครงการต่างๆ และใช้เป็นเอกสารยืนยันตัวตนความเป็นเกษตรกรในรูปแบบดิจิทัล รวมทั้งยังเป็นช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากภาครัฐ และการตรวจสอบสิทธิเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือในกรณีประสบภัยพิบัติ หรือ ตามมาตรการแก้ปัญหาอื่นๆ ของภาครัฐ

- สมาคมประกันวินาศภัยไทยในการสนับสนุน Software Licenses Oracle จำนวน ๒ ลิขสิทธิ์ มูลค่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในการขยายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์แม่ข่ายเดิมที่มีอยู่ของกรมส่งเสริมการเกษตร

- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้สนับสนุนสถานีวัดสภาพอากาศอัตโนมัติ เพื่อใช้ข้อมูลจากสถานีปวีเคราะห์ ประมวลผล รวมทั้งพัฒนาจัดทำโมเดลการแจ้งเตือนสภาพอากาศและพยากรณ์วันปลูกพืชจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิตที่เหมาะสมแก่เกษตรกร

เมื่อเกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรแล้ว จะนำข้อมูลที่ผ่านมาการตรวจสอบมาจัดพิมพ์ลงในสมุดทะเบียนเกษตรกรเพื่อยืนยันตัวตนเกษตรกร และใช้ประกอบในการเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่างๆ ของภาครัฐ ดังนั้น การแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเป็นประจำทุกปี ข้อมูลจะมีความครบถ้วน เป็นปัจจุบันทำให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้ภาครัฐสามารถวางแผนการผลิตการตลาด ส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และจัดทำโครงการ มาตรการต่างๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรได้อีกด้วย ดังจะเห็นได้จากกรณีที่หน่วยงานภาครัฐเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้เป็นข้อมูลประกอบโครงการ และมาตรการ เพื่อให้การสนับสนุน และช่วยเหลือเกษตรกรเป็นจำนวนมาก เช่น

- การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช
- โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา
- โครงการส่งเสริมปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง ปี ๒๕๖๒
- โครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓
- โครงการประกันรายได้พืชเศรษฐกิจ ปี ๒๕๖๒/๖๓ (ข้าว ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)
- โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓

ดังนั้น ในปี ๒๕๖๓ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เน้นหนักในการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบและแจ้งปรับปรุงข้อมูลการเกษตรให้ถูกต้อง รวดเร็ว ครบถ้วน เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรในภาพรวมของประเทศที่ถูกต้อง สามารถนำไปเผยแพร่ บูรณาการใช้ประโยชน์ได้ทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

๕. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
- ๓.๒ เพื่อจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกร ให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน
- ๓.๓ เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุง ตรวจสอบแล้ว มาวิเคราะห์ ประมวลผลในภาพรวมของประเทศที่ถูกต้อง สามารถนำไปเผยแพร่ บูรณาการใช้ประโยชน์ได้ทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชน

๖. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม (เมษายน - กันยายน ๒๕๖๓)		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
	กิจกรรมขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	(กสก ๑๑๗,๗๕๐)	(ครัวเรือน)	๕๙๖,๐๕๐
๑	ติดตามการจัดเก็บและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน	๑๒๔,๗๑๕	ครัวเรือน	๓๔๘,๗๕๐
๒	ค่าอินเตอร์เน็ตสำหรับใช้กับ Tablet ในการปรับปรุงทะเบียนและวาดแปลง (ค่าสาธารณูปโภค)	๗๘	เครื่อง	๒๑๔,๘๐๐
๓	ตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูก วาดแปลง	๓,๕๐๐	แปลง	๑๗,๕๐๐
๔	ประชาสัมพันธ์ ติดตามนิเทศ ประชุม อบรม สัมมนา จัดทำเอกสารคู่มือ วัสดุสำนักงาน	-	-	๑๕,๐๐๐
รวมงบประมาณทั้งสิ้น				๕๙๖,๐๕๐

๗. พื้นที่ดำเนินงาน/เป้าหมาย/วิธีดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรม ติดตามการจัดเก็บและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน

ที่	อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย (เมษายน - กันยายน ๒๕๖๓)		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		ปริมาณงาน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัดมหาสารคาม	*	*	๓๖,๙๖๓	จังหวัด
๒	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๑๔,๐๗๐	ครัวเรือน	๓๕,๑๗๕	อำเภอ
๓	อำเภอแกดำ	๔,๔๑๒	ครัวเรือน	๑๑,๐๓๐	อำเภอ
๔	อำเภอโกสุมพิสัย	๑๕,๓๑๘	ครัวเรือน	๓๘,๒๙๕	อำเภอ
๕	อำเภอกันทรวิชัย	๑๐,๑๓๑	ครัวเรือน	๒๕,๓๒๗	อำเภอ
๖	อำเภอเชียงยืน	๘,๕๐๐	ครัวเรือน	๒๑,๒๕๐	อำเภอ
๗	อำเภอบรบือ	๑๕,๒๗๖	ครัวเรือน	๓๘,๑๙๐	อำเภอ
๘	อำเภอนาเชือก	๘,๗๑๓	ครัวเรือน	๒๑,๗๘๒	อำเภอ

๙	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๑๒,๓๓๖	ครัวเรือน	๓๐,๘๔๐	อำเภอ
๑๐	อำเภอบ้านฉาง	๑๖,๘๕๑	ครัวเรือน	๔๒,๑๒๗	อำเภอ
๑๑	อำเภอนาดูน	๕,๕๔๘	ครัวเรือน	๑๓,๘๗๐	อำเภอ
๑๒	อำเภอยางสีสุราช	๕,๐๔๓	ครัวเรือน	๑๒,๖๐๗	อำเภอ
๑๓	อำเภอกุฉินารายณ์	๕,๑๓๗	ครัวเรือน	๑๒,๘๔๒	อำเภอ
๑๔	อำเภอชื่นชม	๓,๓๘๑	ครัวเรือน	๘,๔๕๒	อำเภอ
รวม		๑๒๔,๗๑๕	ครัวเรือน	๓๔๘,๗๕๐	จังหวัด/อำเภอ

๑. เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) จัดทำประกาศให้เกษตรกรมีหน้าที่มาแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรภายหลังจากการเพาะปลูกแล้ว ๑๕ - ๖๐ วัน

๒) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รับแจ้งปรับปรุงข้อมูลจากเกษตรกร ตามสมัครใจ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ (ยกเว้นพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับ Tablet ให้ออกไปรับขึ้น/ปรับปรุงทะเบียนในหมู่บ้านหรือตำบล พร้อมกับวาดแปลงปลูกให้แล้วเสร็จในคราวเดียว)

๓) กำหนดช่วงวันรณรงค์ให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้รับผิดชอบตำบล จัดเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์มปรับปรุงข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนแก้ปัญหาการไม่มาแจ้งปรับปรุงทะเบียนฯ ของเกษตรกร โดยเลือกช่วงเวลาที่มีการเพาะปลูกมากที่สุดในทุกเดือน ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

๔) บันทึกข้อมูลที่เกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรพร้อมเชื่อมโยงผังแปลงกรณีเกษตรกรนำแปลงเดิมมาแจ้งปรับปรุงข้อมูล

๕) ในกลุ่มพืชเศรษฐกิจสำคัญ ให้จัดพิมพ์รายชื่อออกไปติดประกาศในที่ชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อให้ชุมชนมีการตรวจสอบการแจ้งข้อมูลของเกษตรกร เป็นเวลา ๓ วัน

๖) จัดพิมพ์สมุดทะเบียนเกษตรกร เพื่อพิมพ์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร แจกจ่ายให้กับเกษตรกร

๒. รายละเอียดค่าใช้จ่ายงบประมาณ

ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ ค่าเบี้ยเลี้ยงและน้ำมันเชื้อเพลิงของเจ้าหน้าที่ ในการติดตามจัดเก็บและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน

๗.๒ กิจกรรม ค่าอินเทอร์เน็ตสำหรับใช้กับ Tablet ในการปรับปรุงทะเบียนและวาดแปลง (ค่าสาธารณูปโภค)

ที่	อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัดมหาสารคาม	๗๘	เครื่อง	๒๑๔,๘๐๐	จังหวัด
รวม		๗๘	เครื่อง	๒๑๔,๘๐๐	จังหวัด

๑. เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเลขหมายโทรศัพท์สำหรับใช้บริการอินเทอร์เน็ตรายเดือนของเครื่อง Tablet ในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และการตรวจสอบพื้นที่ วาดแปลง จำนวน ๗๘ เลขหมาย

๒. รายละเอียดค่าใช้จ่ายงบประมาณ

ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือนจำนวน ๗๘ เลขหมาย สำหรับใช้กับ Tablet จำนวน ๗๘ เครื่อง ระยะเวลา ๖ เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน - กันยายน ๒๕๖๓

๗.๓ กิจกรรม ตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูก วาดแปลง

ที่	อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๔๒๐	แปลง	๒,๑๐๐	อำเภอ
๒	อำเภอแกดำ	๗๒	แปลง	๓๖๐	อำเภอ
๓	อำเภอโกสุมพิสัย	๔๔๘	แปลง	๒,๒๔๐	อำเภอ
๔	อำเภอกันทรวิชัย	๒๑๕	แปลง	๑,๐๗๕	อำเภอ
๕	อำเภอเชียงยืน	๒๕๙	แปลง	๑,๒๙๕	อำเภอ
๖	อำเภอบรบือ	๓๘๘	แปลง	๑,๙๔๐	อำเภอ
๗	อำเภอนาเชือก	๒๖๙	แปลง	๑,๓๔๕	อำเภอ
๘	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๓๓๖	แปลง	๑,๖๘๐	อำเภอ
๙	อำเภอนาปีพุม	๒๙๖	แปลง	๑,๔๘๐	อำเภอ
๑๐	อำเภอนาคู	๑๒๐	แปลง	๖๐๐	อำเภอ
๑๑	อำเภอยางสีสุราช	๑๒๖	แปลง	๖๓๐	อำเภอ
๑๒	อำเภอกุดรัง	๓๑๒	แปลง	๑,๕๖๐	อำเภอ
๑๓	อำเภอชื่นชม	๒๓๙	แปลง	๑,๑๙๕	อำเภอ
รวม		๓๕๐๐	๓,๕๐๐	๑๗,๕๐๐	อำเภอ

๑. เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

ตรวจสอบพื้นที่และจัดทำผังแปลงเกษตรกรรวมดิจิทัล (วาดแปลง) เพื่อตรวจสอบความซ้ำซ้อนของข้อมูลเกษตรกร

๒. รายละเอียดค่าใช้จ่ายงบประมาณ

ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงของเจ้าหน้าที่ เพื่อออกตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูก และจัดทำผังแปลงเกษตรกรรวมดิจิทัล (วาดแปลง)

๗.๔ กิจกรรม ประชาสัมพันธ์ ติดตามนิเทศ ประชุม อบรม สัมมนา จัดทำเอกสารคู่มือ วัสดุสำนักงาน

ที่	อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัดมหาสารคาม	-	-	๑๕,๐๐๐	จังหวัด
รวม		-	-	๑๕,๐๐๐	จังหวัด

๑. เจ็อนไขและวิธีการดำเนินงาน

ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ติดตามนิเทศงาน จัดประชุม อบรม สัมมนา จัดทำเอกสารคู่มือ วัสดุสำนักงาน เพื่อบริหารจัดการโครงการฯ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แก้ไขปัญหาอุปสรรค

๒. รายละเอียดค่าใช้จ่ายงบประมาณ

ค่าวัสดุอุปกรณ์ การจัดประชุม อบรม สัมมนา ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิงในการออกติดตามงานของเจ้าหน้าที่

๘. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	เป้าหมาย	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓									หน่วยงาน		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.			
๑. ติดตามการจัดเก็บปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	๑๒๔,๗๑๕ ครัวเรือน															
๑.๑ ประชาสัมพันธ์ ติดตาม ให้เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูล																อำเภอ
๑.๒ รณรงค์ให้ ออกม.จัดเก็บข้อมูล																อำเภอ
๑.๓ ตรวจสอบข้อมูล (ติดประกาศ)/ปรับปรุงข้อมูลสมุดทะเบียนเกษตรกร																อำเภอ
๒. ค่าอินเทอร์เน็ตสำหรับใช้กับ Tablet ในการปรับปรุงทะเบียนและวาดแปลง (ค่าสาธารณูปโภค)	๗๘ เครื่อง															จังหวัด/ อำเภอ
๓. ตรวจสอบพื้นที่ วาดแปลง	๓,๕๐๐ แปลง															อำเภอ
๔. ประชาสัมพันธ์ ติดตามนิเทศประชุม อบรม สัมมนา จัดทำเอกสารคู่มือ วัสดุสำนักงาน																จังหวัด

๙. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (Output)

- ๑) มีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
- ๒) มีการจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูก
- ๓) มีการจัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (กสก. จัดทำ)
- ๔) มีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านการวิเคราะห์ ประมวลผลแล้ว (กสก. จัดทำ)

ผลลัพธ์ (Outcome)

มีข้อมูลประกอบการเข้าร่วมโครงการ และมาตรการของภาครัฐ หรือ เอกชนกรณีที่มีโครงการช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งจะทำให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- ๑) มีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๒๔,๗๑๕ ครัวเรือน
- ๒) มีการจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนใหม่ หรือปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๓,๕๐๐ แปลง
- ๓) มีการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑ ระบบ (กสก. จัดทำ)
- ๔) มีการจัดทำระบบเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร รongรับการประกันภัยและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๑ ระบบ (กสก. จัดทำ)

เชิงคุณภาพ

มีข้อมูลประกอบการเข้าร่วมโครงการ และมาตรการของภาครัฐ หรือ เอกชนกรณีที่มีโครงการช่วยเหลือเกษตรกร

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มีการวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการผลิต การตลาด ส่งเสริมการเกษตร บูรณาการข้อมูลร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ และได้รับประโยชน์สูงสุด

๑๑. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๑. นายณรงค์ ไชยลาภ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

กลุ่ม ยุทธศาสตร์และสารสนเทศ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๗๐๘ ๗๗๔๒

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

๒. นายศุภกร จันทโรสภณ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่ม ยุทธศาสตร์และสารสนเทศ โทรศัพท์ ๐๘ ๒๔๕๖ ๒๙๙๒

E-mail : supakon.j@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๑. ความเชื่อมโยง

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เสริมสร้างพลังทางสังคม
 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม
- ๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๑๕) พลังทางสังคม
- ๑.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ
- ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร (๑) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- ๑.๔ แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ
- ๑.๕ กลยุทธ์หน่วยงาน : พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑.๖ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๔.๑.๘ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และถ่ายทอดเผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พัฒนาขยายผลการปฏิบัติไปสู่ประชาชนในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๓๘ แห่ง และพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง โดยสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาความรู้ส่งเสริมอาชีพ พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร รวมทั้งการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๑.๗ นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ๑.๑ สืบสานรักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชทานและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญ
- ๑.๘ นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโครงการหนึ่งที่ส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและเกิดแนวคิดในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ทั้งครอบครัวและชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมเป็นศูนย์ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน โดยได้เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ ปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ระยะที่ ๑ - ๕ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๐ จังหวัด และภาคใต้ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ พังงา ภูเก็ต และจังหวัดระนอง รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๔ จังหวัด ๑๑๔ หมู่บ้าน

หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการโครงการฯ ประกอบด้วย สำนักพระราชวัง กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงมหาดไทย และ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ร่วมกันขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชดำริ โดยต้องการให้ชุมชนได้รับโอกาสในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะวิชาการด้านการเกษตร เพื่อนำไปวางแผนการผลิตพืชอาหารไว้บริโภคอย่างเพียงพอในครัวเรือน เหมาะสมกับความต้องการและสอดคล้องกับพื้นที่อย่างแท้จริง การไปศึกษาดูงานทำให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน เกิดเครือข่ายด้านการผลิตและการตลาด รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการผลิต การแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ให้ได้รับมาตรฐาน ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับสินค้าชุมชน ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค สร้างอาชีพ สร้างรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

สำนักงานโครงการฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมร่วมกันว่าในการดำเนินงานตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ จะยังคงจำนวนกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริฯ เท่าเดิม คือ ๑๑๔ กลุ่ม ในพื้นที่ ๒๔ จังหวัด แต่จะส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่มที่มีอยู่เดิมนั้นมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีผลิตภัณฑ์โดดเด่นเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เพื่อที่จะผลักดันให้เป็นกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต้นแบบเพื่อขยายผลการดำเนินงานไปสู่ชุมชนข้างเคียงต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มและในชุมชน
๒. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการผลิต การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน
๓. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ระยะที่ ๑ - ๕ จำนวน ๕ กลุ่ม มีความเข้มแข็ง พัฒนา และผลักดันให้มีกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต้นแบบต่อไป
๔. เพื่อให้มีกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริฯ ต้นแบบที่จะขยายผลการดำเนินงานไปสู่ชุมชนข้างเคียงต่อไป

๔. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรมย่อย	เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณรวม(บาท)
๑	ประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายกลุ่มจังหวัด			-
๒	ส่งเสริมกิจกรรมทัศนศึกษาดูงาน	๓๐	ราย	๑๒,๐๐๐
๓	ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์			-
	- ศึกษาดูงาน	๑	กลุ่ม	๑๒,๐๐๐
	- อบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์	๑	กลุ่ม	๑๗,๐๐๐
๔	ประเมินศักยภาพของเกษตรกรต้นแบบ/กลุ่มเกษตรกรต้นแบบ			

๕	ร่วมจัดทำแผนพัฒนากลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรต้นแบบ			
๖	ร่วมประชุม ติดตามโครงการ สรุปผลโครงการฯ	๑	๖๐	๑๒,๐๐๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ จังหวัดดำเนินการ

๕.๑ กิจกรรม ๒ ประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายกลุ่มจังหวัด

๕.๒ กิจกรรมที่ ๓. ส่งเสริมกิจกรรมทัศนศึกษาดูงาน ระยะที่ ๑ - ๕ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท

เงื่อนไขวิธีการดำเนินงาน

ดำเนินการหมู่บ้านส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงระยะที่ จำนวน ๓๐ ราย จำนวน ๑ ครั้ง

๑) จังหวัด/อำเภอ จัดกิจกรรมทัศนศึกษาดูงาน ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชุมชนและสภาพพื้นที่ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมนำ

องค์ความรู้ที่ได้มาฝึกปฏิบัติให้เกิดเป็นผลสำเร็จ

๒) เมื่อได้หลักสูตรตามความต้องการในเรื่องที่จะอบรมแล้ว กำหนดแผนการอบรมให้ดำเนินการอบรมเกษตรกร

๓) ทัศนศึกษาดูงานเสร็จ รายงานในระบบ E-Project / สรุปผลและรูปภาพประกอบเสนอกรม

๕.๓ กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๕.๓.๑ กิจกรรมย่อยที่ ๑. ศึกษาดูงาน (จังหวัดดำเนินการ) งบประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท

พื้นที่ดำเนินการ กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน บ้านห้วยทราย หมู่ ๔ ตำบลโนนราชี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๓๐ ราย

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ประชุมเพื่อคัดเลือกสถานที่ศึกษาดูงาน

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ กำหนดแผนปฏิบัติงาน

๓) จังหวัด/อำเภอ พาสมาชิกกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน บ้านห้วยทราย หมู่ ๔ ตำบลโนนราชี อำเภอบรบือ จำนวน ๓๐ รายศึกษาดูงาน

๔) อำเภอสรุปรายงาน ส่งจังหวัด

๕) ดำเนินการอบรมเสร็จให้บันทึกข้อมูลลงใน E-Project และสรุปผลโครงการส่งจังหวัด

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

๑) ค่าเบี้ยเลี้ยงเกษตรกร ๑ วัน

๒) ค่าพาหนะเหมาจ่ายจำนวน ๑ วัน

๓) ค่าติดตามและชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิง

๕.๓.๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒. อบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ (จังหวัดดำเนินการ) งบประมาณ ๑๗,๐๐๐ บาท

พื้นที่ดำเนินการ กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน บ้านห้วยทราย หมู่ ๔ ตำบลโนนราษี

อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๓๐ ราย

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ประชุมเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์ในการอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอกำหนดแผนปฏิบัติงาน

๓) จังหวัด/อำเภอ อบรมสมาชิกกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน บ้านห้วยทราย หมู่ ๔ ตำบลโนนราษี อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน ๓๐ ราย

๔) อำเภอสรุปรายงาน ส่งจังหวัด

๕) ดำเนินการอบรมเสร็จให้บันทึกข้อมูลลงใน E-Project และสรุปผลโครงการส่งจังหวัด

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

๑) ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกรจำนวน

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกรจำนวน

๓) ค่าติดตามและชดเชยน้ำมันเชื้อเพลิง

๕.๔ กิจกรรม ประเมินศักยภาพของเกษตรกรต้นแบบ/กลุ่มเกษตรกรต้นแบบ

พื้นที่ดำเนินการ กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จังหวัดมหาสารคาม

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ประชุมชี้แจงการประเมินศักยภาพของเกษตรกรต้นแบบ/ชุมชนต้นแบบหลังจาก อบรมและศึกษาดูงาน

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอกำหนดแผนปฏิบัติงาน

๓) จังหวัด/อำเภอ ประเมินศักยภาพของเกษตรกรต้นแบบ/ชุมชนต้นแบบหลังจากอบรมและศึกษาดูงาน

๔) อำเภอสรุปรายงาน ส่งจังหวัด

๕.๕ กิจกรรม ร่วมจัดทำแผนพัฒนากลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรต้นแบบ

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ประชุมชี้แจงจัดทำแผนงานพัฒนากลุ่มและผลิตภัณฑ์

๒) อำเภอสรุปรายงาน ส่งจังหวัด

๕.๖ กิจกรรมร่วมประชุม ติดตามโครงการ สรุปผลโครงการฯ

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

- ๑) สำนักงานเกษตรอำเภอ รายงานผลและบันทึกข้อมูลในระบบ กสก
- ๒) อำเภอสรุปรายงาน ส่งจังหวัด

๖. แผนปฏิบัติงานโครงการ / แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

๖.๑ กิจกรรม ๑ ประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายกลุ่มจังหวัด

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงานโครงการ	-												
การเบิกจ่ายงบประมาณ	-												

๖.๒ กิจกรรม ๓ ทัศนศึกษาดูงาน

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงานโครงการ	๑ กลุ่ม									⇔			
การเบิกจ่ายงบประมาณ	๑๒,๐๐๐									⇔			

๖.๓ กิจกรรมที่ ๔ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์

กิจกรรมย่อยที่ ๑ ศึกษาดูงาน

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงาน โครงการ	๓๐									↔			
การเบิกจ่าย งบประมาณ	๑๒,๐๐๐									↔			

กิจกรรมย่อย ที่ ๒ อบรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและพัฒนาผลิตภัณฑ์

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงาน โครงการ	๓๐									↔			
การเบิกจ่าย งบประมาณ	๑๗,๐๐๐									↔			

๖.๔ กิจกรรมที่ ๕ ประเมินศักยภาพของเกษตรกรต้นแบบ/กลุ่มเกษตรกรต้นแบบ

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงาน โครงการ	-										↔		
การเบิกจ่าย งบประมาณ	-										↔		

๖.๕ กิจกรรมที่ ๖ ร่วมจัดทำแผนพัฒนากลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรต้นแบบ

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงาน โครงการ	-										→		
การเบิกจ่าย งบประมาณ	-										→		

๖.๖ กิจกรรมที่ ๗ ร่วมประชุม ติดตามโครงการ สรุปผลโครงการฯ

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงาน โครงการ	๖๐									→	→	→	
การเบิกจ่าย งบประมาณ	๑๒,๐๐๐									→	→	→	

๗. ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. สมาชิกโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริฯ จำนวน ๑๕๐ คน ได้รับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒. มีกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต้นแบบ

เชิงคุณภาพ

๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองและสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ในครัวเรือน ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒. มีฐานข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่นำองค์ความรู้ที่เหมาะสมที่ได้จากการอบรม ศึกษาดูงาน มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

๘. ผลผลิต (Output)

๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตรที่เหมาะสม พร้อมนำหลักแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดำเนินชีวิต
๒. มีเกษตรกรต้นแบบที่นำองค์ความรู้ที่เหมาะสมจากการอบรม การศึกษาดูงาน มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมของตนเอง

๙. ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. สมาชิกโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ๕ กลุ่ม จำนวน ๑๕๐ คน ได้รับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
๒. สมาชิกได้เสริมสร้างความรู้ มีการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการผลิต การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ให้ได้รับมาตรฐาน
๓. ได้กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต้นแบบ เพื่อให้เป็นต้นแบบขยายผลองค์ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนใกล้เคียง และสร้างเครือข่ายต่อไป

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจกระบวนการกลุ่ม และแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ เพื่อนำไปถ่ายทอดให้กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ตามพระราชดำริในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องสอดคล้องกับบริบทชุมชน
๒. สมาชิกกลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มพูนทักษะ ประสบการณ์ เกิดการเชื่อมโยงด้านการผลิตและการตลาด
๓. กลุ่มส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนต้นแบบ มีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ มีผลิตภัณฑ์โดดเด่นเชิงประจักษ์ ซึ่งจะเป็ต้นแบบในการขยายผลสู่ชุมชนข้างเคียงต่อไป

๑๑. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นายวัชร เทพแพง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
 กลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๙-๑๘๖๕-๗๕๗๕
 E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๓)

๑. ความเชื่อมโยง

แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : เสริมสร้างพลังทางสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปัน ไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม

๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๑๕) พลังทางสังคม

๑.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ

๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร (๑) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๑.๔ แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ

๑.๕ กลยุทธ์หน่วยงาน : พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๖ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๔.๑.๘ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และถ่ายทอดเผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พัฒนาขยายผลการปฏิบัติไปสู่ประชาชนในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ๓๘ แห่ง และพื้นที่ขยายผลโครงการหลวง โดยสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาความรู้ส่งเสริมอาชีพ พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร รวมทั้งการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๗ นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ๑.๑ สืบสานรักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชทานและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญ

๑.๘ นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๑) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ โดยได้ส่งเสริมสนับสนุนการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้เกิดแนวคิดน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้รู้จักการวางแผนการผลิตที่สอดคล้องเหมาะสม มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน และส่งเสริมการออม เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรนำไปสู่การประกอบอาชีพที่มั่นคง สร้างความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ในระดับครัวเรือน ชุมชน และจะพัฒนาเป็นต้นแบบต่อไป ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๑ กรมส่งเสริมการเกษตร มีเกษตรกรต้นแบบโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๑) จังหวัดละ ๕ ราย (ยกเว้น จ.สมุทรปราการ และกรุงเทพมหานคร จังหวัดละ ๑ ราย) รวม ๓๗๗ ราย โดยเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

-เป็นสมาชิกศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นอาสาสมัครเกษตรกร หมู่บ้าน(อกม.) Young Smart Farmer Smart Farmer หรือ เกษตรกรทั่วไป ที่มีความตั้งใจ สามารถถ่ายทอดความรู้ หรือเป็นวิทยากรได้

-เป็นเกษตรกรที่มีความต้องการที่จะเป็นผู้นำการถ่ายทอดความรู้และสืบสานปณิธานการขับเคลื่อน ศาสตร์พระราชาย่างยั่งยืน

-มีพื้นที่สำหรับจัดทำแปลงเรียนรู้ได้

-สามารถเป็นจุดศึกษาเรียนรู้ และมีความมุ่งมั่นพัฒนาเป็นต้นแบบการเรียนรู้ได้รวม ๓๗๗ ราย

โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่๒) เป็นการดำเนินโครงการต่อเนื่องจาก โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๑) โดยต้องส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรรายเดิมที่เข้าร่วม โครงการในปี ๒๕๖๑ จังหวัดมหาสารคาม ๕ ราย อำเภอละ ๑ ราย ประกอบด้วย อำเภอเมืองมหาสารคาม พยัคฆภูมิ พิสัย กันทรวิชัย กุฉินารายณ์ แดงดำ รวม ๕ ราย ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร พึ่งพาตนเองได้ในระดับครัวเรือน และสามารถส่งเสริมพัฒนาให้เป็นต้นแบบได้

๓. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ และน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติและนำไปสู่การพัฒนา เป็นเกษตรกรต้นแบบ

๒) เพื่อให้รู้จักการวางแผนการผลิตอย่างเหมาะสม การจัดทำบัญชี และส่งเสริมการออม

๓) สนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้ให้เกษตรกรเพื่อยกระดับเป็นจุดศึกษาเรียนรู้และแปลงต้นแบบต่อไป

๔. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรมย่อย	เป้าหมาย	หน่วยนับ	งบประมาณรวม(บาท)
๑	อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืช/อารักขาพืช	๕	ราย	๑,๐๐๐
๒	สนับสนุนการทำแปลงเรียนรู้ ๑ แปลง	๑	ราย	๑๐,๐๐๐
๓	ติดตามให้คำแนะนำและสรุปผล			๕,๐๐๐
รวม				๑๖,๐๐๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายอำเภอ

๕.๑ กิจกรรมที่ ๑. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืช/อารักขาพืช งบประมาณ ๑,๐๐๐ บาท

ที่	จังหวัด/อำเภอ	เป้าหมาย	
		จำนวน	หน่วยนับ
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๑	ราย
๒	อำเภอกันทรวิชัย	๑	ราย
๓	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๑	ราย
๔	อำเภอกุดรัง	๑	ราย
๕	อำเภอแกลง	๑	ราย
	รวม	๕	ราย

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) จัดอบรมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลสู่การปฏิบัติ (ปีที่ ๓) เกษตรกรรายเดิมที่เข้าร่วมโครงการในปี ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ จังหวัดมหาสารคาม ๕ ราย อำเภอละ ๑ ราย ประกอบด้วย อำเภอเมืองมหาสารคาม พยัคฆภูมิพิสัย กันทรวิชัย กุดรัง แกลง รวม ๕ ราย

๒) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด อบรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืช/การอารักขาพืช

๓) เกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมถ่ายทอด มาวางแผนในพื้นที่ของตนเอง โดยให้เหมาะสม และ สอดคล้องกับพื้นที่ โดยใช้แนวทางโครงการพระราชดำริมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริง เช่น กิจกรรมลดรายจ่าย กิจกรรมเพิ่มรายได้ การจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นต้น

๔) ดำเนินการอบรมเสร็จให้บันทึกข้อมูลลงใน E-Project

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑,๐๐๐ บาท

๑) ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๑ มื้อเกษตรกรจำนวน ๕ รายๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกรจำนวน ๕ ราย ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๕๐ บาท

๓) ค่าพาหนะเหมาจ่ายสำหรับเกษตรกรจำนวน ๕ รายๆละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๕๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๐๐ บาท

๕.๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒. สนับสนุนการทำแปลงเรียนรู้ ๑ แปลง (จังหวัดดำเนินการ)

ที่	จังหวัด/อำเภอ	เป้าหมาย		งบดำเนินการ (บาท)	งบ อำนาจการ (บาท)	รวม (บาท)
		จำนวน	หน่วยนับ			
๑	อำเภอกันทรวิชัย	๑	ราย	๑๐,๐๐๐	-	๑๐,๐๐๐
	รวม	๑	ราย	๑๐,๐๐๐	-	๑๐,๐๐๐

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด คัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑ ใน ๕ ราย เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้ จังหวัดละ ๑ แปลง

๒) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอ ร่วมกับเกษตรกรจัดทำแผนพัฒนาแปลงเรียนรู้ โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานด้านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เน้นเพื่อการบริโภคในครอบครัวอย่างพอเพียงเพื่อลดรายจ่ายประจำวัน พร้อมพัฒนาเป็นแปลงต้นแบบ เพื่อให้ชุมชน และประชาชนทั่วไปได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้

๓) ดำเนินการอบรมเสร็จให้บันทึกข้อมูลลงใน E-Project

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑) ค่าวัสดุจัดทำแปลงเรียนรู้จำนวน ๑ แปลง เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๕.๓ กิจกรรมย่อยที่ ๓. ติดตามให้คำแนะนำและสรุปผล

ติดตามให้คำแนะนำและสรุปผล ๕,๐๐๐ บาท

๖. แผนปฏิบัติงานโครงการ / แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืช/อารักขาพืช

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงานโครงการ													
การเบิกจ่ายงบประมาณ	๑,๐๐๐									๑,๐๐๐			

๖.๒ กิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการทำแปลงเรียนรู้ ๒ แปลง

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงานโครงการ		↔					
การเบิกจ่ายงบประมาณ	๑๐,๐๐๐							๑๐,๐๐					

๖.๓ กิจกรรมย่อยที่ ๓ ติดตามให้คำแนะนำและสรุปผล

การดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
การปฏิบัติงานโครงการ								↔					
การเบิกจ่ายงบประมาณ	๕,๐๐๐							๓,๐๐๐		๒,๐๐๐			

๗. ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ และส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตร พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิต

๒) จำนวนเกษตรกรต้นแบบ และจุดเรียนรู้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพ

เชิงคุณภาพ

- ๑) ร้อยละของเกษตรกร สามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้
- ๒) มีฐานข้อมูลเครือข่ายการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๘. ผลผลิต (Output)

๑. เกษตรกรจำนวน ๑ รายจาก ๕ รายที่เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ ได้รับวัสดุการเกษตรเพื่อต่อยอดกิจกรรมแปลงเรียนรู้ของตนเอง ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร
๒. เกษตรกรได้รับการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และน้อมนำแนวทางโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ มาฝึกปฏิบัติจริง พร้อมเป็นเกษตรกรต้นแบบได้

๙. ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) เกษตรกรเกิดความรู้ ความเข้าใจ และนำองค์ความรู้จากโครงการฯ ไปประยุกต์ใช้กับตนเอง พร้อมพัฒนาเป็นเกษตรกรต้นแบบของชุมชนต่อไป
- ๒) เกษตรกรสามารถผลิตพืชอาหารอย่างพอเพียง ได้บริโภคอาหารปลอดภัย และลดรายจ่ายในชีวิตประจำวัน

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรต้นแบบจังหวัดละ ๑ ราย

๑๑. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นายวัชระ เทพแพง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
 กลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๙-๑๘๖๕-๗๕๗๕
 E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือการดำเนินงานโครงการปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่จังหวัดมหาสารคาม

.....

๑. หลักการเหตุผล

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งที่ทรงดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความปลื้มปิติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ และด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สุดที่จะพรรณนา ทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกรในถิ่นทุรกันดาร โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ด้วยทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ความเป็นอยู่ของพสกนิกรเหล่านั้นดีขึ้น พระราชกรณียกิจดังกล่าวเป็นความประทับใจแก่ปวงชนชาวไทยมาโดยตลอด ในวโรกาสดังกล่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นควรจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของงานวิจัย พัฒนา และงานบริการวิชาการเกษตร ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เป้าหมายที่มีศักยภาพการผลิตในรูปแบบบูรณาการ ซึ่งเป็นกลไกของชุมชนในการรณรงค์ฟื้นฟูเกษตรกรรมและแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปกิจกรรมให้บริการเคลื่อนที่ และกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และการฝึกอบรมเพื่อแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระราชานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ถวาย และขอรับพระมหากรุณาธิคุณให้โครงการอยู่ในพระราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

การจัดตั้งคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีการดำเนินงานอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเป็นการปฏิบัติงานในเชิงรุกที่ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหา ให้ได้รับบริการทางการเกษตรอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัย โรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ และการให้วัคซีนป้องกันโรค รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมความรู้การเกษตรเสริมเพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะบูรณาการการทำงานระหว่าง นักวิชาการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ดิน และน้ำ ฯลฯ พร้อมด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือทางวิชาการด้านต่างๆ มาให้บริการในคลินิกเกษตร โดยสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ถึงในระดับตำบล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้ารับบริการทางการเกษตรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทุกด้านในคราวเดียวกัน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรที่มีปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ห่างไกล สามารถเข้าถึงการบริการทางวิชาการ และได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

๒.๒ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตรร่วมกัน

๓. เป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่ ๔ อำเภอ รวมทั้งสิ้น ๑,๙๒๐ ราย

๔. กิจกรรม

๔.๑ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ไตรมาสที่ ๑ จัดในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ สถานที่จัด ศูนย์อภัยภูตรัง ตำบลภูตรัง อำเภอภูตรัง เกษตรกร ๔๘๐ ราย

๔.๒ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ไตรมาสที่ ๒ จัดในวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ สถานที่จัด โรงเรียนบ้านเม็กดำ ตำบลเม็กดำ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย เกษตรกร ๔๘๐ ราย

๔.๓ จัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ไตรมาสที่ ๓ จัดวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ สถานที่จัด อำเภอนาเชือก เกษตรกร จำนวน ๔๘๐ ราย

๔.๔ การจัดคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ไตรมาสที่ ๔ คลินิกเกษตรเคลื่อนที่เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สถานที่จัด อำเภอกันทรวิชัย เกษตรกร จำนวน ๔๘๐ ราย

กิจกรรมด้านคลินิกเกษตรที่เปิดให้บริการ ได้แก่

(๑) **คลินิกดิน** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านวิเคราะห์ ตรวจสอบดิน และปุ๋ย โดยกรมพัฒนาที่ดิน

(๒) **คลินิกพืช** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านโรคและแมลง ศัตรูพืช วัชพืช การเก็บเกี่ยวพืช การผลิตเมล็ดพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ การทดสอบความงอก การขาดธาตุอาหารพืช สารพิษตกค้าง วัตถุพิษทางการเกษตร โดยกรมวิชาการเกษตร

(๓) **คลินิกปศุสัตว์** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคและการตรวจรักษา พยาบาลสัตว์ การให้วัคซีน ทำหมันสัตว์ การผสมเทียม การควบคุมโรคระบาดในสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ โดยกรมปศุสัตว์

(๔) **คลินิกประมง** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและรักษาโรคในสัตว์น้ำ การควบคุมโรคระบาดในสัตว์น้ำ การตรวจคุณภาพน้ำ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยกรมประมง

(๕) **คลินิกชลประทาน** ให้คำปรึกษา แนะนำการบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ และการให้น้ำแก่พืช โดยกรมชลประทาน

(๖) **คลินิกสหกรณ์** ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดตั้งสหกรณ์ การบริหารงานในสหกรณ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์

(๗) **คลินิกบัญชี** ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดทำบัญชีฟาร์ม บัญชีครัวเรือน โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

(๘) **คลินิกกฎหมาย** ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานความรู้ด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๙) **คลินิกข้าว** ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคที่เกิดในข้าว การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูข้าว การกำจัดวัชพืชในนาข้าว การลดต้นทุนการผลิตข้าว การใช้ข้าวพันธุ์ดี การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว การบริการตรวจรับรอง GAP ข้าว การแปรรูปและการใช้ประโยชน์จากข้าว โดยกรมการข้าว

(๑๐) **คลินิกหม่อนไหม** ให้คำปรึกษา แนะนำการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม พันธุ์หม่อนที่ควรปลูก การตัดแต่งกิ่ง และการดูแลรักษาแปลงหม่อน การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูหม่อน การดูแลรักษาผลหม่อนสุก และการทำชาใบหม่อน โดยกรมหม่อนไหม

(๑๑) **คลินิกอื่น ๆ** ได้แก่ คลินิกศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช คลินิกศูนย์ขยายพันธุ์พืช คลินิกศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร คลินิกศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (พืชสวน)

คลินิกศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (เกษตรที่สูง) คลินิกศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ
คลินิกยางพารา คลินิกเศรษฐกิจการเกษตร และคลินิกสาธารณสุข ฯลฯ

๕. วิธีการดำเนินงาน

๕.๑ ให้ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ ฯ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ ดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหาภาคเกษตรระดับจังหวัด (Chief of Operation) เป็นผู้ขับเคลื่อนโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานตามแบบสรุปลผลการให้บริการในแต่ละครั้งให้ทราบ

(๒) ให้พิจารณาอำเภอที่มีปัญหาทางด้านการเกษตรหลากหลาย ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน และเป็นความต้องการของเกษตรกร โดยบูรณาการและออกหน่วยให้บริการคลินิกเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาลงในระดับอำเภอ และให้พิจารณาจัดในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นอันดับแรก หากสถานที่ไม่เหมาะสมให้พิจารณาพื้นที่ใกล้เคียงแทน ทั้งนี้ จัดแต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องครบทั้ง ๑๑ คลินิก เน้นเฉพาะคลินิกที่มีปัญหาและหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่

(๓) ให้เน้นประชาสัมพันธ์การจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ทุกช่องทาง ก่อนการจัดงานอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ และแจ้งให้ผู้นำชุมชนในพื้นที่ประชาสัมพันธ์งานให้ทราบอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่

๕.๒ ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอน

การดำเนินงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ได้จัดแบ่งช่วงเวลาการดำเนินการ ออกเป็น ๔ ระยะ คือ การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก การติดตามให้บริการต่อเนื่อง และการรายงานผลการดำเนินงาน

๑) การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก

๑.๑) การประชุมคณะกรรมการ

ประชุมคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ระดับจังหวัด ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ เพื่อพิจารณาการจัดตั้ง หน่วยปฏิบัติงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ของเป้าหมายการปฏิบัติงานโครงการ จัดทำปฏิทินการเตรียมการ และมอบหมายผู้รับผิดชอบ

๑.๒) การกำหนดพื้นที่ตำบลปฏิบัติงาน

(๑) การกำหนดพื้นที่ตำบลปฏิบัติงาน (ตำบลเป้าหมาย)

(๒) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของพื้นที่

(๓) การคัดเลือกจุดที่ตั้งคลินิก

๑.๓) การวางแผนการปฏิบัติงาน เช่น การวิเคราะห์จัดกลุ่มปัญหา โดยจัดประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อวิเคราะห์จัดกลุ่มปัญหา การจัดเตรียมผู้ปฏิบัติงาน กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน

๑.๔) การประสานในระดับพื้นที่

๑.๕) การเตรียมสถานที่ การจัดสถานที่สำหรับพิธีเปิดงาน จัดตั้งจุดรับบัตรคิวและลงทะเบียนของเกษตรกรและประชาสัมพันธ์บริเวณด้านหน้า สถานที่จัดคลินิก การจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ประจำคลินิก ป้ายตามประเภทของการให้บริการ

๑.๖) การเตรียมเกษตรกร จัดประชุมชี้แจงเกษตรกรให้ทราบถึงวัตถุประสงค์การจัดงาน กำหนดการ และขั้นตอนการให้บริการ การเตรียมตัวในการเข้ามารับบริการ เช่น การเตรียมบัตรประจำตัวประชาชน การเก็บตัวอย่าง (พืช ดิน สัตว์ และน้ำ) ที่มีปัญหามารับบริการอย่างถูกต้อง

๑.๗) การประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์ผ่านทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน

๒) การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก

๒.๑) การให้บริการ

(๑) การรับบัตรคิว

เกษตรกรลงทะเบียนเข้ารับบริการทางด้านการเกษตรทุกสาขาที่จุดลงทะเบียน โดยรับบัตรคิวที่มีตัวเลข ๔ หลัก ณ จุดรับบัตรคิว เพื่อให้ทราบว่ามีการรับบริการจำนวนเท่าใด

(๒) การลงทะเบียน

เกษตรกรนำบัตรคิวและบัตรประจำตัวประชาชนยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับลงทะเบียนเจ้าหน้าที่จะใช้เลขที่ตามบัตรคิวเป็นเลขในการกำหนดลำดับที่ผู้มารับบริการตลอดการให้บริการในครั้งนั้น โดยเจ้าหน้าที่จะสอบถามปัญหาและความต้องการมารับบริการของเกษตรกร บันทึกลงในบัตรทะเบียนประวัติการรับบริการ (แบบคลินิก ๐๑) และทำเครื่องหมายแสดงคลินิกที่เกษตรกรจะไปรับบริการไว้ในแบบคลินิก ๐๑ และฉีกสำเนาให้กับเกษตรกรนำไปรับบริการตามคลินิกที่ระบุไว้

(๓) การเข้ารับบริการ

เกษตรกรเข้ารับบริการในแต่ละคลินิก หน่วยงานให้บริการคลินิกรับทราบปัญหาทางการเกษตรพร้อมให้คำแนะนำแก้ไขทางด้านวิชาการ โดยเจ้าหน้าที่ในแต่ละคลินิกจะต้องจัดทำบัตรรับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (แบบคลินิก ๐๒) โดยต้องระบุลำดับที่ผู้มารับบริการให้ตรงกับลำดับที่ในสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ (เลข ๔ หลัก) ที่เกษตรกรนำมาแสดง (หากเกษตรกรไม่มีสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ มาแสดงให้เกษตรกรกลับไปลงทะเบียน ณ จุดลงทะเบียนด้านหน้าก่อน)

(๔) การบันทึกผลการให้บริการ

การให้บริการเจ้าหน้าที่จะต้องบันทึกปัญหาที่เกษตรกรมาขอรับบริการ และผลการให้บริการลงในแบบคลินิก ๐๒ โดยฉีกสำเนาให้เกษตรกรเก็บไว้เพื่อใช้ติดตามผลและให้บริการต่อเนื่อง สำหรับตัวจริงให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิก

๒.๒) การประเมินผลการให้บริการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินการประเมินผลการให้บริการคลินิก และประเมินผลทางด้านวิชาการ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกร เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการคลินิก และการสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ประเมินผล

๓) การติดตามให้บริการต่อเนื่อง

การสรุปสภาพปัญหา สำนักงานเกษตรจังหวัดบันทึกข้อมูลบัตรทะเบียนประวัติ (แบบคลินิก ๐๑) และหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกบันทึกข้อมูลบัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) เข้าสู่ระบบข้อมูลคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (<https://clinickaset.doae.go.th/>) หลังจากนั้น หน่วยงานที่ให้บริการคลินิกวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาของเกษตรกรที่มารับบริการของแต่ละคลินิก โดยแยกเป็นปัญหารายบุคคลและปัญหาภาพรวมของพื้นที่ เพื่อให้สำนักงานเกษตรจังหวัดและหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกร่วมกันพิจารณาข้อมูลสภาพปัญหาของเกษตรกรเป็นรายคลินิก

๔) การรายงานผลการดำเนินงานในระบบข้อมูลคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

(https://clinickaset.doae.go.th/) ประกอบด้วย

๔.๑) การรายงานผลการให้บริการ (บันทึกข้อมูลการให้บริการลงในแบบ ๐๑, ๐๒)

๔.๒) การรายงานผลการให้บริการต่อเนื่อง (บันทึกข้อมูลการให้บริการลงในแบบ ๐๕)

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ	ปริมาณงาน	หน่วยวัด	ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๒											
				ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔		
				ต.ค.๖๒	พ.ย.๖๒	ธ.ค.๖๒	ม.ค.๖๓	ก.พ.๖๓	มี.ค.๖๓	เม.ย.๖๓	พ.ค.๖๓	ม.ย.๖๓	ก.ค.๖๓	ส.ค.๖๓	ก.ย.๖๓
๑. จัดทำแผน/ประชุมชี้แจง เกษตรกรและประชาสัมพันธ์ วิธีการ เก็บตัวอย่าง พืช ดิน สัตว์ น้ำ พร้อม ทั้งวิเคราะห์ปัญหาทางการเกษตร ที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน	จังหวัด	๓๐๘	ครั้ง			↔		↔			↔		↔		
๒. จัดงานคลินิกเกษตร ไตรมาสที่ ๑	จังหวัด	๔๘๐	ราย			๑๙									
๓. จัดงานคลินิกเกษตร ไตรมาสที่ ๒	จังหวัด	๔๘๐	ราย					๑๙							
๔. จัดงานคลินิกเกษตร ไตรมาสที่ ๓	จังหวัด	๔๘๐	ราย							๑๙					
๕. จัดงานคลินิกเกษตร ไตรมาสที่ ๔ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ฯ (๒๘ กรกฎาคม)	จังหวัด	๔๘๐	ราย											๓๐	
๖. สรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ ส่งกรมส่งเสริมการเกษตร	จังหวัด													↔	↔

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต

- ๑) เกษตรกร ๑,๙๒๐ ราย ได้รับบริการวิชาการเกษตรและแก้ไขปัญหาพร้อมกันได้ ณ จุดเดียว
- ๒) เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน ไม่น้อยกว่า ๑๑ หน่วยงาน

๗.๒ ผลลัพธ์

เกษตรกรที่มีปัญหาการประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้รับบริการทางวิชาการและคำแนะนำในการแก้ไขปัญหารวดเร็วทันเวลา เกิดผลตอบแทนและรายได้จากการประกอบอาชีพที่มั่นคง เกษตรกรยอมรับและเกิดความเชื่อมั่นในการให้บริการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๗.๓ ตัวชี้วัดกระบวนการ

- ๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่และมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบ
- ๒) จังหวัดมีการจัดคลินิก โดยมีเกษตรกรเข้ารับบริการ จำนวน ๑,๙๒๐ ราย
- ๓) มีการติดตามการให้บริการต่อเนื่อง
- ๔) โครงการมีข้อมูลความก้าวหน้าและข้อมูลประเมินผลสัมฤทธิ์

๘. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

ชื่อ นายวัชร เทพแพง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
 กลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๙-๑๘๖๕-๗๕๗๕
 E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

.....

คู่มือการดำเนินงานโครงการปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร

๑. ความเชื่อมโยง

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ : สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๕) การท่องเที่ยว แผนย่อย : ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๓ การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว ๒) พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ ๒.๑) ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว
 - ๔) แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ
 - ๕) กลยุทธ์หน่วยงาน : พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๖) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒.๓ การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ๒.๓.๑ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยยกระดับการเสริมสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ผ่านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี การออกแบบ และพัฒนาเพื่อให้เป็นต้นแบบแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนและเมืองแห่งศิลปะเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ อาทิ การเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้มีทักษะและองค์ความรู้ในธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวตลอดจนส่งเสริมการจดทะเบียนการค้า การคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาค
- ๗) นโยบายหลัก ด้านที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายความสามารถในการแข่งขันของไทย
- ๘) นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับจากฟาร์มเกษตรกร หน่วยงานราชการ และแหล่งศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่มีศักยภาพ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว มีกิจกรรมด้านการเกษตรที่ปรับปรุงเป็นกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ นอกจากนั้น ยังพัฒนาให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสินค้าของชุมชนเพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำของชุมชนและเป็นทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยว

ในปี ๒๕๖๑ - ๖๒ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการโดยเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยเน้นหนักในพื้นที่เมืองรองตามยุทธศาสตร์และ cluster การท่องเที่ยว ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมา แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเริ่มได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นตามลำดับ นอกจากนั้นยังพบว่าแหล่ง

ท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง ส่วนใหญ่มักได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทั้งในด้านศักยภาพ การพัฒนากิจกรรมด้านการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ การสร้างเครือข่ายกับชุมชน รวมทั้งได้รับการส่งเสริมด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จึงมุ่งเน้นการดำเนินงานในเชิงบูรณาการ การมีส่วนร่วมของวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครบวงจร ด้วยการเพิ่มทักษะด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนกิจกรรมตามแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อยกระดับให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวและชุมชน รวมถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกรและภาคการท่องเที่ยวเชื่อมต่อกันได้อย่างลงตัว เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและบริการท่องเที่ยว สร้างงานสร้างรายได้ กระจายรายได้สู่ชุมชน ซึ่งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับฐานราก นำไปสู่การพึ่งพาตนเองและต่อยอดไปสู่ระดับธุรกิจการท่องเที่ยวได้

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว
- ๓.๒ เพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ได้มาตรฐาน

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เป้าหมาย

- ๑) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ๒) เจ้าหน้าที่ วิสาหกิจชุมชน เกษตรกร ผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไป
- ๓) พื้นที่ที่มีศักยภาพ

๕. กิจกรรม และวิธีการ ดำเนินงาน

๕.๑ อบรมเพิ่มทักษะในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือก ผู้นำหรือสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ วิสาหกิจชุมชน สถาบันเกษตรกร ที่ทำกิจกรรมด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๒) พัฒนาศักยภาพสมาชิกวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓) รายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบภายในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

๕.๒ สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานและคุณภาพรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ในการจัดทำข้อมูลแผนความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่จะดำเนินการ และส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการตามแผนพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ในกิจกรรมต่างๆ ให้มีศักยภาพในการบริการนักท่องเที่ยว

๓) รายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบภายในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓								
	ต.ค. ๖๒	พ.ย. ๖๒	ธ.ค. ๖๒	ม.ค. ๖๓	ก.พ. ๖๓	มี.ค. ๖๓	เม.ย. ๖๓	พ.ค. ๖๓	มิ.ย. ๖๓	ก.ค. ๖๓	ส.ค. ๖๓	ก.ย. ๖๓
๑. อบรมเพิ่มทักษะในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร							← →					
๒.ยกระดับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ได้มาตรฐาน							← →					

๗. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๓

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (output)

๑) วิชาหกิจชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับการพัฒนาศักยภาพและบริการ จำนวน ๑ แห่ง

ผลลัพธ์ (outcome)

วิชาหกิจชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวและสามารถสร้างรายได้เพิ่มเติมจากรายได้ภาคเกษตรไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ วิชาหกิจชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับการพัฒนาศักยภาพ จำนวน ๑ แห่ง

เชิงคุณภาพ วิชาหกิจชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและบุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) วิชาหกิจชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับการพัฒนาศักยภาพและบริการให้มีความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว

๒) เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและชุมชน ให้เกิดการเกื้อหนุนระหว่างเครือข่าย

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

ชื่อ นายปราโมทย์ วัฒนะ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

โทรศัพท์มือถือ ๐๘๓-๑๔๗๕๓๙๙ E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

๒.นางสาวฉลองศรี สมฤาแสน ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

โทรศัพท์มือถือ ๐๘๓ ๑๔๘๓๒๔๔ E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ

๑. ความเชื่อมโยง

ความสอดคล้องของโครงการกับยุทธศาสตร์ แผนงาน และเป้าหมายบริการ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑.๑ แนวทางการพัฒนา การเกษตรสร้างมูลค่า (เกษตรแปรรูป)

๒) ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๓) กลุ่มงบประมาณรายจ่าย ได้แก่

๓.๑ แผนงานพื้นฐาน -

๓.๒ แผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการเศรษฐกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล

๓.๓ แผนบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ภาค -

๔) เป้าหมายกระทรวง สร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร

๕) เป้าหมายบริการหน่วยงาน พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ

และสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๒. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ มุ่งเน้นให้วิสาหกิจชุมชนสามารถนำวัตถุดิบ ทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่ส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชนและสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม คุณภาพมาตรฐานการผลิตและผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการธุรกิจ และการแข่งขันทางการตลาด เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเป็นการสร้างรายได้และเป็นการสร้างเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ ซึ่งผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนที่ดีต้องเป็น Smart Product ซึ่งมีคุณภาพมาตรฐานที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค และมีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานการผลิตและผลิตภัณฑ์ เป็นที่เชื่อถือของผู้บริโภค มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยตรงตามความต้องการของตลาด รวมถึงต้องมีการส่งเสริมกิจกรรมด้านการตลาดเพื่อพัฒนาสู่ การแข่งขัน เป็นต้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร และสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ให้กับวิสาหกิจชุมชน และประเทศไทย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตรด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ คุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

๓.๒ ส่งเสริมและสร้างโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรแปรรูปวิสาหกิจชุมชน

๔. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	กิจกรรมพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป			
	๑) พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปวิสาหกิจชุมชน	๒	แห่ง	๙,๐๐๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม

๕.๑ กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปวิสาหกิจชุมชน

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัด	๒	แห่ง	๙๐,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๒	แห่ง	๙๐,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดสนับสนุนการดำเนินงานตามข้อมูลแผนความต้องการการพัฒนากระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ เช่น สนับสนุนวัสดุในการจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ใหม่/ต้นแบบการพัฒนากระบวนการผลิต การจัดทำบรรจุภัณฑ์ต้นแบบเพื่อทดสอบทางการตลาด เป็นต้น ที่สามารถเบิกจ่ายได้ตามระเบียบราชการ

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบผลก่อนและหลังดำเนินงานเป็นไปตามแผนความต้องการการพัฒนา เพื่อรายงานส่งกรมส่งเสริมการเกษตร

๖. แผนปฏิบัติงานโครงการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๑ - ก.ย. ๖๒											
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปวิสาหกิจชุมชน												

๗. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๑ - ก.ย. ๖๒											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
พัฒนาผลิตภัณฑ์ แปรรูปวิสาหกิจ ชุมชน	๙๐,๐๐๐								←	90000			→

๘. ตัวชี้วัด

ผลผลิต (output)

วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพมาตรฐานสินค้า
เกษตรแปรรูป จำนวน ๒ แห่ง

ผลลัพธ์ (outcome)

๑) วิสาหกิจชุมชนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบทางการเกษตรให้เป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ
ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๒) วิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปวิสาหกิจชุมชน อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ เมื่อ
เทียบจากเดิม

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : วิสาหกิจชุมชน ๒ แห่ง ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์/คุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป

เชิงคุณภาพ : ผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุ
ภัณฑ์/คุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูปในโครงการฯ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ เกิดมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปวัตถุดิบทางการเกษตร

๙.๒ วิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

๙.๓ สินค้าเกษตรแปรรูปวิสาหกิจชุมชนได้รับโอกาสทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น

๑๐. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นายปราโมทย์ วัฒนนะ ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๘๓-๑๔๗๕๓๙๙

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

ชื่อ นางสาวจันทิรา สุวรรณปา ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๘๕-๔๕๒๑๙๔๐

E-mail : mykakioo@hotmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

- ๑. แผนงาน** บูรณาการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๒. กิจกรรม** ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๓. หลักการและเหตุผล

จากนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบกับในสภาวะปัจจุบัน สถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำจุนถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๔.๒ เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๕. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม(บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน			
	๑.๑ ประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.			
	๑) ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด	๒๖	ราย	๑๐,๔๐๐
	๒) ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ	๑๙๕	ราย	๓๙,๐๐๐
	๑.๒ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อน ศพก.	๑๑๔	ราย	๔๕,๖๐๐
๒	พัฒนาเกษตรกร			
	๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ	๓๙๐	ราย	๗๘,๐๐๐
๓	การพัฒนาศูนย์เครือข่าย			
	๓.๑ การพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน			
	๑) ประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๑	ศูนย์	๑๕,๐๐๐
	๓.๒ การดำเนินงานแปลงติดตามสถานการณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและพื้นที่เสี่ยง			
	๑) สำรวจ เก็บข้อมูล และบันทึกผลข้อมูลศัตรูพืชในแปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช	๑	แปลง	๓,๐๐๐
	๒) สนับสนุนการดำเนินงานแปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช	๑	แปลง	๑๐,๐๐๐
	๓.๓ ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ			
๑) ประกวดศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	๑	จังหวัด	๑๕,๐๐๐	
๒) จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย	๒	แปลง	๑๐,๐๐๐	
รวมงบประมาณทั้งสิ้น				๒๒๖,๐๐๐

๖. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม

๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ ประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.

(๑.๑.๑ ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด)

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัดมหาสารคาม	-	-	๑๐,๔๐๐	จังหวัด
๒	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๒	ราย	-	-
๓	อำเภอบรบือ	๒	ราย	-	-
๔	อำเภอวาปีปทุม	๒	ราย	-	-
๕	อำเภอโกสุมพิสัย	๒	ราย	-	-
๖	อำเภอกันทรวิชัย	๒	ราย	-	-
๗	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๒	ราย	-	-
๘	อำเภอเชียงยืน	๒	ราย	-	-
๙	อำเภอนาเชือก	๒	ราย	-	-
๑๐	อำเภอนาคู	๒	ราย	-	-
๑๑	อำเภอแกดำ	๒	ราย	-	-
๑๒	อำเภอยางสีสุราช	๒	ราย	-	-
๑๓	อำเภอกุฉินารายณ์	๒	ราย	-	-
๑๔	อำเภอชื่นชม	๒	ราย	-	-
รวม		๒๖	ราย	๑๐,๔๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

ประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. (ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด) อย่างน้อย ๓ ครั้ง โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นผู้จัดการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด บุคคลเป้าหมาย ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ระดับอำเภอ ประธานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่ายระหว่าง ศพก. และแปลงใหญ่ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

หมายเหตุ :

- ให้ดำเนินการจัดประชุม ๒ เครือข่าย (ศพก. และแปลงใหญ่) ร่วมกันทั้ง ๒ เครือข่าย ทุกครั้ง และทุกระดับ (ประเทศ เขต จังหวัด และอำเภอ)
- การดำเนินงานให้บูรณาการงบประมาณการจัดประชุมจากโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ร่วมกับโครงการแปลงใหญ่

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๐,๔๐๐ บาท
รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าอาหาร สำหรับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้นแบบ ศพก. จำนวน ๒๖ ราย รายละเอียด ๑ มื้อ มื้อละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๒,๖๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้นแบบ ศพก. จำนวน ๒๖ ราย รายละเอียด ๒ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท
๓. ค่าพาหนะคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด จำนวน ๑๓ คน คนละ ๑ ครั้ง ครั้งละ ๒๕๐ บาท เป็นเงิน ๓,๒๕๐ บาท
๔. ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด เป็นเงิน ๓,๒๕๐ บาท

หมายเหตุ : งบประมาณดังกล่าว เป็นงบประมาณในการจัดประชุม ครั้งที่ ๓

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ ประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.

(๑.๑.๒ ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ)

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๒	อำเภอบรบือ	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๓	อำเภอวาปีปทุม	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๔	อำเภอโกสุมพิสัย	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๕	อำเภอกันทรวิชัย	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๖	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๗	อำเภอเขียงยืน	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๘	อำเภอนาเชือก	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๙	อำเภอนาดูน	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๑๐	อำเภอแกดำ	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๑๑	อำเภอยางสีสุราช	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๑๒	อำเภอภูดั่ง	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
๑๓	อำเภอชื่นชม	๑๕	ราย	๓,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๑๙๕	ราย	๓๙,๐๐๐	อำเภอ

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

ประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. (ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ) อย่างน้อย ๓ ครั้ง โดยสำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้จัดการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละอำเภอ ประกอบด้วย ผู้แทนแปลงใหญ่ระดับอำเภอ ผู้แทน ศพก. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ (ผู้ดำเนินการจัดประชุม)

หมายเหตุ :

1. ให้ดำเนินการจัดประชุม ๒ เครือข่าย (ศพก. และแปลงใหญ่) ร่วมกันทั้ง ๒ เครือข่าย ทุกครั้ง และทุกระดับ (ประเทศ เขต จังหวัด และอำเภอ)
๒. การดำเนินงานให้บูรณาการงบประมาณการจัดประชุมจากโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ร่วมกับโครงการแปลงใหญ่

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๓๙,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าอาหาร สำหรับผู้แทน ศพก. จำนวน ๑๙๕ ราย รายละเอียด ๑ มื้อ มื้อละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๙,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้แทน ศพก. จำนวน ๑๙๕ ราย รายละเอียด ๒ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๙,๗๕๐ บาท
๓. ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดประชุมระดับอำเภอ เป็นเงิน ๙,๗๕๐ บาท

หมายเหตุ : งบประมาณดังกล่าว เป็นงบประมาณในการจัดประชุม ครั้งที่ ๓

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อน ศพก.

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑.	บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน			
	๑.๒ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อน ศพก.	๑๑๔	คน	๔๕,๖๐๐
รวมงบประมาณทั้งสิ้น				๔๕,๖๐๐

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร รายไตรมาส โดยอาจแบ่งสายรายอำเภอตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้อำเภอหมุนเวียนในการเป็นเจ้าภาพ จังหวัดเป็น ผู้อำนวยการ ความสะดวกและเข้าร่วมทุกครั้ง โดยสำนักงานเกษตรอำเภอและจังหวัด ร่วมกันกำหนดประเด็นและแนวทางการจัดเวที โดยเน้นการจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ การขับเคลื่อนการดำเนินการ ศพก. และเครือข่ายรวมทั้งการสรุปผลการดำเนินงานและการถอดองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินงานเป็นเวทีเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาคนและพัฒนางาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ การถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ตามสถานการณ์หรือความจำเป็นและเหมาะสมกับพื้นที่ หรือประเด็นปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่ (Hot Issue)หรือประเด็นอื่น ๆ โดยอาจขอความร่วมมือจากหน่วยงานวิชาการ หรือผู้รู้ในพื้นที่ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ
จำนวน ๔๕,๖๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันหกร้อยบาทถ้วน)

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าอาหารสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ ราย ๑ละ ๒ มื้อ ๑ละ ๑๐๐บาท เป็นเงิน ๒๒,๘๐๐ บาท
 ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๑๔ ราย ๑ละ ๔ มื้อ ๑ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๓,๖๘๐ บาท
 ๓. ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดประชุม เป็นเงิน ๙,๑๒๐ บาท
- หมายเหตุ : งบประมาณดังกล่าว เป็นงบประมาณในการจัดประชุม ครั้งที่ ๒ และ ๓

๖.๒ กิจกรรมที่ ๒ พัฒนาเกษตรกร

กิจกรรมย่อยที่ ๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๒	อำเภอบรบือ	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๓	อำเภอวาปีปทุม	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๔	อำเภอโกสุมพิสัย	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๕	อำเภอกันทรวิชัย	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๖	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๗	อำเภอเขียงยืน	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๘	อำเภอนาเชือก	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๙	อำเภอนาคู	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๑๐	อำเภอแกดำ	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๑๑	อำเภอยางสีสุราช	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๑๒	อำเภอภูดั่ง	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
๑๓	อำเภอชื่นชม	๓๐	ราย	๖,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๓๙๐	ราย	๗๘,๐๐๐	อำเภอ

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ เกษตรกรรายใหม่ หรือเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่แล้ว หรือเกษตรกรเตรียมเพื่อจะเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ จำนวน ๓๐ ราย/อำเภอ เป็นการอบรมเพื่อบ่มเพาะเกษตรกรไปสู่ การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยเป็นจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ที่กำหนด เน้นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิตตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร และจะต้องจัดการ เรียนรู้ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้งต่อฤดูกาลผลิต สามารถจัดอบรมที่ ศพก. หรือ ศูนย์เครือข่าย ตามที่คณะกรรมการ ศพก. ได้ ร่วมกันพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยสามารถบูรณาการโครงการจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก กรม ส่งเสริมการเกษตร เข้ามาสนับสนุนการดำเนินการได้ และเมื่อดำเนินการอบรมเกษตรกรในแต่ละครั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้ บันทึกข้อมูลการอบรมเกษตรกรผู้นำในระบบรายงาน ศพก. (<http://learningpoints.doae.go.th/login>) ทั้งนี้ เนื่องจาก

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) จึงขอให้ปรับแผนการจัดกิจกรรมและกระบวนการจัดอบรมให้เหมาะสม และเป็นไปตามประกาศกรมส่งเสริมการเกษตร ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) ข้อ ๓ การจัดประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา ให้ปฏิบัติตามมาตรการ เช่น สถานที่จัดกิจกรรมควรเป็นสถานที่ที่มีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัส COVID - ๑๙ จัดให้มีการคัดกรองผู้มีอาการใช้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม ให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนให้สวมหน้ากากอนามัย ฯลฯ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๗๘,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าอาหาร สำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๙๐ ราย รายละเอียด ๑ มื้อ มื้อละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๙,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๙๐ ราย รายละเอียด ๒ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๙,๕๐๐ บาท
๓. ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ จำนวน ๑๓ ศูนย์ ศูนย์ละ ๑,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๙,๕๐๐ บาท

หมายเหตุ : งบประมาณดังกล่าว เป็นงบประมาณในการจัดอบรม ครั้งที่ ๒

๓. พัฒนาศูนย์เครือข่าย

กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๓.๑	การพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)			
	๑) ประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑	ศูนย์	๑๕,๐๐๐
๓.๒	การดำเนินงานแปลงติดตามสถานการณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและพื้นที่เสี่ยง			
	๑) สำรวจ เก็บข้อมูล และบันทึกผลข้อมูลศัตรูพืชในแปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช	๑	แปลง	๓,๐๐๐
	๒) สนับสนุนการสำรวจติดตามแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช	๑	แปลง	๑๐,๐๐๐

๑. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม
 กิจกรรมที่ ๓.๑ การพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)
 กิจกรรมย่อยที่ ๑ ประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัด	๑	ศูนย์	๑๕,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๑	ศูนย์	๑๕,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. อำเภอคัดเลือกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่มีผลงานดีเด่นระดับอำเภอ ส่งเข้าประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด (กำหนดให้ส่งทุกอำเภอ อำเภอละ ๑ ศูนย์)

๒. อำเภอส่งรายละเอียดคุณสมบัติ/ผลการดำเนินงาน/ภาพกิจกรรม ของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่นระดับอำเภอทั้งรูปแบบเอกสาร และดิจิทัลไฟล์ จำนวน ๑ ชุด ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด

๓. สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับคณะกรรมการการคัดเลือก ดำเนินการคัดเลือก ศจช. ดีเด่น ระดับจังหวัด ตามหลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด โดยใช้ “แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินศักยภาพและคัดเลือกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่น ปี ๒๕๖๓” เป็นเครื่องมือสำคัญในการคัดเลือก

๔. สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอที่ได้รับการคัดเลือกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่มีผลสำเร็จในการดำเนินการดีเด่นระดับจังหวัด ตามหลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดและจัดการดินปุ๋ยกำหนดโดยใช้แบบสัมภาษณ์และการลงพื้นที่เพื่อประเมินผลสำเร็จ ถอดองค์ความรู้ปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ และพิจารณาคัดเลือกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่มีผลสำเร็จดีเด่น ปี ๒๕๖๓ จังหวัดละ ๑ ศูนย์ พร้อมทั้งดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์ความยาว ๓-๕ นาที เพื่อแสดงให้เห็นผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมและปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จที่เข้าใจได้ง่าย ส่งกรมส่งเสริมการเกษตรและเผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำศูนย์ต้นแบบและให้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอื่นๆ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์ให้แล้วเสร็จส่งถึงกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าจัดประชุม ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำและเผยแพร่สื่อวีดิทัศน์ เอกสาร และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม (จังหวัดดำเนินการ)

กิจกรรมที่ ๓.๒ การดำเนินงานแปลงติดตามสถานการณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และพื้นที่เสี่ยง

กิจกรรมย่อยที่ ๑ สำรวจ เก็บข้อมูล และบันทึกผลข้อมูลศัตรูพืชในแปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอนาเชือก	๑	แปลง	๓,๐๐๐	อำเภอ
	รวม	๑	แปลง	๓,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกแปลงที่มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพในการสำรวจข้อมูลและพร้อมรับเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการติดตามการระบาดของศัตรูพืชได้ โดยแปลงที่คัดเลือกสามารถเป็นแปลงติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่ดำเนินการโดย ศจช. หรือพื้นที่เสี่ยงอยู่แล้วและพร้อมพัฒนาต่อยอดได้ หรือเป็นแปลงใหม่ที่มีศักยภาพ

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแนวทาง เทคนิควิธีการที่จะใช้ในการดำเนินการแปลงเป้าหมายให้กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยทราบและหารือร่วมกันในดำเนินการให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน

๓. จัดทำแปลงเพื่อติดตามการระบาด โดยนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่จะสามารถช่วยในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลศัตรูพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพมาใช้ในแปลง ทั้งนี้เทคโนโลยีและวิธีการที่นำไปใช้จากที่ได้เรียนรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

๔. สำรวจ ตรวจสอบ เก็บ เก็บ ถ่ายภาพศัตรูพืชที่พบในแปลงเป็นประจำทุกสัปดาห์หรือตามความเหมาะสมของชนิดพืช ระยะการเจริญ อย่างน้อยจำนวน ๒๐ ครั้ง รายงานให้กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยทราบ

๕. ส่วนกลางวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชและจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในลำดับต่อไป (แผนพัฒนาระบบพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมระยะ ๕ ปี)

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

เพื่อใช้เป็นค่าจ้างเหมาสำรวจ เก็บข้อมูล และบันทึกผลข้อมูลเป็นประจำอย่างน้อย ๒๐ ครั้ง เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท (อำเภอดำเนินการ)

กิจกรรมย่อยที่ ๒ สนับสนุนการดำเนินงานแปลงพยุภรณ์การระบาดศัตรูพืช

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ เบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอนาเชือก	๑	แปลง	๑๐,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
รวม		๑	แปลง	๑๐,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกแปลงที่มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพในการสำรวจข้อมูลและพร้อมรับเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการติดตามการระบาดศัตรูพืชได้ โดยแปลงที่คัดเลือกสามารถเป็นแปลงติดตามสถานการณ์การระบาดศัตรูพืชที่ดำเนินการโดย ศจช. หรือพื้นที่เสี่ยงอยู่แล้วและพร้อมพัฒนาต่อยอดได้ หรือเป็นแปลงใหม่ที่มีศักยภาพ

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำแนวทาง เทคนิควิธีการที่จะใช้ในการดำเนินการแปลงเป้าหมายให้กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยทราบ และหารือร่วมกันในดำเนินการให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน

๓. จัดทำแปลงเพื่อติดตามการระบาด โดยนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่จะสามารถช่วยในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลศัตรูพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพมาใช้ในแปลง ทั้งนี้เทคโนโลยีและวิธีการให้นำมาใช้จากที่ได้เรียนรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

๔. สำรวจ ตรวจสอบ จัดเก็บ ถ่ายภาพศัตรูพืชที่พบในแปลงเป็นประจำทุกสัปดาห์หรือตามความเหมาะสมของชนิดพืช ระยะการเจริญ อย่างน้อยจำนวน ๒๐ ครั้ง รายงานให้กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยทราบ

๕. ส่วนกลางวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อพยุภรณ์การระบาดศัตรูพืชและจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาระบบพยุภรณ์การระบาดศัตรูพืชให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในลำดับต่อไป (แผนพัฒนาระบบพยุภรณ์การระบาดศัตรูพืชด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมระยะ ๕ ปี)

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์การดำเนินการ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม เป็นเงิน ๖,๖๘๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมอำนวยการ

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงและน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงานเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ ๑ ราย จำนวน ๑ อำเภอ อำเภอละ ๗๒๐ บาท เป็นเงิน ๗๒๐ บาท (อำเภอดำเนินการ)

๒. ค่าเบี้ยเลี้ยงและน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงานเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด จำนวน ๔ รายๆ ละ ๖๕๐ บาท เป็นเงิน ๒,๖๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)

กิจกรรมย่อยที่ ๓.๓ ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑) ประกวดศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน

ที่	สถานที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด	๑	จังหวัด	๑๕,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๑	จังหวัด	๑๕,๐๐๐	

๑) เจือไนและวิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการคัดเลือกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ที่มีผลสำเร็จในการดำเนินการดีเด่น ตามหลักเกณฑ์ที่กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยกำหนด โดยใช้แบบสัมภาษณ์และการลงพื้นที่เพื่อประเมินผลสำเร็จ ถอดองค์ความรู้ปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ และพิจารณาคัดเลือกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนที่มีผลสำเร็จดีเด่น ปี ๒๕๖๓ จังหวัดละ ๑ ศูนย์ พร้อมทั้งดำเนินการจัดทำสื่อวีดิทัศน์ความยาว ๓-๕ นาที เพื่อแสดงให้เห็นผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมและปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จที่เข้าใจได้ง่าย ส่งกรมส่งเสริมการเกษตรและเผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อประชาสัมพันธ์แนะนำศูนย์ต้นแบบและให้ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอื่นๆ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป

๒) รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ

จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบประมาณ ๑๕,๐๐๐ บาท

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการประกวด และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม (จังหวัดดำเนินการ)

(๒) จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย

ที่	สถานที่ดำเนินการ	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมือง	๑	แปลง	๕,๐๐๐	อำเภอ
๒	อำเภอกุดรัง	๑	แปลง	๕,๐๐๐	อำเภอ
รวม		๑๓	แปลง	๑๐,๐๐๐	

๑) เจือไนและวิธีการดำเนินงาน

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกเกษตรกรสมาชิกของ ศตปช. ที่สามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรในชุมชนเพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการดินและปุ๋ยโดยจัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการดินและการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๑ แปลง ขนาดพื้นที่ตามความเหมาะสม ข้าว ๑-๕ ไร่ พืชไร่/ไม้ผล ประมาณ ๑ ไร่ พืชผัก ประมาณ ๑ งาน เป็นต้น โดยใช้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้และขยายผลเทคโนโลยีด้านดินและปุ๋ย โดยต้องมีเรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินหรือปุ๋ยสั่งตัดเป็นพื้นฐาน และสามารถร่วมกับปัจจัยการผลิต

อื่น เช่น การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินหรือปุ๋ยสั่งตัดร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพ หรือ การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยหมักเติมอากาศ ปุ๋ยพืชสด หรือการไถกลบตอซังพืชหลัก เพื่อปรับปรุง บำรุงดินและปรับปรุงโครงสร้างของดิน หรือร่วมกับการใช้วัสดุปรับปรุงดิน เช่น ปูนเพื่อการเกษตร ในพื้นที่ดินเป็นกรด เป็นต้น โดยต้องมีแปลงเปรียบเทียบ คือแปลงที่เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามวิธีการของเกษตรกร โดยต้องแสดงให้เห็นความแตกต่างของแปลงเรียนรู้ และแปลงเปรียบเทียบในด้านต้นทุนการผลิต ปริมาณผลผลิต และคุณภาพของผลผลิต รวมทั้ง ความแตกต่างในแง่อื่น ๆ เช่น ความแข็งแรง ความทนทานต่อโรคแมลงของต้นพืช โดยทั้ง ๒ แปลง ต้องมีการปฏิบัติทุกอย่างเหมือนกัน ยกเว้นเฉพาะเรื่องการใช้เทคโนโลยีด้านดินและปุ๋ยที่ต่างกัน

๒. เจ้าหน้าที่อำเภอร่วมกับเกษตรกรเจ้าของแปลงเรียนรู้จัดเก็บข้อมูลตามแบบเก็บข้อมูลแปลงเรียนรู้ ตามแบบเก็บข้อมูลแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย

๓. สำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำป้ายแปลงเรียนรู้เพื่อแสดงรายละเอียดของการจัดทำแปลงเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้กับเกษตรกรสมาชิก ศคปช. และเกษตรกรในชุมชนได้ทราบ ตามแบบตัวอย่างป้ายแปลงเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ในการขยายผลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สามารถดัดแปลงรายละเอียดตามชนิดพืช และเทคโนโลยีที่นำมาใช้

๒) รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ
จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแปลงเรียนรู้ ค่าป้ายแปลงเรียนรู้ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม จำนวน ๒ อำเภอ อำเภอละ ๑ แปลง แปลงละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท (อำเภอดำเนินการ)

 แปลงเรียนรู้ การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อการลดต้นทุนการผลิต ปี ๒๕๖๓

เจ้าของแปลง

ชนิดพืช พันธุ์ พื้นที่ ไร่

ผลการตรวจวิเคราะห์ดิน:

N (เอ็น)..... P (พี)K (เค) ชุดดิน.....

คำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน				
ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑				
๔๖-๐-๐	จำนวน	ก.ก./ไร่	เป็นเงิน	บาท/ไร่
๑๘-๔๖-๐	จำนวน	ก.ก./ไร่	เป็นเงิน	บาท/ไร่
๐-๐-๖๐	จำนวน	ก.ก./ไร่	เป็นเงิน	บาท/ไร่
ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒				
๔๖-๐-๐	จำนวน	ก.ก./ไร่	เป็นเงิน	บาท/ไร่
ต้นทุนรวมค่าปุ๋ยเคมี		บาท/ไร่		
ผลผลิต		กิโลกรัม/ไร่		

ตัวอย่างป้ายแปลงเรียนรู้

แบบเก็บข้อมูล

(ตัวอย่าง) แบบเก็บข้อมูลแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

1. ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อเจ้าของแปลง เลขที่บัตรประชาชน.....

ชนิดพืชหลัก..... พันธุ์

วันที่ปลูก อายุ (ไม้ผล/ไม้ยืนต้น).....

ชุดดิน..... พิกัดแปลง X..... Y.....

ผลการวิเคราะห์ดิน

ค่า pHค่า N-P-K ที่วิเคราะห์ได้.....

ค่า N-P-K ที่แนะนำ (เฉพาะปุ๋ยสั่งตัด).....

รายละเอียดข้อมูล	แปลงเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี ด้านดินและปุ๋ย	แปลงเปรียบเทียบ การใช้ปุ๋ยตามวิธีของเกษตรกร
2. ข้อมูลแปลง		
2.1 ขนาดแปลงไร่.....งาน.....ตารางวาไร่.....งาน.....ตารางวา
3. ข้อมูลการใช้ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดิน		
3.1 ค่าปุ๋ยเคมี (บาท/ไร่) รายละเอียดการใช้ เช่นจำนวนครั้งที่ใช้, วันที่ใช้, สูตรปุ๋ย, ปริมาณ, ค่าใช้จ่าย)		
3.2 ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (จำนวนครั้ง ชนิด, ปริมาณ, ราคา)		
3.3 ค่าปุ๋ยชีวภาพ PGPR (บาท/ไร่) (จำนวนครั้ง ชนิด, ปริมาณ, ราคา)		
3.4 วัสดุปรับปรุงดิน (จำนวนครั้ง ชนิด, ปริมาณ, ราคา)		
3.5 อื่นๆ.....		
รวมต้นทุนค่าปุ๋ยและปัจจัยการผลิต		

ทั้งหมด (บาท/ไร่) (เคมี+อินทรีย์+ชีวภาพ+วัสดุปรับปรุงดิน +อื่น ๆ)		
รายละเอียดข้อมูล	แปลงเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี ด้านดินและปุ๋ย	แปลงเปรียบเทียบ การใช้ปุ๋ยตามวิธีของเกษตรกร
4. ข้อมูลผลผลิต (กก./ไร่)		
5. ความแตกต่างในแง่อื่น ๆ ที่สามารถสังเกตเห็น		

6. รูปภาพการดำเนินกิจกรรม (ตั้งแต่เริ่มจัดทำแปลงจนถึงเก็บเกี่ยว และการถ่ายทอดความรู้)

ผู้จัดเก็บบันทึกข้อมูล.....
ตำแหน่ง.....
โทรศัพท์มือถือ.....

๗. แผนปฏิบัติงานโครงการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน												
๑.๑ ประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.												
๑) ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด									←→			
									ค.๓			
๒) ประชุมคณะกรรมการ ศพก.ระดับอำเภอ									←→			
									ค.๓			
๑.๒ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อน ศพก.									←→			←→
									ค.๒			ค.๓
๒. พัฒนาเกษตรกร												
๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ								←→				
								ค.๒				
๓. การพัฒนาศูนย์เครือข่าย												
๓.๑ การพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)												
๑) ประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)								←→				
๓.๒ การดำเนินงานแปลงติดตามสถานการณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและพื้นที่เสี่ยง												

๑) สํารวจ เก็บข้อมูล และบันทึกผลข้อมูลศัตรูพืชในแปลง พยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช							←					→
๒) สนับสนุนการสำรวจติดตามแปลงติดตามสถานการณ์ ศัตรูพืช							←					→
๓.๓ ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ยอย่างมี ประสิทธิภาพ												
๑) ประกาศศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน							↔					
๒) จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย จำนวน ๒ แปลง							←					→

๘. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓												
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน	๙๕,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๗๖,๗๖๐	-	-	๑๘,๒๔๐
๑.๑ ประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก.														
๑) ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด *	๑๐,๔๐๐										๑๐,๔๐๐			
๒) ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ *	๓๙,๐๐๐										๓๙,๐๐๐			
๑.๒ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อน ศพก.	๔๕,๖๐๐										๒๗,๓๖๐			๑๘,๒๔๐
๒. พัฒนาเกษตรกรผู้นำ	๗๘,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๗๘,๐๐๐	-	-	-	
๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ *	๗๘,๐๐๐									๗๘,๐๐๐				
๓. การพัฒนาศูนย์เครือข่าย	๕๓,๐๐๐								๔๙,๖๘๐	๓,๓๒๐				
๓.๑ การพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)														
๑) ประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑๕,๐๐๐								๑๕,๐๐๐					
๓.๒ การดำเนินงานแปลงติดตามสถานการณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและพื้นที่เสี่ยง														
๑) สํารวจ เก็บข้อมูล และบันทึกผลข้อมูลศัตรูพืชใน	๓,๐๐๐								๓,๐๐๐					

แปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช													
๒) สนับสนุนการสำรวจติดตามแปลงติดตาม สถานการณ์ศัตรูพืช	๑๐,๐๐๐									๖,๖๘๐	๓,๓๒๐		
๓.๓ ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ยอย่างมี ประสิทธิภาพ													
๑) ประกวดศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	๑๕,๐๐๐									๑๕,๐๐๐			
๒) จัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย	๑๐,๐๐๐									๑๐,๐๐๐			

- * หมายเหตุ : ๑. กิจกรรมที่ ๑. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน
กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ ประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ๑) ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด และ ๒) ประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ (ประชุม ๓ ครั้ง)
งบประมาณดังกล่าวเป็นงบประมาณในการจัดประชุม ครั้งที่ ๓
๒. กิจกรรมที่ ๒ พัฒนาเกษตรกรผู้นำ
กิจกรรมย่อยที่ ๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรผู้นำ (อบรม ๒ ครั้ง)
งบประมาณดังกล่าวเป็นงบประมาณในการจัดอบรม ครั้งที่ ๒

๙. ตัวชี้วัด

- ๙.๑ ศพก. และเครือข่าย ได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่เกษตรกร จำนวน ๑๓ ศูนย์
- ๙.๒ เกษตรกรผู้นำที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก. และศูนย์เครือข่าย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
- ๙.๓ อำเภอทั้ง ๑๓ อำเภอ ส่งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่นระดับอำเภอเข้าประกวดศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด อำเภอละ ๑ ศูนย์
- ๙.๔ มีแปลงติดตามสถานการณ์และการเตือนการระบาดของศัตรูพืชของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและพื้นที่เสี่ยงจำนวน ๑ แปลง
- ๙.๕ ได้รับการสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานแปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช จำนวน ๑ แปลง
- ๙.๖ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่นระดับอำเภอและระดับจังหวัด ได้รับการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเป็นศูนย์นำร่องได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๙.๗ เกษตรกรนำความรู้ไปใช้ในการติดตามสถานการณ์ การเฝ้าระวังสถานการณ์ศัตรูพืชอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานจัดการศัตรูพืช ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๙.๘ เกษตรกรใช้วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานแปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืชได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการพยากรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืชให้กับชุมชนได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๙.๙ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน จำนวน ๑๓ ศูนย์ ประกวด ศดปช. ดีเด่นระดับจังหวัด
- ๙.๑๐ ได้จัดทำแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๒ แปลง
- ๙.๑๑ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนได้รับคัดเลือกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด
- ๙.๑๒ มีแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ ขยายผลการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้แก่เกษตรกร

๑๐. ผลผลิต (Output)

- ๑๐.๑ มีการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เครือข่ายในพื้นที่ทุกอำเภอ
- ๑๐.๒ เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตทางการเกษตรให้กับเกษตรกร
- ๑๐.๓ เกษตรกรมาเรียนรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดฤดูกาลผลิต เช่น กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑๐.๔ มีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่นระดับอำเภอ จำนวน ๑๓ ศูนย์ และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่นระดับจังหวัดจำนวน ๑ ศูนย์
- ๑๐.๕ มีการสำรวจ ตรวจสอบ จัดเก็บ ถ่ายภาพศัตรูพืชที่พบในแปลงเป็นประจำทุกสัปดาห์หรือตามความเหมาะสมของชนิดพืช ระยะการเจริญ อย่างน้อยจำนวน ๒๐ ครั้ง และบันทึกผลข้อมูลศัตรูพืชในแปลงพยากรณ์การระบาดของศัตรูพืช เพิ่มขึ้นจำนวน ๑ แปลง
- ๑๐.๖ มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด
- ๑๐.๗ มีแปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๒ แปลง

๑๑. ผลลัพธ์ (Outcome)

๑๑.๑ เกษตรกรที่มาเรียนรู้ที่ ศพก. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

๑๑.๒ เกษตรกร องค์กรเกษตรกรสามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพื่อปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าเกษตร ส่งผลให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้

๑๑.๓ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนดีเด่นระดับจังหวัดได้รับการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นตัวอย่างแก่ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอื่นๆ

๑๑.๔ เกษตรกรในพื้นที่นำความรู้ไปใช้ในการติดตามสถานการณ์ การเฝ้าระวังสถานการณ์ศัตรูพืชอย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการศัตรูพืช และสามารถลดพื้นที่การระบาดของศัตรูพืชลงได้

๑๑.๕ มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนดีเด่นระดับจังหวัดสามารถเป็นต้นแบบให้กับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอื่น

๑๑.๖ มีแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ยสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการดินและปุ๋ยให้กับเกษตรกร และเป็นการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้กับเกษตรกรและผู้สนใจนำความรู้ไปปรับใช้จริงในไร่นาของตนเองและขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น สามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี

๑๒. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นางสาวเกษศิริรินทร์ กลิ่นวิชัย ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต โทรศัพท์มือถือ ๐๘๔-๗๔๓๔๒๔๗

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

ชื่อ นางญาณี สมสงวน ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ โทรศัพท์มือถือ ๐๘๙-๗๑๐๖๒๘๕

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

ชื่อ นางสาวเทพวดี นูดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มอารักขาพืช โทรศัพท์มือถือ ๐๘๙-๗๑๔๖๗๗๘

E-mail: mahasarakham๒๐๗@gmail.com

ชื่อ นางสาวศุภลักษณ์ แพงไรสงค์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มอารักขาพืช โทรศัพท์มือถือ ๐๘๙ ๖๑๕๕๖๐๗

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น (Young Smart Farmer)

๑. ความเชื่อมโยง

๑. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
ประเด็นยุทธศาสตร์ : การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก แผนย่อย : การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๓ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๓.๒ (๑๖) การพัฒนาภาคการเกษตร พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ สร้างบุคลากรด้านการเกษตร โดยการผลิตเกษตรกรรุ่นใหม่
๔. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๔.๒ การพัฒนาความเสมอภาคและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ๔.๒.๒ ส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ และเพิ่มสมรรถนะของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการเกษตรในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการการผลิต การแปรรูปและการตลาด ดำเนินการจัดตั้งสถาบันบ่มเพาะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรเพื่อให้ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสม
๕. กลยุทธ์หน่วยงาน : พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๖. นโยบายรัฐบาลหลัก ด้านที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก
๗. นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

ภาคการเกษตรของประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ปัจจุบัน ภาคการเกษตรของไทยต้องเผชิญปัญหาและความท้าทายนานัปการ เช่น การขาดความรู้ของเกษตรกร ผลผลิต ล้นตลาด ต้นทุนการผลิตสูง การขาดแคลนน้ำสลั้กับปัญหาอุทกภัย ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม เนื่องจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตร และการเติบโตของเมือง ปัญหาการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนโครงสร้างประชากรที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และความท้าทายจากภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การกีดกันทางการค้าที่รุนแรงขึ้น การเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตร และความเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขัน ความยากจนของเกษตรกรรายย่อยและนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในที่สุด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีนโยบายปฏิรูปการเกษตรของประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนา ทั้งประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรและประโยชน์เพื่อเกษตรกร ที่จะได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับ

ต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป โดย ปี ๒๕๕๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) เป็นนโยบายที่ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องดำเนินการ

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ทั้งนี้ เพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้ กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงและการบริหารจัดการ การผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนี้ถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และถือเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร รวมทั้ง ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่ม มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กร ทุนและทรัพยากร ผลประโยชน์ของสมาชิก ความรู้ ความสามารถของสมาชิกและองค์กร และการบริหารเชิงธุรกิจ เพื่อให้เกิดกลุ่มที่เข้มแข็ง นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่าง ยั่งยืน ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายเจ้าหน้าที่และเกษตรกรที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพของกรมส่งเสริมการเกษตรทั้งใน ประเทศและต่างประเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพยิ่งขึ้น และยังได้ดำเนินงานสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่มาตั้งแต่ ปี ๒๕๕๑ มุ่งเน้นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเป็นรายบุคคลในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจ และการใช้ระบบสารสนเทศ ต่อมาในปี ๒๕๕๗ มีการดำเนินงานตามนโยบายพัฒนา เกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ซึ่งมีการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ อายุ ๑๗ - ๔๕ ปี จึง ยกกระตบการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้าง เครือข่าย โดยให้เกษตรกรเป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง” และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรเป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มา ประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด จนเป็นเกษตรกรมืออาชีพที่เป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ ขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง และ ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ชุมชนเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานการเกษตรได้

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่สู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้มีความรู้ ความสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร

๓.๒ เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในทุกระดับ ในการสนับสนุน การพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรมืออาชีพ

๓.๓ เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ Smart Farmer Core team ระดับเขตและจังหวัด และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ให้มีความพร้อมในบทบาทของผู้จัดการกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาเกษตรกร

๓.๔ เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้ยกระดับเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) มีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด

๓.๕ เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่ม Smart Farmer และ Young Smart Farmer

๓.๖ เพื่อสร้างเครือข่าย ขยายผล Smart Farmer ต้นแบบ ที่เป็นต้นแบบการเรียนรู้ที่เข้มแข็งให้แก่เพื่อนเกษตรกรได้

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๔.๑ การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑) เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๒๐ ราย

๔.๒ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๑) Smart Farmer/ Smart Farmer ต้นแบบ หรือผู้ที่สนใจ จำนวน ๕๐ ราย

๒) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร หรือ กลุ่ม Young Smart Farmer จำนวน ๒ กลุ่ม

พื้นที่ดำเนินการครอบคลุม ๑๓ อำเภอ

๕.กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๕.๑.๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่

๑) อบรมเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่

สำนักงานเกษตรจังหวัด และศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ร่วมกับเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัด จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้กับเจ้าของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer ที่เป็นเครือข่ายศูนย์ และคณะทำงานผู้ประสานงานเครือข่าย Young Smart Farmer ระดับจังหวัด ตามความต้องการของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่และเครือข่าย Young Smart Farmer จังหวัดละ 20 ราย จำนวน 1 ครั้ง ระยะเวลา 3 วัน เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับแนวคิดและสร้างเสริมกระบวนการทำงานของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่และเครือข่าย Young Smart Farmer พร้อมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง

๕.๒ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๕.๒.๑ พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ

๑) อบรม พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ ระดับจังหวัด

สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดอบรมเชิงปฏิบัติการและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ และผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๐ ราย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยคัดเลือกจากเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ผ่านคุณสมบัติเป็น Smart Farmer (SF) Smart Farmer ต้นแบบ (SFM) สมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ปี พ.ศ. 2563 หรือเกษตรกรทั่วไป ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๐ ราย โดยผู้ที่เข้าร่วมโครงการทุกคนจะต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร

(๒) ประเมินเกษตรกรตามคุณสมบัติ Smart Farmer และบันทึกผลการประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ผ่านทางเว็บไซต์เกษตรกรปราดเปรื่อง(<http://www.thaismartfarmer.net>) **ทุกราย** ถ้าเกษตรกรรายใด ผ่านทั้ง ๑๕ ตัวบ่งชี้ ให้ทำการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ต้นแบบ ต่อไป พร้อมทั้งทำการถอดองค์ความรู้ทุกรายที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

* สำหรับเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้ทำการประเมินหลังการพัฒนาตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรด้วย

(๓) จัดเวทีพัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ รวมทั้งดำเนินการให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของ Smart Farmer Smart Farmer ต้นแบบ สมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ

(๔) ถอดองค์ความรู้เกษตรกรผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer ต้นแบบ **ทุกราย** ตามแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อรวบรวมส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร

(๕) รายงานผลการดำเนินงาน และแบบถอดองค์ความรู้ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในเดือน มิถุนายน ๒๕๖๓

(๖) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรระดับจังหวัดหรืออำเภอ รวบรวมผลการประเมินศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรหลังการเข้าร่วมโครงการ ภายในเดือนเมษายน เพื่อจัดทำแบบ กสอ.๓ ส่งกรมส่งเสริมการเกษตรภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓

คำชี้แจงเพิ่มเติม ในกิจกรรมนี้ให้พิจารณาเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจากสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นอันดับแรก

๕.๒.๒ พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม

ดำเนินการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม ประกอบด้วย ๒ กิจกรรมย่อย ดังนี้

๑) อบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer Smart Farmer ต้นแบบ และ Young Smart Farmer หรือ คัดเลือกมาจากสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เคยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร หรือ โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ หรือผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔๐ ราย เพื่อเข้าร่วมการอบรมเพิ่มทักษะด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ถ่ายทอดความรู้ให้มีประเด็นเนื้อหาครอบคลุมด้านการพัฒนากระบวนการกลุ่มทั้ง ๖ ด้าน ได้แก่

(๑) ด้านการบริหารจัดการองค์กร

(๒) ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร

(๓) ด้านการจัดการผลประโยชน์ของสมาชิก

- (๔) ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถ ของสมาชิกและองค์กรเกษตรกร
- (๕) ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชน
- (๖) ด้านการบริหารจัดการองค์กรเชิงธุรกิจ

โดยเน้นให้เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความสามารถในการวิเคราะห์กลุ่ม สามารถจัดทำแผนความต้องการของกลุ่ม (IFPP กลุ่ม) ได้ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดการระดมทุนและกองทุนหมุนเวียน เพื่อให้กลุ่มดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน

๒) สนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด คัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร หรือ Young Smart Farmer จังหวัด ละ ๒ กลุ่ม (จำนวน ๑๕๔ กลุ่ม) โดยคุณสมบัติตามเงื่อนไขอย่างน้อย ๑ ข้อ ดังนี้

(๑.๑) เป็นกลุ่มที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Group Model

(๑.๒) เป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่มีสมาชิกกลุ่มผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(๑.๓) เป็นกลุ่ม Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer ที่รวมตัวกันเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ให้การสนับสนุนกลุ่มที่ได้รับการคัดเลือก โดยสนับสนุนให้ตรงตามความต้องการของกลุ่ม

ทั้งนี้ กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการจะต้องมีสมาชิกกลุ่มไม่น้อยกว่ากลุ่มละ ๑๕ ราย

๖. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

๖.๑ การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม(บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่			๒๔,๐๐๐
	๑.๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่			
	๑) อบรม ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่	๒๐	ราย	๒๔,๐๐๐

๖.๒ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการ		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวน เป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)			๑๔๘,๐๐๐
	๑.๑ พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ ๑) อบรม พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ ระดับจังหวัด	๕๐	ราย	๕๐,๐๐๐
	๑.๒ พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม ๑) อบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ๒) สนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม	๔๐ ๒	ราย กลุ่ม	๔๘,๐๐๐ ๖๐,๐๐๐

๗. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม

๗.๑ การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

กิจกรรมที่ ๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่

๑) อบรม ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัด	๒๐	ราย	๒๔,๐๐๐	จังหวัด
	รวม	๒๐	ราย	๒๔,๐๐๐	

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ รายๆละ ๖ มี้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร จำนวน ๒๐ รายๆละ ๓ มี้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากรถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๒ ชั่วโมงๆละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท
- ค่าสถานที่ในการจัดอบรม จำนวน ๓ วันๆละ ๑,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
- ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดอบรม จำนวน ๓,๓๐๐ บาท

๗.๒ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ

๑) อบรม พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer

ต้นแบบ ระดับจังหวัด

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด	๕๐	ราย	๔๐,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๕๐	ราย	๔๐,๐๐๐	

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๕๐ รายๆละ ๔ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร จำนวน ๕๐ รายๆละ ๒ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าเดินทางของเกษตรกร จำนวน ๕๐ รายๆละ ๒ ครั้งๆละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท (เฉลี่ยจ่ายตามระยะทาง)
๔. ค่าสถานที่ในการจัดอบรม จำนวน ๒ วันๆละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
๕. ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๒ พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม

๑) อบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

๒) สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด	๔๐	ราย	๔๘,๐๐๐	จังหวัด
๒	สำนักงานเกษตรจังหวัด	๒	กลุ่ม	๖๐,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๔๐	ราย	๑๐๘,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. ก่อนที่จะกลุ่มจะได้รับการสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ต้องมีสมาชิกผ่านการอบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่มก่อน
๒. ขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) บูรณาการการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๐๘,๐๐๐ บาท
**รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการ
 บริหารจัดการกลุ่ม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๔๘,๐๐๐บาท**

๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๔๐ รายๆละ ๖ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร จำนวน ๔๐ รายๆละ ๓ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
๓. ค่าเดินทางของเกษตรกร จำนวน ๔๐ รายๆละ ๓ ครั้งๆละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท (เฉลี่ยจ่ายตาม
 ระยะทาง)
๔. ค่าวิทยากรถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๘ ชั่วโมงๆละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๔,๘๐๐ บาท
๕. ค่าสถานที่ในการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๓ วันๆละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๕. ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดอบรม จำนวน ๔,๒๐๐ บาท

**รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young
 Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๖๐,๐๐๐บาท**

- ๑.ค่าวัสดุการเกษตรสนับสนุนกลุ่มที่ได้รับคัดเลือก จำนวน ๒ กลุ่มๆละ ๓๐,๐๐๐ บาท

๘. แผนปฏิบัติงานโครงการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ เม.ย. ๖๓ - ก.ย. ๖๓					
	ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
	เม.ย.	พ.ค.	เม.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑.ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ -อบรม ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่		←→				
๒.พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ -อบรม พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ ระดับจังหวัด		←→				
๓.พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วย กระบวนการกลุ่ม ๓.๑ อบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ๓.๒ สนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม		←→				

๙. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ เม.ย. ๖๓ - ก.ย. ๖๓					
		ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		เม.ย	พ.ค.	มิ.ย	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑.ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ -อบรม ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่	๒๔,๐๐๐		๒๔,๐๐๐				
๒.พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ -อบรม พัฒนาเพิ่มศักยภาพเกษตรกรและสร้างเครือข่าย Smart Farmer/Smart Farmer ต้นแบบ ระดับจังหวัด			๔๐,๐๐๐				
๓.พัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม ๓.๑ อบรมเพิ่มทักษะ Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ๓.๒ สนับสนุนปัจจัยเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ด้วยกระบวนการกลุ่ม	๑๔๘,๐๐๐		๔๘,๐๐๐				
			๖๐,๐๐๐				

๑๐. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (Output)

๑. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

- ๑) จำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการอบรมพัฒนาให้เป็น Young Smart Farmer
- ๒) จำนวน Young Smart Farmer ที่ได้ขับเคลื่อนและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่

๒. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

- ๑) จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการยกระดับเป็น Smart Farmer
- ๒) จำนวนเกษตรกรที่มีแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)
- ๓) จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการยกระดับเป็น Smart Farmer

- ๔) จำนวน Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม
- ๕) จำนวนกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่ได้รับการสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑) เกษตรกรรุ่นใหม่นำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และแผนการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของตนเองได้ มีการวางแผนการผลิตแบบธุรกิจเกษตรที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า

๒) เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการพัฒนาเป็น Young Smart Farmer มีทักษะทางด้านวิชาการและการปฏิบัติด้านเทคโนโลยี เป็นผู้นำด้านการเกษตร สามารถพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการและปลอดภัยต่อผู้บริโภค เป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีการบริหารจัดการการผลิตและธุรกิจการเกษตร และเกิดการพัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

๒. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) คือผู้ประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่อดำเนินธุรกิจอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนเกิดเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบ เป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกร และมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑) Young Smart Farmer ได้รับการอบรมเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๒๐ ราย

๒. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ยกฐานะเป็น Smart Farmer

๒) Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม จำนวน ๔๐ ราย

๓) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรได้รับการสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อการพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer จำนวน ๒ กลุ่ม

เชิงคุณภาพ

๑) บุคลากรเกษตรกรและคนรุ่นใหม่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการเกษตร หันกลับเข้าสู่อาชีพเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรรุ่นใหม่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ อีกทั้งยังสามารถสร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชน เกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้

๒) เกษตรกรนำแผนการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล และแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรของตนเองได้ มีการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี มุ่งสู่การเป็น Smart Product รวมทั้งมีทักษะผู้ประกอบการเกษตร

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) เกษตรกรรุ่นใหม่มีศักยภาพและมีขีดความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรสูงอายุ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าสินค้าภาคเกษตรต่อผลผลิตมวลรวมของประเทศ รวมทั้งพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเชื่อมโยงเครือข่ายกับเกษตรกรคนอื่นๆ และเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ

๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปื่อง (Smart Farmer) คือผู้ประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนเกิดเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบ เป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกร และมีรายได้เพิ่มขึ้น

๑๒. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นายปราโมทย์ วัฒนะ ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๘๓-๑๔๗๕๓๙๙

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

๑.นางวรรณา พรสีมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โทรศัพท์มือถือ ๐๙๓ ๕๕๗๗๘๑๕

๒.นางสาวฉลองศรี สมญาแสน ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

โทรศัพท์มือถือ ๐๘๓ ๑๔๘๓๒๔๔

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
โครงการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์
OTOP (กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน)

๑. ความเชื่อมโยง

๑. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
 ประเด็นยุทธศาสตร์ : การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
 ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก แผนย่อย : การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๑) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน (๒) คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น
๔. แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ
๕. กลยุทธ์หน่วยงาน : พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๔.๒) การพัฒนาความเสมอภาคและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก (๔.๒.๔) ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน เพื่อลดข้อจำกัดของเกษตรกรที่ผลิตวัตถุดิบออกจากตลาด กำหนดมาตรการจูงใจสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปสินค้าเกษตร ยกเว้นโครงสร้างการผลิตในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปอย่างครบวงจร สนับสนุนช่องทางตลาดใหม่ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการขยายการลงทุนในกิจการแปรรูปสินค้าเกษตร รวมถึงการพัฒนาผู้ประกอบการและผลิตภัณฑ์ OTOP
๗. นโยบายรัฐบาลหลัก ด้านที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก
๘. นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ต้องการให้ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเกษตรเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการและการท่องเที่ยว สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่มุ่งเน้นให้คนในชุมชนรวมตัวกันประกอบกิจการ โดยอาศัยทรัพยากร แรงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์ความรู้สมัยใหม่ มาผลิตเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอยู่บนพื้นฐานการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ และสามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อีกทางหนึ่ง

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีหน้าที่ในการจัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อกำหนดนโยบายในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนทำหน้าที่นายทะเบียนในการรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ปัจจุบันมีวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียนแล้วกว่า ๘๘,๐๐๐ แห่ง มีสมาชิกรวมกัน ๑.๕ ล้านคน ประกอบกิจการทั้งภาคการเกษตร นอกภาคการเกษตรและภาคบริการ นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจของหน่วยงาน ได้แก่ การส่งเสริมความรู้ในการบริหารจัดการ การผลิตสินค้าหรือบริการให้มีคุณภาพ ได้การรับรองมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด โดยสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์เพื่อวางแผนทางแก้ไขปัญหาของตนเอง เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการในระดับที่สูงขึ้น มีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้ในสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลทำให้เศรษฐกิจชุมชนมีความยั่งยืนและเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้ตามแนวทางประเทศไทย ๔.๐ ต่อไป ปัจจุบันจังหวัดมหาสารคาม มีวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียนจำนวน ๓,๔๓๗ แห่ง สมาชิกรวม ๔๘,๘๗๙ ราย โดยที่วิสาหกิจชุมชนมีความแตกต่างกันทั้งประเภท การประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการชุมชนที่เข้มแข็ง และบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของ พรบ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อสนับสนุนกลไกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.๒ เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน
- ๓.๔ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนของวิสาหกิจชุมชน
- ๓.๕ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน

๔. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	- ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด	๑	ครั้ง	๓๔,๙๐๐
๒	- ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด คณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด	๑	ครั้ง	๑๔,๒๐๐
๓	- ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพจัดทำแผนพัฒนากิจการ	๒๖๐	ราย	๒๖,๐๐๐
๔	- สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน	๑๓	อำเภอ	๓๙,๐๐๐
๕	- พัฒนาการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	๑	ครั้ง	๕,๐๐๐
๖	- สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปขั้นต้น	๑	แห่ง	๗,๐๐๐

๗	- สนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้า วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เด่น	๒	แบบ	๑๔,๐๐๐
๘	- พัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่	๑๐	ราย	๕,๐๐๐
รวม				๑๙,๐๐๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม

๕.๑ กิจกรรมที่ ๑ ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด งบประมาณ ๓๔,๙๐๐ บาท

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด มหาสารคาม	๑	ครั้ง	๓๔,๙๐๐	จังหวัด
รวม		๑	ครั้ง	๓๔,๙๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) ประสานงานกรรมการ และหน่วยงานภาคี เพื่อนำประเด็นต่างๆ เข้าสู่การประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด

๒) จัดเตรียมวาระการประชุมและนัดหมายประธานเพื่อพิจารณาระเบียบวาระการประชุมและกำหนดวันประชุม

๓) ขออนุมัติจัดประชุม และหนังสือเชิญคณะกรรมการเข้าประชุม

๔) จัดทำเอกสารประกอบการประชุมและเตรียมหลักฐานการเบิกจ่าย

๕) จัดทำเอกสารประกอบการประชุม ซึ่งประเด็นสำคัญที่ควรนำเสนอในที่ประชุม ประกอบด้วย

๕.๑) นโยบายรัฐบาล เช่น

- การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
- การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในการลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มประสิทธิภาพ
- ข้อมูลวิสาหกิจชุมชน/สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

และวิสาหกิจชุมชนที่ทำการเกษตรในรูปแบบ “แปลงใหญ่”

- ประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนภายใต้นโยบาย มาตรการของรัฐบาล เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น

๕.๒) การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เช่น

- ความก้าวหน้าการจดทะเบียนจำแนกตามประเภทกิจการ
- ผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน
- แผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจชุมชน โดยเฉพาะความต้องการขอรับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงาน

ต่างๆ

- การพิจารณาบูรณาการส่งเสริมสนับสนุนแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจของหน่วยงานที่เป็นกรรมการ หรือหน่วยงานภาคี

- ผลการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการวิสาหกิจชุมชนในรอบปีที่ผ่านมา

- เรื่องเกี่ยวกับนโยบาย แผนการพัฒนาและส่งเสริมกิจการวิสาหกิจชุมชน
ที่ประสงค์จะเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน หรือเรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

- ข้อเสนอแนะ และ/หรือปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

๖) ดำเนินการจัดประชุมตามวันเวลาที่กำหนด

๗) เกษตรจังหวัดต้องเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการฯ

- กรณีประธานหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายให้เป็นประธาน ไม่สามารถเข้าประชุมได้และไม่ได้
มีการมอบหมาย ให้ดำเนินการคัดเลือกประธานจากที่ประชุมโดยยกเว้นเกษตรกรจังหวัด เนื่องจากเป็นเลขานุการที่ประชุม
อยู่แล้ว

- ควรดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด โดยกำหนดช่วงเวลาให้สอดคล้องกับ
ระยะเวลาที่หน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดทำงบประมาณสนับสนุน
วิสาหกิจชุมชนได้

๘) จัดทำรายงานและสรุปผลการประชุมเสนอคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัด พร้อมสำเนาส่งกรม
ส่งเสริมการเกษตรและสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขต ภายใน ๕ วันหลังจากประชุม

๙) ติดตามผลการดำเนินงานตามมติที่ประชุม

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๓๔,๙๐๐ บาท

๑) ค่าเบี้ยประชุมประธานกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน ๑ ครั้งๆละ ๑,๖๐๐ บาท เป็นเงิน
๑,๖๐๐ บาท

๒) ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน ๑๙ คน ๑ ครั้งๆละ ๑,๔๐๐ บาท
เป็นเงิน ๒๖,๖๐๐ บาท

๓) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน ๒๕ คน
๑ ครั้งๆละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

๔) ค่าเอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน ๒๗ เล่ม ๑ละ ๑๐๐ บาท
เป็นเงิน ๒,๗๐๐บาท

๕) ค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน ๒๕ คน ๑
ครั้งๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการจัดการประชุม จำนวน ๑ ครั้ง ๑ละ ๓๔,๙๐๐ บาท ในช่วงเดือน เมษายน -
สิงหาคม ๒๕๖๓

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมอำนวยการ (ถ้ามี)

๑.....

๒.....

๕.๒ กิจกรรมที่ ๒ ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตร จังหวัดมหาสารคาม	๑	ครั้ง	๑๔,๒๐๐	สำนักงานเกษตรจังหวัด
รวม		๑	ครั้ง	๑๔,๒๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

- ๑) ประสานงานอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาดำเนินงานตามมติที่ประชุม คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด
- ๒) จัดเตรียมระเบียบวาระการประชุมและนัดหมายอนุกรรมการหรือคณะทำงาน
- ๓) ขออนุมัติจัดประชุม และหนังสือเชิญอนุกรรมการหรือคณะทำงาน
- ๔) จัดทำเอกสารประกอบการประชุมและเตรียมหลักฐานการเบิกจ่าย
- ๕) รายงานผลการประชุมให้คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดทราบ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๔๒๐๐ บาท

- ๑) ค่าเบี้ยประชุมประธานอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน ๑ ครั้งๆละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐๐ บาท
- ๒) ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน ๑๔ คน ๆละ ๑ ครั้งๆละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- ๓) ค่าเบี้ยประชุมเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด จำนวน ๑ คน จำนวน ๑ ครั้งๆละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐๐ บาท
- ๕) ค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด ๓ จำนวน ๓๐ คน ๆละ ๑ ครั้งๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ๖) ค่าเอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดครั้งที่ ๓ จำนวน ๓๐ เล่ม ๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมอำนวยการ (ถ้ามี)

- ๑.ค่าติดตามประชาสัมพันธ์และประสานงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เป็นเงิน จำนวน ๕,๙๐๐ บาท
- ๒.....

๕.๓ กิจกรรมที่ ๓ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพจัดทำแผนพัฒนากิจการ

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๒	อำเภอบรบือ	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๓	อำเภอวาปีปทุม	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๔	อำเภอโกสุมพิสัย	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๕	อำเภอกันทรวิชัย	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๖	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๗	อำเภอเชียงยืน	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๘	อำเภอนาเชือก	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๙	อำเภอนาคู	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๑๐	อำเภอแกดำ	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๑๑	อำเภอยางสีสุราช	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๑๒	อำเภอกุดรัง	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
๑๓	อำเภอชื่นชม	๒๐	ราย	๒,๐๐๐	จังหวัด/อำเภอ
รวม		๒๖๐	ราย	๒๖,๐๐๐	

***** หมายเหตุ** เนื่องจากโครงการนี้เป็นตัวชี้วัดเกษตรจังหวัดเพื่อให้สะดวกรวดเร็วต่อการปฏิบัติงานและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคามจะเป็นผู้เบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินงานและให้สำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้จัดทำส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพจัดทำแผนพัฒนากิจการตามกลุ่มเป้าหมายเดิมที่เคยประเมินศักยภาพในปี ๒๕๖๓ จำนวนอำเภอละ ๒ กลุ่ม พร้อมแนบหลักฐานการประเมินศักยภาพและรายงานผลการจัดทำแผนพัฒนากิจการ อีกครั้งหลังสิ้นสุดกิจกรรม

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการประเมินศักยภาพกิจการและนำผลที่ได้จากการประเมินมาจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน โดยมีวิสาหกิจชุมชนที่เป็นเป้าหมายของกิจกรรม(ที่เคยประเมินในรอบที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ๒๕๖๓) อำเภอละ ๒๐ ราย จำนวน ๑๓ อำเภอ รวม ๒๖๐ ราย ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

- วิสาหกิจชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่
- วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรแปรรูป (โครงการบูรณาการ)
- วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (ถ้ามี)
- วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่
- วิสาหกิจชุมชนอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น

วิธีการดำเนินงาน

๑) ประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนตามแบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและบันทึกในระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน

๒) สนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนนำผลการประเมินศักยภาพมาจัดทำแผนพัฒนากิจการ เพื่อแก้ไขปัญหาของวิสาหกิจชุมชน

๓) จัดกิจกรรมพัฒนาตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน โดยเน้นการพัฒนาในส่วนที่มีผลคะแนนการประเมินศักยภาพในระดับต่ำ

๔) ในกรณีที่แผนพัฒนากิจการจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ให้จัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕) ประเมินศักยภาพกิจการอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม โดยเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงกับศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งแรก

๖) สรุปผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดทราบ และแจ้งให้กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนทราบ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๕๒,๐๐๐ บาท

๑) ค่าอาหารสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๓ อำเภอๆละ ๒๐ คนๆละ ๑ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๖,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมอำนวยการ (ถ้ามี)

๑).....

๕.๔ กิจกรรมที่ ๔ สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	อำเภอเมืองมหาสารคาม	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๒	อำเภอบรบือ	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๓	อำเภอวาปีปทุม	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๔	อำเภอโกสุมพิสัย	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๕	อำเภอกันทรวิชัย	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๖	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๗	อำเภอเชียงยืน	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๘	อำเภอนาเชือก	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๙	อำเภอนาดูน	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๑๐	อำเภอแกดำ	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๑๑	อำเภอยางสีสุราช	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๑๒	อำเภอกุฉินชัย	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
๑๓	อำเภอชื่นชม	๑	แห่ง	๓,๐๐๐	จังหวัด
รวม		๑๓	แห่ง	๓๙,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอสำรวจความต้องการจากกลุ่มที่ประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนปี ๒๕๖๓ แล้วส่งแผนความต้องการให้สำนักงานเกษตรจังหวัด

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดซื้อวัสดุสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนที่ได้ดำเนินการตามข้อ ๑.๑ อย่างน้อยอำเภอละหนึ่งแห่ง เพื่อให้เกิดการยกระดับกิจการวิสาหกิจชุมชน (เป้าหมาย ๑๓ แห่ง)

๓. สามารถจะสนับสนุนกลุ่มที่ผ่านการประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนปี ๒๕๖๓ เพียง ๑ กลุ่มหรือทั้ง ๒ กลุ่มได้ตามตลพินิจของสำนักงานเกษตรอำเภอ

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๓๙,๐๐๐ บาท

๑) จัดซื้อวัสดุสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑๓ อำเภอๆละ ๓,๐๐๐ บาทเป็นจำนวนเงิน ๓๙,๐๐๐ บาท

๕.๕ กิจกรรมที่ ๕ พัฒนาการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน งบประมาณ ๕,๐๐๐ บาท

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด มหาสารคาม	๑	ครั้ง	๕,๐๐๐	สำนักงานเกษตรจังหวัด
	รวม	๑	ครั้ง	๕,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ
 ๒. สำนักงานเกษตรอำเภอ(เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน)เข้าร่วมประชุมสัมมนา
 ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการจัดประชุมสัมมนาเพื่อสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
 ๔. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เช่น สนับสนุนให้เกิดการประชุมเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนภายใต้เครือข่าย สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ของเครือข่าย และสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาเครือข่าย

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๑) ค่าอาหารสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๖ คนๆละ ๑ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๒,๖๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๒๖ คนๆละ ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท

๓) ค่าพาหนะสำหรับตัวแทนวิสาหกิจชุมชน(เหมาจ่าย) จำนวน ๑๓ คน เป็นเงิน ๑,๑๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมอำนวยการ (ถ้ามี)

๑.....

๒.....

๕.๖ กิจกรรมที่ ๖ สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปขั้นต้น
งบประมาณ ๗,๐๐๐ บาท

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด มหาสารคาม	๑	แห่ง	๗,๐๐๐	สำนักงานเกษตรจังหวัด
รวม		๑	แห่ง	๗,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดสนับสนุนการพัฒนากระบวนการผลิต การควบคุมคุณภาพ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ของวิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย เป็นต้น เช่น การจัดหาวัตถุดิบ/วัสดุอุปกรณ์การผลิตการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ ที่สามารถดำเนินการเบิกจ่ายได้ตามระเบียบราชการ เพื่อใช้ระหว่างการอบรมถ่ายทอดความรู้ และ/หรือมอบให้วิสาหกิจชุมชนใช้ในการประกอบกิจการหลังผ่านการอบรม

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๗,๐๐๐ บาท

๑) ค่าวัตถุดิบ/วัสดุอุปกรณ์การผลิตการพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมอำนวยการ (ถ้ามี)

๑.....

๒.....

๕.๗ กิจกรรมที่ ๗ สนับสนุนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และฉลากสินค้าวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เด่น
งบประมาณ ๑๔,๐๐๐ บาท

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัด มหาสารคาม	๒	แบบ	๑๔,๐๐๐	สำนักงานเกษตรจังหวัด
รวม		๒	แบบ	๑๔,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในประกอบกิจการสินค้าเกษตรแปรรูป และมีศักยภาพแข่งขันทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ จังหวัดละ ๒ วิสาหกิจชุมชน (๑ ผลิตภัณฑ์/วิสาหกิจชุมชน) โดยคัดเลือกจากกิจการด้านใดด้านหนึ่งหรือครบทุกด้าน ดังต่อไปนี้ ๑) ด้านอาหาร/เครื่องดื่ม ๒) ด้านหัตถกรรม/สิ่งประดิษฐ์ ๓) ด้านผ้า/เครื่องแต่งกาย หรือ ๔) ด้านสมุนไพรแปรรูป/เครื่องอุปโภค โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด แจ้งผลการคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนเป้าหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๒) กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนงบประมาณในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์หรือฉลากสินค้าใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์เป้าหมายที่ได้รับคัดเลือก โดยบรรจุภัณฑ์ต้องมีองค์ประกอบของฉลากครบถ้วนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และประกอบด้วยข้อมูล ๒ ภาษา คือภาษาไทย ๑ ภาษา และภาษาต่างประเทศ ๑ ภาษา และมีตราสัญลักษณ์ (LOGO) หน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตร

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๔,๐๐๐ บาท

๑) ค่าสนับสนุนงบประมาณในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์หรือฉลากสินค้าใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์เป้าหมายที่ได้รับคัดเลือก

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมอำนวยความสะดวก (ถ้ามี)

๑.....

๒.....

๕.๘ กิจกรรมที่ ๘ พัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่ งบประมาณ ๕,๐๐๐ บาท

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม	๑	ครั้ง	๕,๐๐๐	สำนักงานเกษตรจังหวัด
รวม		๑	ครั้ง	๕,๐๐๐	

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่ที่จะรับช่วงการดำเนินงานกิจการต่อ (ทายาท) หรือ เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ที่ประสงค์จะดำเนินกิจการในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการจัดเวทีเรียนรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน

๓. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่ที่จะรับช่วงการดำเนินงานกิจการต่อ (ทายาท) หรือ เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ที่ประสงค์จะดำเนินกิจการในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน โดยจัดเวทีเรียนรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน และศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับกิจการของตน

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๑) ค่าอาหารสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๐ คนๆละ ๑ มื้อๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๐ คนๆละ ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

๓) ค่าพาหนะสำหรับตัวแทนวิสาหกิจชุมชน(เหมาจ่าย) จำนวน ๑๐๐ คน เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๕) ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดอบรม เป็นเงินจำนวน ๑๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมอำนวยความสะดวก (ถ้ามี)

๑.ค่าติดตามประชาสัมพันธ์และประสานงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เป็นเงิน จำนวน ๑,๕๐๐ บาท

๒.....

๙. แผนปฏิบัติงานโครงการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๐ - ก.ย. ๖๑											
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. ประชุม คณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชนจังหวัด											↔	
๒. ประชุม คณะอนุกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชนจังหวัด คณะทำงานที่แต่งตั้ง โดยคณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชนจังหวัด											↔	
๓. ส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชนประเมิน ศักยภาพและจัดทำ แผนพัฒนา										↔		
๔. สนับสนุนการ ดำเนินงานตาม แผนพัฒนากิจการ วิสาหกิจชุมชน							↔					
๕. พัฒนาการสร้าง เครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน							↔					
๖. สนับสนุนวิสาหกิจ ชุมชนในการเพิ่ม มูลค่าสินค้าการแปร รูปขั้นต้น							↔					

กิจกรรม/ขั้นตอน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๐ - ก.ย. ๖๑											
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๗.สนับสนุนการ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ และฉลากสินค้า วิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์เด่น									↔			
๘.พัฒนา ผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่							↔					
๘.สนับสนุนวัสดุ สำนักงานและวัสดุ คอมพิวเตอร์ในการ จดทะเบียนวิสาหกิจ ชุมชน			↔									

๖. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๐ - ก.ย. ๖๑											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. ประชุม คณะกรรมการ ส่งเสริม วิสาหกิจ ชุมชนจังหวัด	๓๔๙๐๐											๓๔๙๐๐	
๒. ประชุม คณะอนุกรรม การส่งเสริม วิสาหกิจ ชุมชนจังหวัด คณะทำงานที่ แต่งตั้งโดย คณะกรรมการ ส่งเสริม	๑๔๒๐๐											๑๔๒๐๐	

วิสาหกิจ ชุมชนจังหวัด													
๓.ส่งเสริม วิสาหกิจ ชุมชนประเมิน ศักยภาพและ จัดทำ แผนพัฒนา	๒๖๐๐๐									๒๖๐๐๐			
๔.สนับสนุน การ ดำเนินงาน ตาม แผนพัฒนา กิจการ วิสาหกิจ ชุมชน	๓๙๐๐๐						๓๙๐๐๐						
๕.พัฒนาการ สร้างเครือข่าย วิสาหกิจ ชุมชน	๕๐๐๐					๕๐ ๐๐							
๖.สนับสนุน วิสาหกิจ ชุมชนในการ เพิ่มมูลค่า สินค้าการแปรรูป ขั้นต้น	๗,๐๐๐					๗๐๐๐							
๗.สนับสนุน การพัฒนา บรรจุภัณฑ์ และฉลาก สินค้าวิสาหกิจ ชุมชน ผลิตภัณฑ์เด่น	๑๔๐๐๐						๑๔๐๐๐						
๘.พัฒนา ผู้ประกอบการ	๕๐๐๐					๕๐ ๐๐							

วิสาหกิจชุมชน รุ่นใหม่													
---------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (output)

๑) สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๒๖๐ ราย (วิสาหกิจชุมชน ๒๖ แห่ง) ได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการกิจการวิสาหกิจชุมชน

๒) สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๒๐ ราย (๒ แห่ง) ได้รับความรู้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรโดยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์

ผลลัพธ์ (outcome)

๑) (วิสาหกิจชุมชนที่สมาชิกได้รับการพัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

๒) วิสาหกิจชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการสร้างเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรที่มีในชุมชน และสร้างรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชนเพิ่มขึ้น

(๓) ศูนย์ปฏิบัติการฯ/ศูนย์ขยายพันธุ์พืช มีความพร้อมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๒๖๐ ราย ได้รับความรู้ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

๒. สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๑๐ ราย ได้รับความรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

เชิงคุณภาพ

๑. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนและจัดทำแผนพัฒนากิจการได้

๒. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตรในชุมชนและเพิ่มรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชน

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) วิสาหกิจชุมชนสามารถจัดทำแผนพัฒนาการประกอบกิจการและดำเนินการตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) วิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรในพื้นที่

แนบท้ายทุกกิจกรรมแนวทางในการปฏิบัติงาน

๑. คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๑.๑. เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๒. เป็นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๑.๓. เป็นเกษตรกรที่มีความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม และสามารถเข้าร่วมการฝึกอบรมได้ตลอดทั้งหลักสูตร โดยสามารถแสดงความประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรม และลงชื่อเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมเขียนในสมัคร ณ สำนักงานเกษตรอำเภอแต่ละอำเภอ ตามเวลาที่กำหนด

๑.๔. เป็นเกษตรกรที่มีความสนใจเรียนรู้ โดยจะต้องนำวัสดุที่ได้รับการสนับสนุนไปใช้ประโยชน์สูงสุด

๒. ระยะเวลาดำเนินการ : พฤศจิกายน ๒๕๖๒ – ตุลาคม ๒๕๖๓

๓. แนวทางการดำเนินงาน

๓.๑. กลไกการบริหารกิจกรรม ประกอบด้วยกลุ่มงานต่าง ๆ ในสำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม และสำนักงานเกษตรอำเภอ ดังนี้

๓.๑.๑. กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- ๑) ประสานงานด้านการนำเสนอโครงการ/กิจกรรม เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
- ๒) ชี้แจงรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับอนุมัติในภาพรวมในที่ประชุมสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ
- ๓) คิดค้น ออกแบบ และวางแผนรูปแบบการประชาสัมพันธ์กิจกรรม และแจ้งให้สำนักงานเกษตรอำเภอ เน้นการประชาสัมพันธ์
- ๔) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณให้จังหวัดมหาสารคามทราบ

๓.๑.๒. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- ๑) จัดทำแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรม
- ๒) ชี้แจงรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมแก่เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน
- ๓) ดำเนินการคัดกรองเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรม ตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่กำหนด
- ๔) ดำเนินการขออนุมัติและขอความเห็นชอบในการดำเนินงานกิจกรรม
- ๕) จัดทำแผนการฝึกอบรม แผนการส่งมอบปัจจัยสนับสนุน และแผนการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ รวมทั้งกำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม
- ๖) เป็นหน่วยหลักในการประสานงานกับสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ ในการขับเคลื่อนการดำเนินการระดับพื้นที่ ทั้งด้านการฝึกอบรม การส่งมอบปัจจัยสนับสนุน การติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานต่อเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๓.๑.๓. สำนักงานเกษตรอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- ๑) ดำเนินการประชาสัมพันธ์และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรม ตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่กำหนด
- ๒) เป็นหน่วยหลักในการเชื่อมโยงระหว่างสำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม และเกษตรกรในพื้นที่
- ๓) ประสานงาน ดำเนินการและอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ฝึกอบรมและสถานที่ส่งมอบวัสดุสนับสนุน
- ๔) ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรม ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๓.๒. กรอบแนวทางการดำเนินงาน

- ๓.๒.๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรประชุมชี้แจงโครงการ/กิจกรรม และทำความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม แก่เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดและอำเภอ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ๓.๒.๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม โดยกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ดำเนินการขออนุมัติและขอความเห็นชอบในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม
- ๓.๒.๓. ดำเนินการจัดทำคู่มือตามกิจกรรมส่งเสริม
- ๓.๒.๔. ดำเนินการส่งมอบวัสดุสนับสนุนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมการฝึกอบรมครบถ้วนตามที่กำหนด
- ๓.๒.๕. ติดตาม รวบรวมผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม และรายงานผลต่อเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๔. การติดตามตรวจสอบ ช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงาน

เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมด้วยความมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

๔.๑. กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

- ๔.๑.๑. ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และสนับสนุนแนวทางการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ๔.๑.๒. รายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข การดำเนินงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดระนองทราบ ตลอดการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

๔.๒. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

- ๔.๒.๑. เป็นหน่วยหลักในการขออนุมัติและขอความเห็นชอบในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม
- ๔.๒.๒. ขับเคลื่อน กำกับ ติดตามการดำเนินงานกิจกรรม ทั้งในด้านการฝึกอบรมและการส่งมอบวัสดุสนับสนุนแก่เกษตรกร ตลอดช่วงการฝึกอบรมและการส่งมอบวัสดุสนับสนุน
- ๔.๒.๓. ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม หลังการฝึกอบรม รวมทั้งการส่งมอบวัสดุสนับสนุนแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม
- ๔.๒.๔. ร่วมกับกลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ เพื่อจัดทำและรวบรวมผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ

๔.๓. สำนักงานเกษตรอำเภอ

- ๔.๓.๑. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ รับสมัครเกษตรกร ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
- ๔.๓.๒. กำหนดการฝึกอบรมและรับวัสดุสนับสนุนตามกิจกรรม
- ๔.๓.๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมใช้วัสดุที่ได้รับการสนับสนุนให้เกิดประโยชน์ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
- ๔.๓.๔. ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรม ในพื้นที่อำเภอ และรายงานให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ

ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นายปราโมทย์ วัฒนะ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๘๓-๑๔๗๕๓๙๙
E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

ชื่อ นางสาวจันจิรา สุวรรณปา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
กลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์มือถือ ๐๘๕ ๔๕๒๑๙๔๐
E-mail : mykakioo@hotmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

๑. ความเชื่อมโยง

๑. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ : การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก แผนย่อย : การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
 - ๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๑ การพัฒนาภาคการเกษตร ๔) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร (๑) เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม
 - ๔. แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ
 - ๕. กลยุทธ์หน่วยงาน : พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
 - ๖. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๔.๒) การพัฒนาความเสมอภาคและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก (๔.๒.๑) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรเพื่อเตรียมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต เพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยี การจัดการ และการตลาด สามารถพึ่งพาตนเองในการพัฒนา มีทักษะในการประกอบการ มีความรู้ ความสามารถในการด้านบัญชีการผลิต การควบคุมต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และจัดการคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตของตน และสามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลายได้ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) รวมทั้งพัฒนากลุ่มเป้าหมายทั้งแกนนำ ทายาทเกษตรกร เกษตรกรในปัจจุบัน และคนในกลุ่มที่จะเข้าสู่ภาคเกษตรในอนาคต
 - ๗. นโยบายรัฐบาลหลัก ด้านที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก
 - ๘. นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๒. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยเพิ่มศักยภาพชุมชน และเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งนโยบายหลักในการพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้สามารถพึ่งพาตนเอง พร้อมๆ ไปด้วยการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เน้น “Value-Based Economy” ในลักษณะทำ

น้อยได้มาก (Do less get more) การพัฒนาสินค้าเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม และส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทำการเกษตรแบบผู้ประกอบการ ตามโมเดลประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐) โดยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อให้เกิดความเหมาะสมแต่ละสภาพพื้นที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร มีการกำหนดแนวทางด้านการพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำเกษตรกรและเครือข่ายทั้งในด้านการบริหารจัดการการผลิต การตลาดสินค้าเกษตร รวมไปถึงส่งเสริมให้เกิดการลดต้นทุนและขยายโอกาสทางการแข่งขันเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กร และชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภาคหนึ่งที่น่าสนใจให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา และการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรซึ่งก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม นอกจากนี้การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรยังต้องคำนึงถึงการมีสุขภาวะที่ดีซึ่งได้ต้องอาศัยระบบการผลิตอาหารที่ปลอดภัยหรือระบบอาหารที่ยั่งยืน การส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารจะต้องดำเนินการหลายกิจกรรม เช่น การผลิต การปรุงประกอบอาหาร ถนอมอาหาร การจัดเลี้ยง การจัดหา/สำรองอาหารในภาวะปกติและยามวิกฤต การใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหารและการจัดทำบ้านเกษตรสมบูรณ์เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร

ดังนั้น การดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้และได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพและเครือข่ายหลากหลายสาขาอาชีพด้านสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการเกษตร สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตรในระดับต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุนให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่ม องค์กรเกษตรกร เพื่อการพัฒนาทางการเกษตรและสังคมเกษตรกรอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืนต่อไป

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร) มีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง และมีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง

๓.๒ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของสมาชิกองค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร) ในการดำเนินงานส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารในระดับชุมชน ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระดับครัวเรือน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงิน และอาชีพ

๓.๓ พัฒนากลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่มีศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อเป็นกลไกในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ขยายผลสู่ชุมชน และเครือข่าย

๓.๔ ยกย่องเชิดชูเกียรติ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ผลงานดีเด่นของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไปและเป็นแบบอย่างในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ๗๗ จังหวัด โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๔.๑ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๕ กลุ่ม และเกษตรกรสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๗๕ ราย กลุ่มละ ๑๕ ราย

๔.๒ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๕ กลุ่ม สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

- พัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน ๒๐ ราย
- พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ smart group จำนวน ๔๐ ราย

๔.๓ กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๑๓ กลุ่ม และสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๑๙๕ ราย

๔.๔ เกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรต้นแบบ ที่มีผลงานดีเด่น จัดทำประกาศนียบัตรพร้อมกรอบ จำนวน ๑ ประเภท

๕. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๕.๑.๑ พัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน

๑) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อพัฒนากลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน

เป้าหมาย สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ได้รับรางวัลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบได้ จังหวัดละ ๑ กลุ่ม

ที่	สถานที่ดำเนินการ/กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (อำเภอ/จังหวัด)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาภูเหล่า จัน ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม	๒๐	ราย	๗,๐๐๐	อำเภอ

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ประชาสัมพันธ์รายละเอียดและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้กลุ่มเป้าหมายและชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกกลุ่มที่มีการจัดกระบวนการจัดเวทีครบทั้ง ๒ ระยะ ตามขั้นตอนพัฒนากลุ่มแม่บ้านสู่ Smart Group

วิธีการดำเนินงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้
สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแผนการผลิตรายกลุ่ม วิเคราะห์ชุมชน
พร้อมความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๕.๒ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

๕.๒.๑ เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

พัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group

๑) สนับสนุนวัสดุเพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพการเกษตรเบื้องต้นตามแผนพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ
จำนวน ๑ กลุ่ม

ที่	สถานที่ดำเนินการ/กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (อำเภอ/จังหวัด)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหนองบัวแดง ตำบลเขว้าไร่ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม	๑๕	ราย	๕,๐๐๐	อำเภอ

กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๑.๑) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

๑.๑.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกร เข้าร่วมโครงการตามจำนวนเป้าหมาย พร้อมกำหนดแผนปฏิบัติงานร่วมกัน โดยพิจารณาคัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นอันดับแรก

๑.๑.๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดแจ้งแผนปฏิบัติงานให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๑.๑.๓) สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามบริบทของพื้นที่ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่ม ยุวเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๕ ราย โดยเน้นให้กลุ่มยุวเกษตรกรเป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๑ ครั้ง โดยมีเนื้อหา/ประเด็น/หลักสูตร อาทิ กระบวนการกลุ่มยุวเกษตรกร การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม การจัดทำแผนการเรียนรู้ แผนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การจัดกิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร การฝึกทักษะด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร การพัฒนาผลงาน/กิจกรรมการตลาด การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๑.๑.๔) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ วิเคราะห์ศักยภาพโรงเรียน จัดทำแผนความต้องการและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ หลังจัดทำไม่เกิน ๑๕ วันทำการ

๑.๑.๕) สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดซื้อวัสดุตามแผนปฏิบัติงานและความต้องการของกลุ่มยุวเกษตรกร

๕.๓ การส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน

๕.๓.๑ สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างแหล่งอาหารระดับชุมชน

- วัสดุการเกษตรเมล็ดพันธุ์ / ต้นพันธุ์/พันธุ์สัตว์/ปัจจัยการผลิตอื่นๆ

เป้าหมาย/จุดดำเนินการ

ที่	สถานที่ดำเนินการ/กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ อ วาปีปทุม	๕	ครัวเรือน	๒๐,๐๐๐	อำเภอ

วิธีดำเนินการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ พิจารณาคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายจังหวัดละ ๑ กลุ่ม ๆ ๕ ครัวเรือน (พิจารณาจากข้อ ๘ ขั้นตอนการดำเนินงาน) ที่มีความเหมาะสมและมีความพร้อมตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

หลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ (โดยพิจารณาจากข้อใดข้อหนึ่ง)

๑) เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อความมั่นคงด้านอาหาร
 ๒) เป็นพื้นที่ที่มีค่าข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ในตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

๒.๑) ด้านสุขภาพดี

๒.๒) ด้านสภาพแวดล้อม

๒.๓) การมีงานทำและรายได้

๓) เป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมีการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร (กรณีพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ ไม่มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้รวมกลุ่มสตรีในภาคการเกษตรในพื้นที่ แล้วจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยให้ดำเนินการตามคู่มือจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และระเบียบกรมส่งเสริมการเกษตรว่าด้วยคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๓)

สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ให้แก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ หากว่าครัวเรือนสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการขึ้นทะเบียนแล้ว ให้เพิ่มข้อมูลของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือน และในกรณีที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่มีพื้นที่การเกษตร ไม่ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกร

๕.๕.๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ ๑ สร้างการรับรู้ วิเคราะห์พื้นที่ และจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน

วัตถุประสงค์ : สร้างการรับรู้เรื่องการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน ประเมินสถานการณ์เพื่อวิเคราะห์พื้นที่ และจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน

สถานที่จัดกระบวนการเรียนรู้

- ๑) ที่ทำการกลุ่มเป้าหมายที่ทำการคัดเลือก
- ๒) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่
- ๓) สถานที่อื่นๆ เช่น โรงเรียน ศาลาประชาคมหมู่บ้าน และวัด เป็นต้น

บุคคลเป้าหมายและงบประมาณ : สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและคนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓๐ ราย จำนวน ๑ ครั้ง ๆ ละ ๆ ๑ วัน งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท

องค์ความรู้ที่จำเป็น

- ๑) การประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์พื้นที่
- ๒) การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม
- ๓) การจัดกระบวนการเรียนรู้
- ๔) การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตร
- ๕) การประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer และแนวทางการบันทึกข้อมูลในระบบเกษตรกรปราดเปรื่อง (www.thaismartfarmer.net)

๖) การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

เครื่องมือที่ใช้จัดกระบวนการฯ : เช่น บัตรคำ แผนผังต้นไม้ แผนที่ความคิด (Mind Map) แผนที่อาหารชุมชน ปฏิทินอาหาร เส้นแบ่งเวลา (Time Line) การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT) แผนการผลิตรายบุคคลและกลุ่ม (IFPP) แบบประเมินความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกรเพื่อพัฒนาสู่ Smart Group และแบบฟอร์มการประเมินผลความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน เป็นต้น

ขั้นเตรียมการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ แก่ทีมงาน และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
- ๒) แจง วัน เวลา และสถานที่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ ๑ แก่กลุ่มเป้าหมายและชุมชนทราบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทำการประเมินตนเอง ด้วยแบบฟอร์มการสำรวจและประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัดบันทึกผลลงระบบฐานข้อมูล www.thaismartfarmer.net ด้วย (กรณีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่สามารถขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ ให้เกษตรกรทำการประเมินตนเองด้วย แต่ไม่ต้องบันทึกลงระบบฐานข้อมูล)

๒) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัดและระดับอำเภอ จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหา/หลักสูตร เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน การประเมินสถานการณ์เพื่อวิเคราะห์พื้นที่ การจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP)

๓) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทำการประเมินและสรุปผลความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกรเพื่อพัฒนา สู่ Smart Group ก่อนดำเนินโครงการฯ (ตามแบบประเมินความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกรสู่ Smart Group) และให้เจ้าหน้าที่รวบรวมเก็บรวบรวมแบบฟอร์มฯ เพื่อใช้ในการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการฯ

๔) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทำการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร ด้วยแบบฟอร์มการประเมินผลความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน และให้เจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมแบบฟอร์มฯ เพื่อใช้ในการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นโครงการฯ

๕) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ รวบรวมข้อมูลที่ได้ในข้อ ๓. และทำการวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหารในชุมชน

๖) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันจัดทำแผนการสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน และจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ตามผลการวิเคราะห์ที่ได้ในข้อ ๕)

๗) ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกันเสนอองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และสอดคล้องกับแผนที่ได้ในข้อ ๖) เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ ๒

๘) รับสมัครและคัดเลือกครัวเรือนต้นแบบบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพจากผู้ที่เข้าร่วมโครงการฯ อย่างน้อย จำนวน ๕ ครัวเรือน จากคุณสมบัติ ดังนี้

- มีความพร้อมและสมัครใจเข้าร่วมเป็นครัวเรือนต้นแบบ
- มีความสามารถในการผลิตอาหารบริโภคในครัวเรือนได้ตลอดปี
- สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้/ถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่นได้
- มีการจัดการบ้านเรือนและสภาพแวดล้อมในการประกอบอาชีพการเกษตรที่ดี

๕.๖ การสร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร

๕.๖.๑ ประกวดคัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่น จัดทำประกาศนียบัตรพร้อมกรอบ จำนวน ๑ ประเภท เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณและผลงานต่อสาธารณชน เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และขยายผลการส่งเสริมการเกษตรต่อไป โดยมีคณะทำงานคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๖. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๕. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร												
๓.๑ พัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน												
๓.๑.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ ๑ ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์พื้นที่ และจัดทำแผนการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและ				๑๕	↔							

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
เศรษฐกิจครัวเรือน												
๓.๑.๒ จัดกระบวนการเรียนรู้ ระยะที่ ๒ เพื่อพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจครัวเรือน					๑๕							
๓.๒ พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group												
๓.๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ ๑ เพื่อประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์พื้นที่ จัดทำแผนการพัฒนากลุ่มสู่ Smart Group			๑๕	๑๕								
๓.๒.๒ จัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ ๒ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group					๑๕	๑๕						
๓.๓ พัฒนาศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร												
๓.๓.๑ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มศักยภาพผู้นำในการขับเคลื่อนงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับจังหวัด								๑๕				
๔. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร												
๔.๑ การเสริมสร้างและพัฒนากลุ่มยูวเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง												
๔.๑.๑ พัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group												
๑) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสู่ Smart Group ต้นแบบ												
(๑) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร												
(๒) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายที่ปรึกษายูวเกษตรกรระดับจังหวัด												
ครั้งที่ ๑					๑๕							
ครั้งที่ ๒					๒๕							

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๒			ปี ๒๕๖๓								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๔.๒ สนับสนุนวัสดุเพื่อพัฒนาทักษะและอาชีพการเกษตรเบื้องต้นตามแผนพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ									๑๕			
๕. การส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน												
๕.๑ ส่งเสริมเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน												
๑) จัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ ๑ สร้างการรับรู้ วิเคราะห์พื้นที่ และจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน			๒๖									
๒) จัดกระบวนการเรียนรู้ระยะที่ ๒ พัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน					๒๐							
๓) สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างแหล่งอาหารระดับชุมชน									๑๕			
๖ การสร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร												
- จัดทำประกาศนียบัตรพร้อมกรอบ												

๗. ระยะเวลา

๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (Output)

๑) องค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร) จำนวน ๒๘ กลุ่ม สมาชิกจำนวน ๒๗๐ ราย มีการรวมกลุ่ม ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของสมาชิกองค์กรเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร ในการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ประกอบการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมกลุ่มเพื่อลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ขยายโอกาสทางการแข่งขัน สามารถเพิ่มศักยภาพชุมชน และเศรษฐกิจฐานรากให้

มีความเข้มแข็ง รวมถึงการพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer และ Smart Group และสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม มีความเข้มแข็ง และมีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน

๒) กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในจังหวัด มีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ สามารถเป็นกลไกในการจัดการเรียนรู้ร่วมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ขยายผลสู่ชุมชน และเครือข่าย

๓) เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในระดับครัวเรือน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัวยุทธศาสตร์ การเงิน และอาชีพเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในระดับชุมชนได้

๔) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่มีผลงานดีเด่น ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑) องค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร) มีความเข้มแข็งเป็น Smart Group สมาชิกมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกลุ่ม ใน ๖ ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กร การบริหารทุนและทรัพยากร การจัดการผลประโยชน์ของสมาชิก การพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกและองค์กรเกษตรกร การให้ความสำคัญกับชุมชน และการบริหารจัดการองค์กรเชิงธุรกิจ มีการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มอย่างยั่งยืน และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยเพิ่มศักยภาพชุมชน และเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง รวมทั้งความมั่นคงทางด้านอาหารในระดับชุมชนเพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้

๒) เกิดแหล่งเรียนรู้ต้นแบบเฉพาะด้าน เพื่อเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ชุมชนและกลุ่มเครือข่าย

ตัวชี้วัด

- เชิงปริมาณ

๑) ร้อยละของจำนวนกลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่มีการพัฒนาศักยภาพและมีผลการประเมินตามเกณฑ์ประเมินความเข้มแข็งของกลุ่มเพิ่มขึ้น ๑ ระดับ

๒) ร้อยละของจำนวนสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม ใน ๖ ด้าน ต่อไปนี้

- ด้านการบริหารจัดการองค์กร
- ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร
- ด้านการจัดการผลประโยชน์ของสมาชิก
- ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกและองค์กรเกษตรกร
- ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชน
- ด้านการบริหารจัดการองค์กรเชิงธุรกิจ

๓) ร้อยละของจำนวนสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม ใน ๔ ด้าน ต่อไปนี้

- ด้านการบริหารจัดการองค์กร
- ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร
- ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกและองค์กรเกษตรกร
- ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชน

๔) จำนวนแหล่งเรียนรู้ต้นแบบที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ

- เชิงคุณภาพ

๑) สมาชิกองค์กรเกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการกลุ่ม สามารถบริหารจัดการกลุ่ม โดยการสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถ การดำเนินกิจกรรมตามปัญหาและความต้องการของสมาชิก สร้างเสริมกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร รวมถึงส่งเสริมให้ใช้แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) เพื่อสร้างช่องทาง/วิธีการลดต้นทุน เพิ่มรายได้ให้กลุ่มของตนเอง รวมทั้งเสริมสร้างทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร และสามารถพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Group

๒) ชุมชนมีแหล่งแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อเป็นแหล่งกระจายความรู้และเป็นกลไกการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในชุมชน

๓) เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรต้นแบบที่มีผลงานดีเด่นระดับประเทศ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง ทำให้มีพลังใจสร้างผลงานที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพการเกษตร และพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เกิดผลดีต่อประเทศ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

องค์กรเกษตรกร (กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร) มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดแนวทางในการพัฒนา การจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดมหาสารคาม

๑. นายปราโมทย์ วัฒนนะ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

กลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร โทรศัพท์ ๐๘๓ - ๑๔๗๕๓๙๙

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

๒. นายสุภสิงห์ โพธิสนธ์ .ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร .โทรศัพท์ ๐๘๙ - ๐๗๕๖๖๖๑

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com

คู่มือโครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

โครงการส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร

๑. แผนงาน บูรณาการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม

๒. กิจกรรม ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร

๓. ความเชื่อมโยง

๑. ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ประเด็นยุทธศาสตร์ : พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติย่อย : การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ
ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน แผนย่อย : การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ ๓ สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ข้อ ๓ แนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ แก้ไขปัญหาวิกฤติสิ่งแวดล้อม ๓.๓.๓ แก้ไขปัญหาวิกฤติหมอกควันไฟป่าในเขตภาคเหนือและภาคใต้

๔. แผนปฏิรูปประเทศ : ด้านเศรษฐกิจ

๕. กลยุทธ์หน่วยงาน : มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

๖. ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๕.๑ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๕.๑.๔ (๑) ส่งเสริมการจัดการคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการหรือการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ เร่งรัดการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศที่ยังเป็นปัญหาเฉพาะพื้นที่ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการติดตาม ตรวจสอบเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษในพื้นที่ของตนเอง มีมาตรการควบคุมปริมาณการจราจรหรือยานพาหนะในพื้นที่ที่มีการจราจรหนาแน่นหรือพื้นที่เขตเมือง รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านคุณภาพอากาศและเสียง มีช่องทางการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลของภาคประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน มีระบบการแจ้งเตือนปัญหาหมอกพิษทางอากาศและเสียงที่สามารถเข้าถึงและทันเหตุการณ์ (ยุทธ ๕ แผนมลพิษและสิ่งแวดล้อม)

๗. นโยบายรัฐบาล ด้านที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๘. นโยบายเร่งด่วน ด้านที่ ๔ : การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

๔. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้ประสบปัญหาหมอกควันปกคลุมและเกิดมลพิษทางอากาศเป็นประจำทุกปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่งทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งการเผาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลเสียต่อ

การทำอาชีพการเกษตรโดยตรง กล่าวคือ ทำให้ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบดำเนินการควบคุมการเผาในพื้นที่การเกษตร และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร ที่มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรในระยะต่อไป

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรกรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร

๖. กิจกรรม/เป้าหมายดำเนินการรวม/งบประมาณรวม

ที่	ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายดำเนินการรวม		งบประมาณรวม (บาท)
		จำนวนเป้าหมาย	หน่วยนับ	
๑	สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา			
	๑.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา ๑) พื้นที่ ๒๖ จังหวัดที่มีการเผาสูง - จัดเวทีชุมชน (ถ่ายทอดความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลกระตุ้นจิตสำนึกเกษตรกร/เตรียมความพร้อมในการแก้ไขปัญหา)	๒	ตำบล	๑๘,๐๐๐
	๑.๒ นำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผา ๑) พื้นที่ ๒๖ จังหวัดที่มีการเผาสูง (เฉพาะนำร่องกลุ่มใหม่)	๒	ตำบล	๖๐,๐๐๐
	๑.๓ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงาน	๑	โครงการ	๓,๐๐๐
รวมงบประมาณทั้งสิ้น		-	-	๘๑,๐๐๐

๗. พื้นที่ดำเนินการ/เป้าหมาย/งบประมาณ แยกรายกิจกรรม

๗.๑ กิจกรรมที่ ๑ สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา

(จัดเวทีชุมชน : ถ่ายทอดความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลกระตุ้นจิตสำนึกเกษตรกร/เตรียมความพร้อมในการแก้ไขปัญหา)

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัดมหาสารคาม	-	-	๑๘,๐๐๐	จังหวัด
๒	อำเภอกันทรวิชัย	๑	ตำบล	-	-
๓	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๑	ตำบล	-	-
รวม		๒	ตำบล	๑๘,๐๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา มีวิธีการ ดังนี้

๑. ประชุมหารือและประสานความร่วมมือ/บูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน
๒. คัดเลือกและแต่งตั้งผู้แทนเกษตรกรเพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรของตำบลนำร่อง
๓. จัดเวทีชุมชน/จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อวิเคราะห์ปัญหา ความพร้อมของชุมชน และจัดทำแผนชุมชนด้านการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตร รวมทั้งสร้างมาตรการทางสังคม กฎ ระเบียบ ข้อตกลงของชุมชนเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหา ตลอดจนประมวลสรุปองค์ความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกำหนดแผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิธีการผลิต มุ่งสู่การทำเกษตรปลอดการเผา รวมทั้งวางแผนและกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาการเผา ปี ๒๕๖๓ ทั้งนี้ ควรจัดให้มีการให้สัตยาบันหยุดการเผา ธารรงค์ ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นเตือน และควบคุมไม่ให้เกิดการเผาในพื้นที่เกษตรในพื้นที่เป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
๔. เสนอแผนชุมชนที่ได้จากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในข้อ ๓ เข้าสู่เวทีประชาคมในระดับตำบล และบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นพิจารณาหาแหล่งสนับสนุนงบประมาณในพื้นที่ต่อไป
๕. ประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าอาหาร สำหรับเจ้าหน้าที่ เกษตรกร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๘๐ ราย รายละเอียด ๑ มื้อ มื้อละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ เกษตรกร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๘๐ ราย รายละเอียด ๑ มื้อ มื้อละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
๓. ค่าวัสดุ/อุปกรณ์ในการจัดเวทีชุมชน/จัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๒ นำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผา

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัดมหาสารคาม	-	-	๖๐,๐๐๐	จังหวัด
๒	อำเภอกันทรวิชัย	๑	ตำบล	-	-
๓	อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย	๑	ตำบล	-	-
รวม		๒	ตำบล	๖๐,๐๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

ให้จัดทำจุดนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ดำเนินงาน (พื้นที่ ศพก. นำร่องกลุ่มใหม่ ๒ แห่ง) เพื่อใช้เป็นจุดเรียนรู้และศึกษาดูงานในด้านการทำการเกษตรปลอดการเผา

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าจัดจ้างทำป้าย และจัดซื้อวัสดุ/อุปกรณ์ ในการจัดทำจุดนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผา เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมย่อยที่ ๑.๓ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงาน

ที่	ตำบล/อำเภอ/จังหวัด	เป้าหมาย		งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานเบิกจ่าย (จังหวัด/อำเภอ)
		จำนวน	หน่วยนับ		
๑	จังหวัดมหาสารคาม	๑	โครงการ	๓,๐๐๐	จังหวัด
	รวม	๑	โครงการ	๓,๐๐๐	จังหวัด

เงื่อนไขและวิธีการดำเนินงาน

เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ และแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรในช่วงวิกฤตโดยสำรวจข้อมูลพื้นที่ เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ รายงานผลช่วงวิกฤต ตามแบบฟอร์มที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด ดำเนินการในช่วงวิกฤตคือ ระหว่างเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๓

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม งบประมาณดำเนินการ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

๑. ค่าเบี้ยเลี้ยงและน้ำมันเชื้อเพลิงในการติดตามงานโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร กิจกรรมส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

๘. แผนปฏิบัติงานโครงการ

กิจกรรม/ขั้นตอน	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา												
๑.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเกษตรกร ปลอดการเผา ๑) พื้นที่ ๒๖ จังหวัดที่มีการเผาสูง - จัดเวทีชุมชน (ถ่ายทอดความรู้ และเผยแพร่ข้อมูล กระตุ้นจิตสำนึกเกษตรกร/เตรียมความพร้อม ในการแก้ไขปัญหา)								←→				
๑.๒ นำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตร ทดแทนการเผา ๑) พื้นที่ ๒๖ จังหวัดที่มีการเผาสูง (เฉพาะนำร่องกลุ่มใหม่)								←→				
๑.๓ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงาน				←								→

๙. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓											
		ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔		
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. สร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา	๘๑,๐๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๘๑,๐๐๐	-	-	-
๑.๑ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา ๑) พื้นที่ ๒๖ จังหวัดที่มีการเผาสูง - จัดเวทีชุมชน (ถ่ายทอดความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลกระตุ้น จิตสำนึกเกษตรกร/เตรียมความพร้อมในการแก้ไขปัญหา)	๑๘,๐๐๐									๑๘,๐๐๐			
๑.๒ นำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผา ๑) พื้นที่ ๒๖ จังหวัดที่มีการเผาสูง (เฉพาะนำร่องกลุ่มใหม่)	๖๐,๐๐๐									๖๐,๐๐๐			
๑.๓ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงาน	๓,๐๐๐									๓,๐๐๐			

๑๐. ตัวชี้วัด**เชิงปริมาณ**

๑๐.๑ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่า ๑๖๐ ราย

๑๐.๒ มีเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาในพื้นที่ ๒ แห่ง

เชิงคุณภาพ

๑๐.๑ เกษตรกรมีการลดต้นทุนจากการใช้เศษวัสดุทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยหมักทดแทนการเผา และการใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดินทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น

๑๐.๒ พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ลดลง ส่งผลให้สุขอนามัยของประชาชนดีขึ้น

๑๑. ผลผลิต (Output)

๑๑.๑ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่า ๑๖๐ ราย

๑๑.๒ มีเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา ๒ ตำบล และ ๒ ศพก. ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

๑๒. ผลลัพธ์ (Outcome)

๑๒.๑ เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดพื้นที่การเกษตรปลอดการเผาไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ไร่

๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ เกษตรกรมีการลดต้นทุนจากการใช้เศษวัสดุทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยหมักทดแทนการเผา และการใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดินทำให้โครงสร้างดินดีขึ้น

๑๓.๒ พื้นที่เผาไหม้ และจุดความร้อน (hotspot) ลดลง ส่งผลให้สุขอนามัยของประชาชนดีขึ้น

๑๔. ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ ในระดับจังหวัด

ชื่อ นางสาวเกษศิริรินทร์ กลิ่นวิชัย ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต โทรศัพท์มือถือ ๐๘๔-๗๔๓๔๒๔๗

E-mail : mahasarakham๒๐๗@gmail.com